

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY JEZIORZANY

JEZIORZANY, 2025

Opracowanie:

Delta Partner Sp z o.o.

Gmina Jeziorzany

SPIS TREŚCI

Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu	5
1. Wprowadzenie	8
2. Podstawa prawna.....	9
3. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	10
3.1 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy	10
3.2 Zgodność z prawem wodnym	13
4. Synteza diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	18
4.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	19
4.2 Wyróżnione jednostki porównawcze	21
4.3 Dobór kryteriów delimitacji	22
4.4 Podsumowanie delimitacji.....	26
5. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego.....	31
6. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji	33
7. Szczegółowa diagnoza podobszarów rewitalizacji	38
7.1 Charakterystyka Gminy Jeziorzany w kontekście planowanej rewitalizacji.....	39
7.2 Analiza szczegółowa podobszar rewitalizacji Jeziorzany	46
7.3 Analiza szczegółowa podobszaru rewitalizacji Krępa	59
7.4 Analiza szczegółowa podobszaru rewitalizacji Przytoczno	66
7.5 Podobszary rewitalizacji – tereny zalewowe	75
7.6 Problemy rozwojowe podobszarów rewitalizacji – podsumowanie.....	78
8. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań	82
9. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	86
9.1. Podstawowe projekty rewitalizacyjne	86
9.2 Wyodrębnienie wiązek projektowych	87
9.3. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	110
9.4 Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	114
10. Komplementarność i mechanizmy integrowania	116
10.1 Komplementarność przestrzenna.....	116
10.2 Komplementarność problemowa	117
10.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	117
10.4 Komplementarność międzyokresowa	118
10.5 Komplementarność źródeł finansowania	120
10.6 Podsumowanie komplementarności	120
10.7 Dostępność	121
10.8 Mechanizmy integracji.....	123
10.9. Indykatywne ramy finansowe.....	124
11. Opis struktury zarządzania	127
11.1 Wdrażanie GPR	127
11.2 System monitoringu.....	129

12. Upowszechnienie dokumentu i proces partycypacji społecznej	133
12.1 Upowszechnienie opracowania GPR	133
12.2 Uspółecznienie wdrażania GPR.....	134
13. GPR jako strategia IIT	135
14. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko	138
15. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach	138
16. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	138
16.1 Specjalna Strefa Rewitalizacji	138
16.2 Miejskowy plan rewitalizacji	138
16.3 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego	138
Załącznik 1. Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji Gminy Jeziorzany (mapa poglądowa)	141

Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu

Wskazane poniżej pojęcia należą do nomenklatury dotyczącej rewitalizacji i pochodzą z Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz.U.2024 poz. 278).

OBSZAR ZDEGRADOWANY – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej w każdym z podobszarów.

OBSZAR REWITALIZACJI – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz być zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary, na których zidentyfikowano problemy w sferze społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej. Dodatkowo w zasięg obszaru rewitalizacji mogą wchodzić tereny przemysłowe (w tym portowe i powydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

INTERESARIUSZE REWITALIZACJI - to osoby lub podmioty zaangażowane w proces wyprowadzania obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego. Są w szczególności:

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczności nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe, towarzystwa budownictwa społecznego oraz członkowie kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej w rozumieniu art. 2 ust. 1 Ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 28);
- 2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, oraz organy doradcze i konsultacyjne gminy;
- 6) organy władzy publicznej;

- 7) podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

PROGRAM REWITALIZACJI

- gminny program rewitalizacji, o którym mowa w art. 14 ust. 1 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 poz. 278).
- inicjowany, opracowany i uchwalony przez Radę Gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572, 1907, 1940) wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

STAN KRYZYSOWY - stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
- przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej),
- technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy.

REWITALIZACJA - kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące

kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

PROCEDURA SPORZĄDZENIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI składa się z następujących etapów:

- podjęcie uchwały o przystąpieniu do sporządzania GPR,
- ogłoszenie informacji o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania GPR,
- sporządzenie projektu GPR,
- przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu GPR,
- wystąpienie o zaopiniowanie projektu GPR przez podmioty wskazane w ustawie m.in.: zarząd powiatu, państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego, gminną komisję urbanistyczno-architektoniczną,
- wystąpienie do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie w celu uzyskania niezbędnych decyzji w zakresie uczestnictwa w procedurze Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko oraz uzyskania stosownych opinii i uzgodnień dla projektu dokumentu,
- wprowadzenie zmian do projektu GPR wynikających z konsultacji społecznych i uzyskanych opinii,
- przedstawienie radzie gminy do uchwalenia projektu GPR.

Należy zaznaczyć, że sporządzenie przez jednostkę samorządu terytorialnego gminnego programu rewitalizacji ma kluczowe znaczenie nie tylko ze względu na wymiar lokalny, ale również biorąc pod uwagę perspektywę finansową Unii Europejskiej 2021-2027. W przypadku ubiegania się o wsparcie finansowe na realizację inwestycji ze środków programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (FELU) niezbędnym elementem jest pozytywna ocena GPR dokonana przez Instytucję Zarządzającą FELU 2021-2027. Proces ten ma miejsce na wniosek samorządu, przed złożeniem pierwszego projektu rewitalizacyjnego do dofinansowania, zgodnie z procedurą ustanowioną przez Instytucję Zarządzającą (Uchwała nr CDXXVI/7499/2023 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 25 stycznia 2023 r. w sprawie zatwierdzenia „Procedury oceny gminnych programów rewitalizacji (GPR) w województwie lubelskim w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027”).

Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów, jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością.

Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).

1. Wprowadzenie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Jeziorzany to długofalowy plan działań, którego celem jest identyfikacja obszarów rewitalizacji oraz wyprowadzenie ich ze stanu kryzysowego. Program zakłada stworzenie warunków sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi tych obszarów, określając cele i kierunki działań w perspektywie długoterminowej, co umożliwia realizację kompleksowych i skoncentrowanych projektów rewitalizacyjnych.

Podstawowym celem programu jest poprawa jakości życia mieszkańców, zwłaszcza w aspekcie społecznym. Program skupia się na identyfikacji obszarów zdegradowanych oraz zaplanowaniu działań mających na celu ich odnowę, ożywienie i wzmocnienie integracji społecznej. W rezultacie ma to pomóc w przezwyciężeniu istniejących problemów, głównie o charakterze społecznym.

Pierwszym krokiem w opracowaniu Programu była diagnoza delimitacyjna, polegająca na wyznaczeniu obszaru zdegradowanego na podstawie analizy wskaźników z pięciu sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Następnie wyznaczono zarówno obszar zdegradowany, jak i obszar rewitalizacji, po czym przeprowadzono pogłębioną diagnozę problemów tych obszarów. Dokument został sporządzony zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2024 poz. 278). Realizując Gminny Program Rewitalizacji, Gmina Jeziorzany wykonuje zadania wynikające z art. 7 ust. 1 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572, 1907, 1940). Kluczowy jest także fakt, że proces rewitalizacji wiąże się nierozdzielnie z obowiązkiem zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty przez gminę (art. 7 ust. 1 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym). Zatem każde zadanie ujęte w GPR powinno odpowiadać na zbiorowe potrzeby mieszkańców, stanowiąc podstawę działań rewitalizacyjnych.

Prace nad dokumentem poprzedzone zostały podjęciem Uchwały Nr XIV/65/2025 Rady Gminy Jeziorzany z dnia 14 lipca 2025 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Jeziorzany.

2. Podstawa prawna

Kluczowym dokumentem, na podstawie którego opracowano Gminny Program Rewitalizacji Gminy Jeziorzany jest Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Innymi, również ważnymi aktami prawnymi regulującymi proces rewitalizacji są:

- Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, z 2025 r. poz. 620, 769, 794).
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, 1222, 1717, 1881).
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2025 r. poz. 834).
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725).
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292, 1907).
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940).
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, 1907, 1940).
- Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1151, 1824).
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572, 1907, 1940).

Dodatkowo dokument został sporządzony zgodnie z wymogami zawartymi w *Umowie Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności na 2021-2027*, przyjętej dnia 30.06.2022 r., Ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 roku o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1079, z 2024 r. poz. 1717) oraz opublikowanymi przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej *Zasadami realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027*.

3. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Zapisy Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Jeziorzany rozpatrzono w aspekcie zgodności i spójności z kluczowymi dokumentami planistycznymi dotyczącymi gminy. Należy podkreślić, iż proces rewitalizacji, co do zasady ma wymiar lokalny i powinien kreować rozwój na poziomie jednostek samorządu terytorialnego, jednak pośrednio przyczynia się do realizacji celów i założeń programów na poziomie regionu i kraju.

Poniżej został przedstawiony schemat celów i kierunków działań GPR Gminy Jeziorzany, a w dalszych podrozdziałach wykazano zgodność dokumentów programowych z GPR na poziomie celów z dokumentami strategicznymi w skali gminnej.

Tabela 1. Schemat celów strategicznych wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań

Cel strategiczny	Kierunek działania
Wzmacnianie kapitału społecznego i zintegrowana społeczność lokalna.	KD 2. Rozwój infrastruktury społecznej i miejsc integracji lokalnej
	KD 4. Zwiększenie dostępności usług społecznych i opiekuńczych.
	KD 5. Aktywizacja społeczna mieszkańców i budowanie kapitału społecznego.
	KD 6. Aktywizacja młodzieży i rozwój kompetencji społeczno-zawodowych.
	KD 7. Rozwój oferty rekreacyjnej, zdrowotnej i prozdrowotnej
Infrastruktura społeczna i środowisko naturalne sprzyjające zrównoważonemu rozwojowi.	KD 1. Rewitalizacja i zagospodarowanie przestrzeni publicznych na cele rekreacyjne i integracyjne.
	KD 3. Modernizacja i dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb mieszkańców.
	KD 8. Wzmocnienie bezpieczeństwa i odporności infrastruktury technicznej.

Źródło: opracowanie własne.

3.1 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy

Opis sposobu realizacji przez Gminny Program Rewitalizacji Gminy Jeziorzany dokumentów strategicznych gminy przedstawiony został w poniższej tabeli.

Tabela 2 Opis sposobu realizacji przez GPR dokumentów strategicznych Gminy Jeziorzany

Strategia rozwoju Gminy Jeziorzany
Gmina Jeziorzany jest w trakcie procedury opracowania Strategii Rozwoju Gminy Jeziorzany na lata 2025 – 2040.
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gmina Jeziorzany nie posiada aktualnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Jeziorzany
Przejęte w <i>Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Jeziorzany</i> zapisy dotyczące celów strategicznych i kierunków działań rewitalizacyjnych są zgodne z ustaleniami określającymi politykę przestrzenną ustanowionymi w <i>Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Jeziorzany</i> , które zostało przyjęte uchwałą Nr XXIV/118/2020 Rady Gminy Jeziorzany z dnia 15 grudnia 2020 r.

Zgodność ta obejmuje zarówno ogólne zasady zagospodarowania przestrzennego obowiązujące w ramach wyznaczonych stref polityki przestrzennej, jak również szczegółowe zasady dotyczące użytkowania i zabudowy terenów według ustalonego rodzaju przeznaczenia. W szczególności dotyczy to:

- wspierania rozwoju funkcji mieszkaniowej i usługowej w obszarach centralnych oraz na terenach o znaczeniu lokalnym,
- priorytetowego traktowania działań rewitalizacyjnych w obszarach zdegradowanych, wskazanych jako wymagające intensyfikacji działań społeczno-przestrzennych,
- zachowania i ochrony dziedzictwa kulturowego oraz ładu przestrzennego,
- kształtowania przestrzeni publicznych przyjaznych mieszkańcom oraz poprawy jakości środowiska zamieszkania,
- stymulowania aktywności społecznej i gospodarczej zgodnie z ustalonymi kierunkami rozwoju funkcjonalnego,
- prowadzenia polityki przestrzennej w sposób zrównoważony, z poszanowaniem wartości środowiskowych, krajobrazowych i historycznych.

Tym samym cele i działania rewitalizacyjne ujęte w programie wpisują się w strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy określoną w studium, wzmacniając i uzupełniając jego kierunki rozwoju poprzez ukierunkowane interwencje na obszarach problemowych.

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego dla Gmin i Powiatu Lubartowskiego na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2030 dla Obszaru Funkcjonalnego Powiatu Lubartowskiego

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego dla Gmin i Powiatu Lubartowskiego jest podstawowym dokumentem programowym ukierunkowującym politykę samorządów w zakresie rozwoju społeczno - gospodarczego na lata 2024-2030. Strategia została opracowana przez jednostki samorządu terytorialnego Obszaru Funkcjonalnego Powiatu Lubartowskiego, które są członkami Stowarzyszenia Na Rzecz Rozwoju Powiatu Lubartowskiego - 9 Gmin (w tym gmina Jeziorzany), 1 Miasto i 3 Gminy Miejsko - Wiejskie i Powiat Lubartowski.

GPR Gminy Jeziorzany, który zakłada działania dotyczące rewitalizacji obiektów, przestrzeni publicznych, integrację społeczną, ochronę środowiska oraz aktywizacji mieszkańców jest spójny z poniższymi celami strategicznymi oraz priorytetami rozwojowymi zapisanymi w Strategii:

- CEL STRATEGICZNY 1. Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji i usług społecznych w Obszarze Funkcjonalnym Powiatu Lubartowskiego.
 - ✓ Priorytet Rozwojowy 1.2. Wspieranie działań na rzecz osób wykluczonych lub zagrożonych marginalizacją.
- CEL STRATEGICZNY 2. Wzmocnienie roli kultury, dziedzictwa kulturowego i naturalnego.
 - ✓ Priorytet Rozwojowy 2.1. Wzmocnienie roli kultury i dziedzictwa kulturowego.
 - ✓ Priorytet Rozwojowy 2.2. Wykorzystanie potencjału dziedzictwa naturalnego.
 - ✓ Priorytet Rozwojowy 2.3. Rozwój zrównoważonej turystyki.
 - ✓ Priorytet Rozwojowy 2.4. Rewitalizacja społeczna i przestrzenna obszarów zdegradowanych.
- CEL STRATEGICZNY 3. Poprawa i tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju gospodarczego
 - ✓ Priorytet Rozwojowy 3.1. Wspieranie aktywności zawodowej osób bezrobotnych i biernych zawodowo.
 - ✓ Priorytet Rozwojowy 3.2. Rozwój przedsiębiorczości na terenie powiatu.
 - ✓ Priorytet Rozwojowy 3.3. Rozwój gospodarczy obszarów wiejskich.
- CEL STRATEGICZNY 4. Ochrona środowiska naturalnego i adaptacja do zmian klimatu.
 - ✓ 4.3. Ochrona bioróżnorodności.
 - ✓ 4.5. Zwiększenie poziomu wykorzystania OZE.

Projekty realizowane w ramach Strategii będą uzupełniać działania rewitalizacyjne prowadzone na wyodrębnionych podobszarach rewitalizacji w Gminie Jeziorzany.

Źródło: opracowanie własne.

W oparciu o przywołane powyżej cele i kierunki działań umieszczone w dokumentach strategicznych i planistycznych na poziomie lokalnym, stwierdza się, że Gminny Program Rewitalizacji Gminy Jeziorzany jest spójny z ich założeniami i stanowi ich uzupełnienie lub rozwinięcie. Zaplanowane do realizacji zadania w ramach GPR (społeczne i infrastrukturalne) skupiają się na rozwiązaniu konkretnych problemów na poziomie lokalnym. Zaplanowane do realizacji zadania w ramach GPR skupiają się na rozwiązaniu konkretnych problemów, obejmujących grupy mieszkańców

zamieszkujących podobszary rewitalizacji. Tym samym realizacja projektów zapisanych w GPR będzie dodatkowym, ważnym impulsem rozwojowym dla gminy oraz Obszaru Funkcjonalnego Powiatu Lubartowskiego.

3.2 Zgodność z prawem wodnym

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.

Plan gospodarowania wodami stanowi najważniejszy dokument z zakresu gospodarowania zasobami wodnymi. Gmina Jeziorzany leży w obszarze dorzecza Wisły, w regionie wodnym Bugu. Przez obszar gminy przepływa siedem potoków lub strumieni nizinnych piaszczystych: Rów A Bożniewice-Jeziorzany, Dopływ spod Anielówki, Bylina, Dopływ ze stawów koło Sobieszyna, Czarna, Świnka, Struga oraz dwie rzeki nizinne: Minina od Ciemięgi do ujścia, Wieprz od Tyśmienicy do ujścia. W poniższym zestawieniu zostały ujęte informacje wynikające z II aktualizacji planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły¹, przedstawiające wykaz jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) zlokalizowanych na terenie gminy. Zapisy planu dostępne są na stronach Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Tabela 3 Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie gminy Jeziorzany

Kod JCWP	Nazwa	Dorzecze	Typologia/status	Stan ogólny	Stan ekologiczny i chemiczny	Cele środowiskowe		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
						Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	
RW200010249169	Rów A Bożniewice-Jeziorzany	Wisły	Potok lub strumień nizinny piaszczysty /naturalna część wód	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny/ brak danych	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	dobry stan chemiczny	niezagrożona
RW20001024934	Dopływ spod Anielówki	Wisły	Potok lub strumień nizinny piaszczysty/naturalna część wód	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny/ brak danych	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona
RW200011249299	Minina od Ciemięgi do ujścia	Wisły	Rzeka nizinna/ silnie zmieniona część wód	zły stan wód	umiarkowany potencjał ekologiczny/ stan chemiczny dobry	dobry potencjał ekologiczny	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [związki trybutylocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona

¹ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 poz. 300)

Kod JCWP	Nazwa	Dorzecze	Typologia/status	Stan ogólny	Stan ekologiczny i chemiczny	Cele środowiskowe		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
						Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	
RW200010249529	Bylina	Wisły	Potok lub strumień nizinny piaszczysty/naturalna część wód	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny/brak danych	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona
RW200010249549	Dopływ ze stawów koło Sobieszyna	Wisły	Potok lub strumień nizinny piaszczysty/naturalna część wód	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny/brak danych	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona
RW20001124999	Wieprz od Tyśmienicy do ujścia	Wisły	Rzeka nizinna/naturalna część wód	zły stan wód	słaby stan ekologiczny/stan chemiczny poniżej dobrego	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	dobry stan chemiczny	zagrożona
RW20001024889	Czarna	Wisły	Potok lub strumień nizinny piaszczysty/naturalna część wód	zły stan wód	zły stan ekologiczny/stan chemiczny poniżej dobrego	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona
RW20001024949	Świnka	Wisły	Potok lub strumień nizinny piaszczysty/naturalna część wód	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny/brak danych	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona
RW200010249329	Struga	Wisły	Potok lub strumień nizinny piaszczysty/naturalna część wód	zły stan wód	zły stan ekologiczny/stan chemiczny poniżej dobrego	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, MIR, MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona

Źródło: opracowanie na podstawie: II Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informa>

Poniżej przedstawiono nazwy działań podstawowych i uzupełniających wyróżnionych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, które zostały przypisane do JCWP na terenie Gminy Jeziorzany.

Tabela 4 Działania podstawowe i uzupełniające przypisane do JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Jeziorzany

Kod JCWP	Działania
RW200010249169	Podstawowe
	<ul style="list-style-type: none"> Dla JCW nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań podstawowych.
	Uzupełniające
RW20001024934	<ul style="list-style-type: none"> Ocena wpływu budowli poprzecznych na ciągłość biologiczną i cele środowiskowe JCWP.
	Podstawowe
	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta.
RW200011249299	Uzupełniające
	<ul style="list-style-type: none"> Dla JCW nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań uzupełniających.
	Podstawowe
RW200011249299	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie dopływu zanieczyszczeń. Działania renaturyzacyjne. Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta.
	Uzupełniające
	<ul style="list-style-type: none"> Ograniczenie zanieczyszczenia wód związkami biogennymi pochodzącymi z rolnictwa oraz ograniczenie zanieczyszczenia pestycydami.
RW200010249529	Podstawowe
	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta.
	Uzupełniające
RW200010249549	<ul style="list-style-type: none"> Dla JCW nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań uzupełniających.
	Podstawowe
	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta. Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie dopływu zanieczyszczeń.
RW20001124999	Uzupełniające
	<ul style="list-style-type: none"> Dla JCW nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań uzupełniających.
	Podstawowe
RW20001124999	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie dopływu zanieczyszczeń. Uporządkowanie i poprawa infrastruktury związanej z gospodarką ściekową na obszarze gminy poza aglomeracjami. Analizy techniczno-ekonomiczne gospodarowania ściekami w obszarze gminy poza aglomeracjami.
	Uzupełniające
	<ul style="list-style-type: none"> Dla JCW nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań uzupełniających.
RW20001024889	Podstawowe
	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie dopływu zanieczyszczeń. Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta.
	Uzupełniające

Kod JCWP	Działania
	<ul style="list-style-type: none"> Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność.
	<p>Uzupełniające</p> <ul style="list-style-type: none"> Dla JCW nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań uzupełniających.
RW20001024949	<p>Podstawowe</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta.
	<p>Uzupełniające</p> <ul style="list-style-type: none"> Dla JCW nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań uzupełniających.
RW200010249329	<p>Podstawowe</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta.
	<p>Uzupełniające</p> <ul style="list-style-type: none"> Dla JCW nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań uzupełniających.

Źródło: opracowanie na podstawie: II Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

Miasto położone jest w obrębie jednej części wód podziemnych (JCWPd). Monitoring JCWPd przeprowadzony w 2019 r. określił ich stan chemiczny i ilościowy jako dobry:

Tabela 5 Charakterystyka JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Jeziorzany

Kod JCWPd	Stan ogólny	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu ilościowego	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
GW200075	dobry	dobry	dobry	niezagrożona

Źródło: opracowanie na podstawie: II Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

W Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły przypisano dwa działania podstawowe oraz jedno działanie uzupełniające do JCWPd znajdujących się w obrębie gminy.

Tabela 6 Działania podstawowe przypisane do JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Jeziorzany

Kod JCWP	Działania
GW200075	<p>Podstawowe</p> <ul style="list-style-type: none"> opracowanie wniosku na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP) ustanowienie obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP)
	<p>Uzupełniające</p> <ul style="list-style-type: none"> wsparcie działań organów administracji w zakresie ustanawiania obszarów ochronnych GZWP

Źródło: opracowanie na podstawie: II Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły.

Nadrzędnym celem Planu zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację działań minimalizujących zidentyfikowane zagrożenia. PZRP podlega aktualizacji co 6 lat, w myśl art.173 ust. 19 Prawa wodnego. W dniu 23 marca 2023 r. wszedł w życie Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły stanowiący

załącznik do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. (Dz. U. 2022 r. poz. 2739), które stanowi aktualizację dotychczasowego PZRP.

W dokumencie tym wyznaczono trzy cele główne:

- Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego;
- Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego;
- Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

W granicach Gminy Jeziorzany występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczone w oparciu o mapy zagrożenia powodziowego² ze strony rzeki Wieprz. Przy realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych zlokalizowanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią należy pamiętać o uwzględnieniu przepisów odrębnych wynikających z ustawy Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1087 ze zm.)

Plan przeciwdziałania skutkom suszy.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy przyjęty przez Ministra Infrastruktury w dniu 15 lipca 2021 r., a ogłoszony w dniu 3 września 2021 r. (Dz.U. 2021 poz. 1615) jest dokumentem planistycznym skupiającym się na zjawisku suszy. Wśród najważniejszych celów planu należy wymienić: skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy, zwiększenie retencji na obszarach dorzeczy, edukację i zarządzanie ryzykiem suszy, formalizację i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy. Według poszczególnych typów klas zagrożenia suszą, sytuacja dla Gminy Jeziorzany przedstawia się następująco:

- zagrożenie suszą hydrogeologiczną – klasa I - słabo zagrożone;
- zagrożenie suszą hydrologiczną – klasa II - umiarkowanie zagrożone;
- zagrożenie suszą rolniczą – klasa IV - ekstremalnie zagrożone;
- zagrożenie suszą atmosferyczną – klasa III - silne zagrożenie.

Według łącznego zagrożenia suszą, tereny Gminy Jeziorzany są zagrożone wystąpieniem suszy w stopniu silnym. Wskazuje to na konieczność podejmowania działań mających na celu retencjonowanie wody.

² https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpMZP

4. Synteza diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Diagnoza delimitacyjna miała na celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji. Została sporządzona zgodnie z przepisami Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 278).

Zgodnie z zapisami art. 9 ustawy³ za obszar zdegradowany uznaje się *obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.* Ponadto, zgodnie z zapisami ustawy, warunkiem uznania danego obszaru jako zdegradowanego jest występowanie na nim przynajmniej jednego z negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. W związku z tym, na podstawie przeprowadzonej analizy zarówno w sferze społecznej, jak i w pozostałych sferach (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej), wskazano obszary na terenie gminy znajdujące się w stanie kryzysowym, które kwalifikują się do uznania ich za obszar zdegradowany.

Podstawowym, istotnym zagadnieniem jest obszar rewitalizacji. Definiuje go art. 10 ustawy⁴, zgodnie z którym jest to *obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk [...], na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację.* Zgodnie z obowiązującymi przepisami, obszar rewitalizacji nie może obejmować więcej niż 20% całkowitej powierzchni gminy oraz nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 30% jej mieszkańców. W ramach przeprowadzonej diagnozy delimitacyjnej przedstawiono wyniki analizy sytuacji w Gminie Jeziorzany w pięciu sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. W dalszej części dokumentu zaprezentowano zestaw kryteriów delimitacyjnych, które stanowiły podstawę przeprowadzenia niniejszej analizy.

Formalnym potwierdzeniem wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji jest uchwała nr XIV/65/2025 Rady Gminy Jeziorzany z dnia 14 lipca 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru

³ Ibidem

⁴ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U.z 2024, poz. 278)

zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Jeziorzany⁵. Uchwała ta jest aktem prawa miejscowego i zgodnie z wymogami ustawowymi, została uprzednio poddana konsultacjom społecznym.

4.1 Metodyka wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Ze względu na specyfikę dokumentu, wyznaczenie obszaru rewitalizacji było przeprowadzone w sposób precyzyjny, w oparciu o zestaw wskaźników odnoszących się do sytuacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej gminy.

W diagnozie delimitacyjnej zastosowano wieloetapowe podejście metodologiczne, które bazowało głównie na szczegółowych i mierzalnych wskaźnikach obrazujących sytuację w gminie. Proces przeprowadzono zgodnie z zaleceniami i wskazówkami zawartymi w publikacji „Delimitacja krok po kroku – Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na potrzeby Programów Rewitalizacji” opracowanej przez Instytut Rozwoju Miast na zlecenie Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa.

Obszar zdegradowany, a co za tym idzie także obszar rewitalizacji, został określony z uwzględnieniem kryteriów w pierwszej kolejności społecznych, a następnie ekonomicznych, środowiskowych, przestrzennych oraz technicznych.

Delimitacja obszaru zdegradowanego obejmowała następujące etapy:

- I. **Podział gminy na jednostki statystyczne.** Obszar gminy został podzielony na jednostki. Przyjęto podział według sołectw (jednostki pomocnicze gminy, zgodnie ze Statutem Gminy Jeziorzany⁶).
- II. **Dobór zmiennych delimitacyjnych.** Wybrano zestaw kryteriów (zmiennych), które posłużyły do dalszej analizy i delimitacji obszarów problemowych w gminie.
- III. **Analiza wskaźnikowa w zakresie problemów społecznych i pozaspółecznych.** Przeprowadzono szczegółowe badanie ilościowe, w wyodrębnionych obszarach obejmujące problemy społeczne oraz pozaspółeczne takie jak sytuacja gospodarcza, stan środowiska, układ przestrzenno-funkcjonalny oraz infrastruktura techniczna. Wykorzystano dane zastane pochodzące m.in. z Urzędu Gminy Jeziorzany, Bazy Danych Obiektów Topograficznych, Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Bazy Azbestowej czy Gminnej Ewidencji Zabytków. Celem analizy było wskazanie obszarów o największym natężeniu i koncentracji negatywnych zjawisk.
- IV. **Normalizacja danych i opracowanie syntetycznego wskaźnika degradacji w sferze społecznej.** Zgromadzone dane w sferze społecznej zostały poddane normalizacji i standaryzacji, a następnie posłużyły do opracowania syntetycznego wskaźnika degradacji. Wykorzystywane wskaźniki

⁵ Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego 2025.3811. Ogłoszony dnia 19.08.2025r.

⁶ Uchwała nr XI/47/2019 Rady Gminy Jeziorzany z dnia 22 sierpnia 2019r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Jeziorzany

zapisane zostały w różnych jednostkach i przedziałach (zbiorach) liczbowych, przez co ich porównywanie

i zestawienie staje się utrudnione. Wskaźniki te wymagają standaryzacji, po przeprowadzeniu której możliwe będzie porównanie skali natężenia zjawisk kryzysowych w każdej z wyróżnionych jednostek. W delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Jeziorzany wykorzystano sposób obliczenia wskaźnika syntetycznego zgodnie z metodą opisaną w publikacji „Delimitacja – krok po kroku”⁷. Pierwszy etap polegał na odjęciu od zmiennych ich średnich arytmetycznych, a następnie podzieleniu otrzymanej różnicy przez odchylenie standardowe według wzoru: $t_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{s_j}$

gdzie:

t_{ij} – wartość znormalizowanego wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

x_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i

\bar{x}_j – średnia arytmetyczna wskaźnika j

s_j – odchylenie standardowe wskaźnika j

Po obliczeniu wartości wskaźników i ich normalizacji możliwe były dalsze obliczenia. Najpierw określono czy dany wskaźnik jest *stymulantą* czy *destymulantą* (tzn. czy wysokie wartości wskaźnika świadczą o rozwoju danego obszaru porównawczego, czy też prowadzą do zjawisk kryzysowych). Jeśli wśród wybranych wskaźników znajduje się stymulanta, ich wartości należy pomnożyć przez -1 (zgodnie ze wzorem $z_{ij} x_{ij} \cdot (-1)$, gdzie za x_{ij} przyjmuje się wartość wskaźnika j dla jednostki urbanistycznej i). Natomiast w przypadku kiedy dany wskaźnik jest destymulantą, wartości otrzymane podczas normalizacji pozostawiamy bez zmian.

Ostatnim etapem budowy wskaźnika syntetycznego było wyznaczenie wartości wskaźnika syntetycznego dla danej jednostki porównawczej, która to jest sumą wszystkich wartości częściowych przeliczonych zgodnie z powyższym wzorem. W zależności od wyniku możliwa była ocena czy poszczególne obszary znajdują się w stanie kryzysowym. Wysoka wartość oznacza występowanie kryzysu (im wyższa tym jego nasilenie jest większe), a niska wartość świadczy o pozytywnej sytuacji społecznej obszaru.

Zgodnie z przyjętą metodyką oraz ustawą o rewitalizacji⁸ obszarem zdegradowanym jest ten obszar, w którym wskaźnik syntetyczny natężenia zjawisk kryzysowych o charakterze społecznym był wyższy

⁷ Red. Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa. Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju Departament Polityki Przestrzennej i Gospodarki Nieruchomościami, Warszawa 2019 r.

⁸ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278).

niż wskaźnik dla całej gminy oraz dla którego zidentyfikowano występowanie co najmniej jednego zjawiska kryzysowego w sferze pozaspołecznej.

- V. **Analiza obszarów porównawczych.** W dalszej kolejności przeanalizowano i porównano jednostki pod kątem czynników społecznych i pozaspołecznych. Analiza ta umożliwiła identyfikację obszaru najbardziej obciążonego problemami.
- VI. **Wskazanie obszaru najbardziej zdegradowanego.** Spośród analizowanych jednostek wyłoniono te, które cechują się najwyższym stopniem zdegradowania w sferze społecznej oraz pozaspołecznej.
- VII. **Wyznaczenie obszaru rewitalizacji.** Na podstawie zgromadzonych danych wskazano obszar rewitalizacji, charakteryzujący się szczególnym nasileniem problemów społecznych, który jednocześnie spełnia ustawowe kryteria dotyczące powierzchni - maksymalnie 20% powierzchni gminy oraz ludności - maksymalnie 30% liczby mieszkańców gminy.

4.2 Wyróżnione jednostki porównawcze

Na potrzeby analizy porównawczej przeprowadzonej w ramach diagnozy delimitacyjnej, zdecydowano o wyodrębnieniu ośmiu obszarów porównawczych. Podstawą dla tej analizy stał się podział na jednostki referencyjne, które w przypadku gminy Jeziorzany odpowiadają jej jednostkom pomocniczym – czyli sołectwom. Poniżej zaprezentowano zestawienie wyodrębnionych obszarów porównawczych z uwzględnieniem ich powierzchni oraz liczby mieszkańców.

Tabela 7. Podział gminy Jeziorzany na obszary porównawcze z uwzględnieniem ich powierzchni i populacji, dane za rok 2024

Obszar porównawczy	Powierzchnia [m ²]	Liczba ludności	Udział ludności w populacji gminy
Blizocin	6 131 769	164	6%
Jeziorzany	15 132 915	659	25%
Krępa	12 666 612	382	15%
Przytoczno	15 957 428	885	34%
Skarbiciesz	1 763 993	66	3%
Stoczek Kocki	4 634 301	160	6%
Walentynów	4 299 668	168	6%
Wola Blizocka	5 862 552	149	5%
Gmina Jeziorzany	66 449 238	2 633	100%

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Poniższa mapa przedstawia podział gminy na obszary porównawcze, w odniesieniu do których prowadzona będzie delimitacja.

Grafika 1 Obszary porównawcze w procesie delimitacji obszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

4.3 Dobór kryteriów delimitacji

Celem przeprowadzenia analizy wskaźnikowej jest rozpoznanie problemów oraz negatywnych zjawisk pojawiających się na terenie gminy. Dzięki tej analizie możliwe jest sformułowanie trafnej diagnozy, która realnie odzwierciedla sytuację społeczną, gospodarczą i przestrzenną oraz uwzględnia lokalną specyfikę danej społeczności. Pozwala to na wskazanie kluczowych obszarów wymagających interwencji i poprawy.

Zgodnie z art. 4 ustawy o rewitalizacji⁹, **w celu opracowania diagnoz służących [...] wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji [...] wójt, burmistrz albo prezydent miasta prowadzi analizy, w których wykorzystuje obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze**

⁹ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024, poz. 278)

dostosowane do lokalnych uwarunkowań. W związku z tym, biorąc pod uwagę specyfikę gminy, opracowano zestaw wskaźników, które umożliwiają ocenę sytuacji w poszczególnych obszarach gminy. Na potrzeby niniejszej diagnozy stworzono katalog kryteriów delimitacyjnych obszaru zdegradowanego (OZ), obejmujący łącznie 25 zmiennych, pogrupowanych w pięciu głównych sferach:

- społecznej,
- gospodarczej,
- środowiskowej,
- przestrzenno-funkcjonalnej,
- technicznej.

Przy doborze wskaźników dokonano ich rozróżnienia na stymulanty i destymulanty, w zależności od charakteru wpływu, jaki wywierają na rozwój danego obszaru.

- **Stymulanty** to wskaźniki, których wyższe wartości świadczą o pozytywnych zjawiskach (np. liczba podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców).
- **Destymulanty** natomiast wskazują na zjawiska negatywne – im ich wartość wyższa, tym większe nasilenie problemu (np. odsetek osób bezrobotnych w populacji w wieku produkcyjnym).

Szczegółowy zestaw wskaźników zastosowanych w analizie zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 8 Katalog wskaźników delimitacji obszaru zdegradowanego

SFERA	ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ
Społeczna	Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców / stymulanta	Wskaźnik określa różnicę między liczbą urodzeń żywych a zgonów w formie przeliczeniowej na 1000 mieszkańców konkretnego obszaru.
Społeczna	Saldo migracji na 1 000 mieszkańców / stymulanta	Wskaźnik opisujący różnicę między zameldowaniami a wymeldowaniami ludności z danego obszaru, w określonym czasie. Wskaźnik wyrażony w formie przeliczeniowej na 1000 mieszkańców konkretnego obszaru.
Społeczna	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym / destymulanta	Wskaźnik dotyczący liczby ludności w wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej w przypadku kobiet oraz 65 lat i więcej w przypadku mężczyzn). Wskaźnik wyrażony w formie przeliczeniowej na 100 osób w wieku produkcyjnym (18-59 lat w przypadku kobiet i 18-64 lata w przypadku mężczyzn).
Społeczna	Liczba osób bezrobotnych na 1 000 mieszkańców / destymulanta	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy dotyczący osób poszukujących pracy i zarejestrowanych jako bezrobotne. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców konkretnego obszaru.

SFERA	ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ
Społeczna	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1 000 mieszkańców / destymulanta	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy dotyczący osób poszukujących pracy od co najmniej 12 miesięcy i zarejestrowanych jako bezrobotne. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę osób długotrwale bezrobotnych na 1 000 mieszkańców konkretnego obszaru.
Społeczna	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1 000 mieszkańców / destymulanta	Wskaźnik prezentujący skalę pomocy społecznej udzielanej mieszkańcom w trudnej sytuacji z powodu ubóstwa. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej liczby świadczeń udzielonych ze względu na ubóstwo na 1 000 mieszkańców konkretnego obszaru.
Społeczna	Kwota udzielonych świadczeń ogółem na 1 000 mieszkańców / destymulanta	Wskaźnik ilustrujący kwotę świadczeń udzielonych przez instytucje pomocy społecznej w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców konkretnego obszaru.
Społeczna	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie z tyt. niepełnosprawności na 1 000 mieszkańców / destymulanta	Wskaźnik prezentujący skalę pomocy społecznej udzielanej mieszkańcom z niepełnosprawnością. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej liczby świadczeń udzielonych ze względu na niepełnosprawność na 1 000 mieszkańców konkretnego obszaru.
Społeczna	Ogólna liczba przestępstw na 1 000 mieszkańców / destymulanta	Wskaźnik opisujący sytuację w zakresie poziomu bezpieczeństwa. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej ogólną liczbę przestępstw na 1 000 mieszkańców konkretnego obszaru.
Społeczna	Liczba zdarzeń drogowych na 1 000 mieszkańców / destymulanta	Wskaźnik opisujący sytuację w zakresie naruszeń bezpieczeństwa i prawa drogowego odnoszącą się do liczby zarejestrowanych zdarzeń drogowych. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców konkretnego obszaru.
Społeczna	Liczba organizacji pozarządowych na 1 000 mieszkańców / stymulanta	Wskaźnik obrazujący poziom aktywności społecznej mieszkańców poszczególnych obszarów gminy. Wskaźnik prezentowany w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę zarejestrowanych organizacji pozarządowych na 1 000 mieszkańców konkretnego obszaru.
Społeczna	Liczba uczniów szkół podstawowych na 1 000 mieszkańców / stymulanta	Wskaźnik odzwierciedla liczbę dzieci w wieku szkolnym przypadającą na 1000 mieszkańców obszaru, co pozwala ocenić strukturę demograficzną pod kątem potencjału kapitału ludzkiego (osób w wieku przedprodukcyjnym)
Gospodarcza	Liczba podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców / stymulanta	Wskaźnik obrazujący poziom rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych obszarach, prezentowany w formie przeliczeniowej liczby podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców konkretnego obszaru.
Gospodarcza	Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1 000 mieszkańców /	Wskaźnik obrazujący tendencje związane z rozwojem przedsiębiorczości. Wyrażany przez różnicę liczby nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

SFERA	ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ
	stymulanta	
Środowiskowa	Masa zidentyfikowanych wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia na 1 mieszkańca [kg/mieszkańca] / destymulanta	Wskaźnik określający obciążenie wyrobami azbestowymi na jednego mieszkańca, wyrażony w kilogramach.
Środowiskowa	Średnie roczne stężenie PM2.5/ destymulanta	Wskaźnik obliczono na podstawie mapy rozkładu przestrzennego średniego rocznego stężenia PM2,5 [µg/m3]. Mapa wykonana została w oparciu o modelowanie matematyczne przygotowane przez Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy oraz metodę obiektywnego szacowania.
Środowiskowa	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym/ destymulanta	Wskaźnik opisujący jaki odsetek budynków w poszczególnych obszarach znajduje się w strefie zagrożenia hałasem drogowym. Zmienna wyrażana w wartościach procentowych
Środowiskowa	Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe / destymulanta	Wskaźnik opisujący procentowy udział gospodarstw domowych, ogrzewanych kotłami na paliwo stałe w ogólnej liczbie gospodarstw domowych danego obszaru.
Przestrzenno-funkcjonalna	Dostępność punktów usług publicznych na 1 000 mieszkańców / stymulanta	Wskaźnik określa poziom dostępności instytucji publicznych. Poddano go ocenie na podstawie liczby aptek, bibliotek, banków, urzędów pocztowych, urzędów, instytucji kultury, świetlic na 1 000 mieszkańców.
Przestrzenno-funkcjonalna	Dostępność terenów rekreacyjnych (place zabaw i siłownie terenowe) na 1 000 mieszkańców / stymulanta	Wskaźnik określa poziom dostępności terenów rekreacyjnych. Poddano go ocenie na podstawie liczby placów zabaw i siłowni terenowych na 1 000 mieszkańców
Przestrzenno-funkcjonalna	Dostępność komunikacyjna / stymulanta	Wskaźnik pokazuje dostępność komunikacyjną. Wyrażony jest on jako liczba dziennych połączeń komunikacji publicznej na 1 000 mieszkańców konkretnego obszaru
Przestrzenno-funkcjonalna	Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem/ stymulanta	Wskaźnik obrazuje udział terenów z nawierzchnią ziemną, zapewniającą naturalną vegetację. Wskaźnik zaprezentowany w formie udziału (odsetka) w stosunku do ogólnej powierzchni jednostki.
Techniczna	Liczba zabytków na km ² / destymulanta	Wskaźnik określający liczbę zabytków występujących na terenie jednostki porównawczej w przeliczeniu na kilometr kwadratowy jej ogólnej powierzchni.
Techniczna	Udział obiektów publicznych wymagających termomodernizacji / destymulanta	Wskaźnik odnoszący się do dostosowania budynków użyteczności publicznej w zakresie energooszczędności. Wskaźnik wyrażony jako udział obiektów wymagających termomodernizacji w ogólnej liczbie obiektów publicznych
Techniczna	Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami / destymulanta	Wskaźnik odnoszący się do dostosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Wskaźnik wyrażony jako wartość procentowa w ogóle budynków użyteczności publicznej na danym obszarze

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Analiza wybranych wskaźników umożliwiła identyfikację tych obszarów gminy Jeziorzany, w których występuje największe nagromadzenie i nasilenie negatywnych zjawisk, co świadczy o stanie kryzysowym w tych częściach gminy. W badaniu wykorzystano dane pochodzące z różnych źródeł, takich jak: Urząd Gminy Jeziorzany, Baza Danych Obiektów Topograficznych, Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej, Baza Azbestowa oraz Gminna Ewidencja Zabytków.

Proces wyłaniania kryteriów delimitacyjnych poprzedziła szeroko zakrojona analiza dostępnych danych statystycznych. Pozwoliło to na określenie zakresu informacji, dzięki którym możliwe było ukazanie zróżnicowania wewnętrznego pod względem występowania zjawisk kryzysowych – zarówno pod względem ich przestrzennego rozmieszczenia, jak i częstości występowania – w odniesieniu do wcześniej ustalonego podziału na obszary porównawcze. Zestaw przyjętych zmiennych delimitacyjnych został dobrany w taki sposób, aby umożliwić identyfikację istotnych różnic przestrzennych w zakresie występowania problemów społecznych – zwłaszcza tych wynikających z uwarunkowań demograficznych, bezrobocia czy ubóstwa – a także trudności odnoszących się do sfer pozaspołecznych. Wszystkie zmienne zostały szczegółowo zaprezentowane i omówione w kolejnych częściach opracowania, z wykorzystaniem form graficznych dla lepszego zobrazowania analizowanych zjawisk.

4.4 Podsumowanie delimitacji

Na podstawie przeprowadzonej kompleksowej diagnozy, opartej na katalogu kryteriów delimitacyjnych, dokonano identyfikacji obszaru zdegradowanego, w którym występuje koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz występuje na nim co najmniej jedno negatywne zjawisko z obszaru sfer gospodarczej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

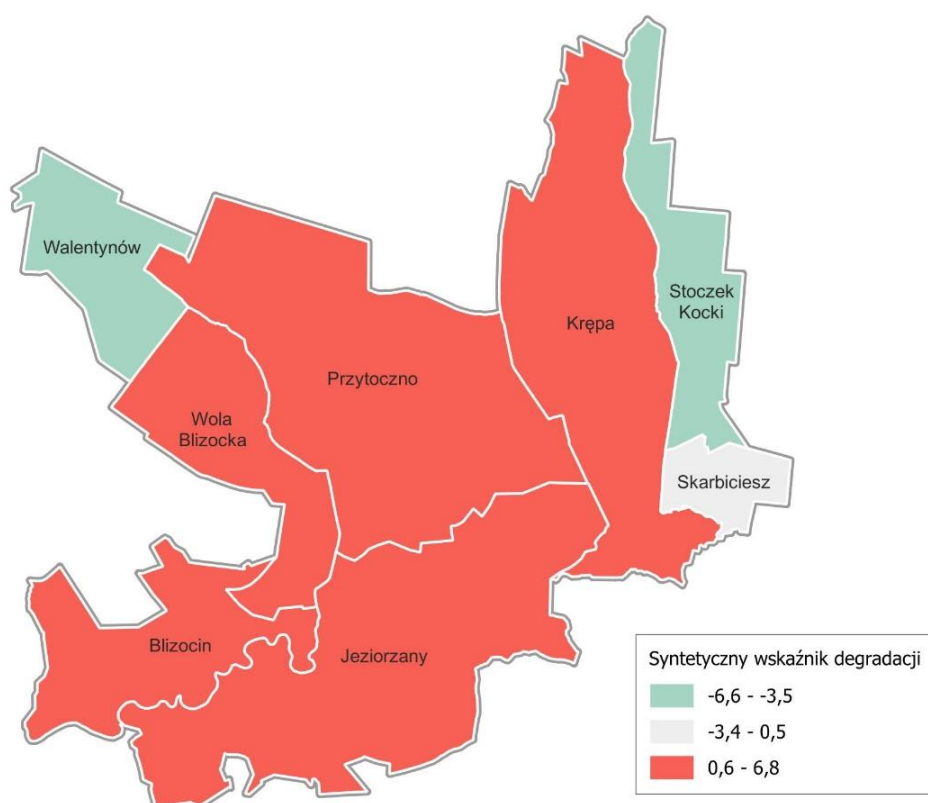
Z uwagi na obowiązujące przepisy ustawowe, szczególny nacisk w diagnozie położono na analizę zjawisk społecznych. W związku z tym zakres danych oraz zastosowanych kryteriów delimitacji w tej sferze był najszerzy i najbardziej szczegółowy.

PODSUMOWANIE ANALIZY – SFERA SPOŁECZNA

Zgodnie z definicją rewitalizacji zawartą w ustawie o rewitalizacji, podstawowym kryterium wyznaczenia obszaru zdegradowanego jest skala oraz intensywność występowania negatywnych zjawisk społecznych. W ramach przeprowadzonej analizy skoncentrowano się na 12 kluczowych wskaźnikach, obrazujących takie aspekty jak: sytuacja demograficzna, poziom bezrobocia, kapitał społeczny, poziom bezpieczeństwa oraz aktywność społeczna mieszkańców w poszczególnych jednostkach porównawczych.

Ponieważ wskaźniki zapisane są w równych jednostkach i przedziałach liczbowych w celu ich porównania i zestawienia konieczne było poddanie zgromadzonych danych normalizacji i standaryzacji, a następnie zsumowanie ich dla poszczególnych obszarów. W ten sposób powstał wskaźnik syntetyczny umożliwiający porównanie skali zjawisk kryzysowych w każdej z wyróżnionych jednostek. Wyniki analizy pokazały, że niektóre obszary wykazują ponadprzeciętne nasilenie problemów społecznych, co zostało potwierdzone wartością wskaźnika syntetycznego analizowanych danych.

Grafika 2 Syntetyczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej.

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Na podstawie uzyskanych wyników, za jednostki najbardziej zagrożone pod względem społecznym uznano następujące sołectwa:

- Blizocin (3,78)
- Jeziorzany (0,67)
- Krępa (0,83)
- Przytoczno (6,78)
- Wola Blizocka (2,05).

Poniżej załączono wartości wszystkich analizowanych wskaźników ze sfery społecznej, na podstawie których obliczono wartość syntetycznego wskaźnika degradacji dla poszczególnych obszarów gminy.

Tabela 9 Podsumowanie analizy obszarów – sfera społeczna – wartości wskaźników

JEDNOSTKA	Liczba ludności	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców	Kwota udzielonych świadczeń ogółem na 1000 mieszkańców	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia z tyt. niepełnosprawności na 1000 mieszkańców	Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Liczba uczniów na 1000 mieszkańców
Blizocin	164	-18,3	0,0	43,7	48,8	36,6	6,1	78384,8	6,1	6,1	6,1	6,1	30,5
Jeziorzany	659	-3,0	-10,6	38,2	42,5	30,3	15,2	67103,7	6,1	1,5	1,5	4,6	42,5
Krępa	382	-13,1	15,7	31,3	26,2	18,3	13,1	54713,7	0,0	10,5	10,5	5,2	7,9
Przytoczno	885	-21,5	19,2	31,2	58,8	44,1	21,5	91741,6	5,6	14,7	10,2	2,3	91,5
Skarbiciesz	66	0,0	-30,3	33,3	30,3	15,2	45,5	0,0	0,0	0,0	0,0	15,2	0,0
Stoczek Kocki	160	-6,3	6,3	38,3	43,8	31,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,3	0,0
Walentynów	168	0,0	11,9	25,0	23,8	11,9	35,7	18476,2	0,0	0,0	0,0	6,0	89,3
Wola Blizocka	149	-13,4	0,0	52,5	40,3	33,6	20,1	122483,4	0,0	6,7	6,7	6,7	47,0
Gmina	2 633	-12,2	6,5	34,9	44,4	32,3	17,9	68561,5	3,8	7,6	6,1	4,6	52,8

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Tabela 10 Podsumowanie analizy obszarów – sfera społeczna – wartości zestandaryzowane

JEDNOSTKA	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców	Kwota udzielonych świadczeń ogółem na 1000 mieszkańców	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia z tyt. niepełnosprawności na 1000 mieszkańców	Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Liczba uczniów na 1000 mieszkańców	WSKAŹNIK SYNTETYCZNY
Blizocin	1,1	0,1	0,8	-0,9	0,5	1,3	0,2	0,4	0,1	0,2	3,78
Jeziorzany	-0,8	0,8	0,3	-0,3	0,3	1,2	-0,6	-0,6	0,5	-0,1	0,67
Krępa	0,4	-0,9	-1,1	-0,4	0,0	-0,7	1,0	1,3	0,3	0,8	0,83
Przytoczno	1,4	-1,1	1,6	0,1	0,8	1,1	1,8	1,3	1,1	-1,4	6,79
Skarbiciesz	-1,1	2,0	-0,8	1,7	-1,2	-0,7	-0,9	-1,0	-2,3	1,1	-3,22
Stoczek Kocki	-0,4	-0,3	0,4	-1,3	-1,2	-0,7	-0,9	-1,0	0,1	1,1	-4,28
Walentynów	-1,1	-0,6	-1,3	1,1	-0,8	-0,7	-0,9	-1,0	0,2	-1,4	-6,61
Wola Blizocka	0,5	0,1	0,1	0,0	1,5	-0,7	0,3	0,5	0,0	-0,2	2,05

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

PODSUMOWANIE ANALIZY – SFERA POZASPOŁECZNA

Jednakże, aby wyodrębnić obszar jako zdegradowany, konieczne jest przeanalizowanie również czynników pozaspołecznych, które wpływają na jakość życia mieszkańców. Do tej kategorii zaliczono aspekty gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne. W tym celu przeprowadzono szczegółową analizę 13 zmiennych, opierając się na danych pochodzących z instytucji gminnych, powiatowych i rządowych. Warunkiem uznania danego obszaru za zdegradowany jest jednocześnie występowanie kryzysu w sferze społecznej oraz co najmniej jednego istotnego problemu w sferze pozaspołecznej. Z metodologicznego punktu widzenia, dla każdego z analizowanych czynników pozaspołecznych przyjęto kryterium oceny oparte na odniesieniu do wartości średniej. Przekroczenie tej wartości uznaje się za przejaw negatywnego zjawiska rozwojowego w danym podobszarze.

Tabela 11 Liczba i wskaźnik niekorzystnych zjawisk społecznych i pozaspołecznych dla jednostek porównawczych

Obszar porównawczy	Syntetyczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej	Liczba zidentyfikowanych zjawisk kryzysowych w sferze pozaspołecznej
Blizocin	3,78	6/13
Jeziorzany	0,67	3/13
Krępa	0,83	6/13
Przytoczno	6,78	8/13
Wola Blizocka	2,05	10/13

Źródło: opracowanie własne.

Szczegółowe zestawienie czynników rozwojowych sfery pozaspołecznej przedstawione zostało w tabeli poniżej.

Tabela 12 Podsumowanie analizy obszarów - sfera pozaspółeczna – wartości wskaźników.

Sfera		Gospodarcza		Środowiskowa				Przestrzenno-funkcjonalna				Techniczna			Liczba problemów w sferach pozaspółecznych
JEDNOSTKA	Liczba ludności	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	Masa zidentyfikowanych wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia na 1 mieszkańca [kg]	Średnie roczne stężenie PM2.5	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym	Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	Dostępność punktów usług publicznych na 1000 mieszkańców	Dostępność terenów rekreacyjnych (place zabaw i siłownie terenowe) na 1000 mieszkańców	Dostępność komunikacyjna	Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	Liczba zabytków na km ²	Udział obiektów wymagających dostosowania w zakresie termomodernizacji	Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	
Blizocin	164	12,2	6,1	2427,0	9,3	0,0%	74,6%	6,1	6,1	6,1	97,7%	4,24	50,0%	100,0%	6/13
Jeziorzany	659	31,9	3,0	1231,7	9,4	0,0%	57,2%	16,7	4,6	7,6	97,0%	2,58	50,0%	66,7%	3/13
Krępa	382	28,8	-2,6	179,2	9,4	16,1%	75,2%	2,6	5,2	10,5	97,2%	2,76	100,0%	50,0%	6/13
Przytoczno	885	16,9	-1,1	636,9	9,5	6,6%	62,0%	4,5	4,5	5,6	95,9%	1,32	50,0%	100,0%	8/13
Skarbicesz	66	60,6	0,0	1214,3	9,3	0,0%	56,4%	15,2	0,0	0,0	96,4%	1,70	100,0%	0,0%	6/13
Stoczek Kocki	160	43,8	0,0	1821,3	9,4	5,3%	71,1%	6,3	6,3	0,0	96,8%	1,73	100,0%	100,0%	9/13
Walentynów	168	6,0	0,0	1818,2	9,4	0,0%	61,8%	6,0	6,0	0,0	97,5%	0,47	100,0%	50,0%	6/13
Wola Blizocka	149	13,4	0,0	1659,2	9,4	6,0%	71,7%	6,7	0,0	0,0	97,1%	0,00	100,0%	100,0%	10/13
Gmina	2 633	23,9	0,4	1050,5	9,4	5,2%	64,5%	8,0	4,6	1,9	96,9%	2,02	70,6%	70,6%	

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

5. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Celem procesu rewitalizacji jest wyprowadzenie obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego poprzez kompleksowe działania obejmujące sferę społeczną, środowiskową, przestrzenną i gospodarczą. Proces ten opiera się na wykorzystaniu istniejących potencjałów i uwarunkowań danego obszaru oraz realizacji zintegrowanych przedsięwzięć, odpowiadających na zidentyfikowane potrzeby lokalnej społeczności. Zgodnie z art. 9. ust. 1. ustawy o rewitalizacji (Dz. U. z 2024r. poz. 278.): „Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1411), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- 4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz нефункционowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami”.

W Gminie Jeziorzany za obszar zdegradowany uznano następujące jednostki:

- Blizocin
- Jeziorzany

- Krępa
- Przytoczno
- Wola Blizocka

Grafika 3 Obszar zdegradowany

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

W jednostkach tych wskaźnik degradacji w sferze społecznej był najwyższy. Ponadto na obszarze tym zidentyfikowano szereg problemów w sferze pozaspółecznej.

Tabela 13 Obszar zdegradowany w Gminie Jeziorzany

JEDNOSTKA	Liczba ludności	Procent ludności	Powierzchnia (ha)	Procent powierzchni
Blizocin	164	6,2%	613,18	9,2%
Jeziorzany	659	25,0%	1 513,29	22,8%
Krępa	382	14,5%	1 266,66	19,1%
Przytoczno	885	33,6%	1 595,74	24,0%
Wola Blizocka	149	5,7%	586,26	8,8%
Obszar zdegradowany	2 239	85%	5 575,13	83,9%
Gmina	2 633	100%	6 644,92	100%

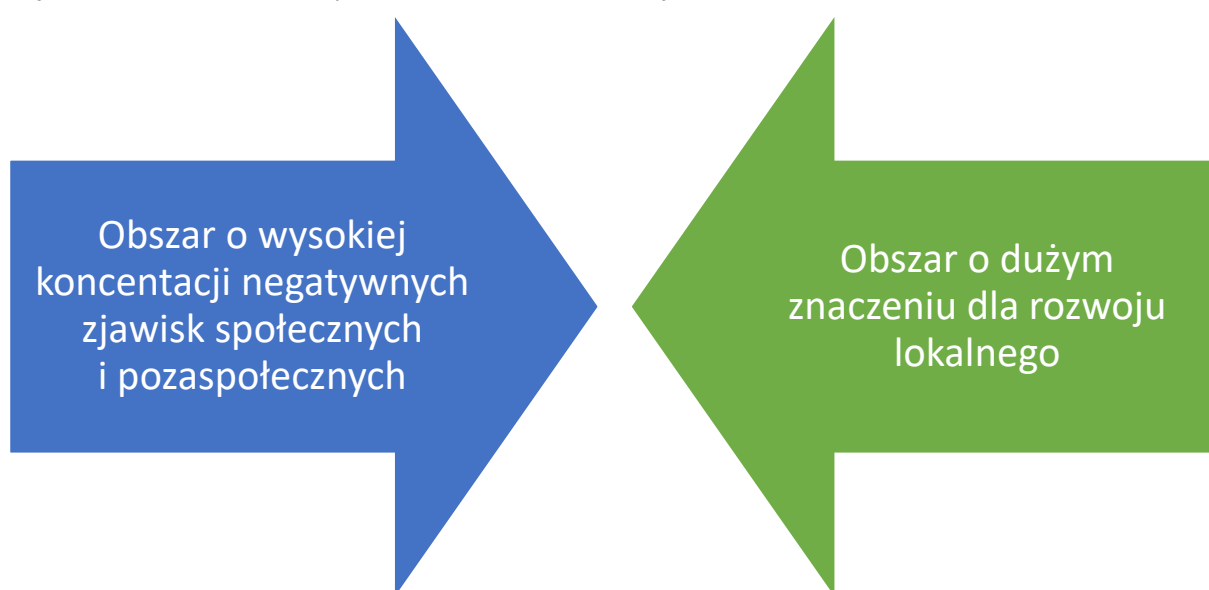
Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Przedstawiony na poniższej grafice obszar zdegradowany zajmuje łącznie powierzchnię 5 575,13ha (83,9% powierzchni gminy) oraz jest zamieszkały przez 2239 osób (85% mieszkańców gminy).

6. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Ostatnim etapem diagnozy delimitacyjnej jest wyznaczenie obszaru rewitalizacji. Zgodnie z zapisami art. 10 pkt 1 ustawy o rewitalizacji **Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.** Dodatkowo, zgodnie z art. 10 pkt. 2 **Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.**

Grafika 4 Warunki konieczne do wyznaczenia obszaru do rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Wyznaczony obszar zdegradowany obejmuje 83,9% powierzchni gminy i mieszka w nim 85% wszystkich jej mieszkańców. Znacząco więc przekracza wyznaczone wskaźniki powierzchniowe i ludnościowe, przez co konieczne było wybranie obszarów, które najpilniej potrzebują przeprowadzenia interwencji. Wyodrębniono trzy podobszary rewitalizacji, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14 Podobszary rewitalizacji w Gminie Jeziorzany (powierzchnia i liczba ludności)

JEDNOSTKA	Liczba ludności	Procent ludności	Powierzchnia (ha)	Procent powierzchni
Podobszar rewitalizacji Jeziorzany	113	4,2%	12,3	0,2%
Podobszar rewitalizacji Krępa	133	5,0%	27,1	0,4%
Podobszar rewitalizacji Przytoczno	43	1,6%	6,4	0,1%
Obszar rewitalizacji (łącznie)	289	10,9%	45,8	0,7%
Obszar zdegradowany (ogółem)	2 239	85%	5 575,13	83,9%
Gmina Jeziorzany (ogółem)	2 633	100%	6 644,92	100%

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

Poniżej zaprezentowano wyodrębnione podobszary rewitalizacji na mapie gminy Jeziorzany – łączny obszar powierzchni podobszarów rewitalizacji wynosi 45,8 hektarów (co stanowi 0,7% powierzchni gminy) i zamieszkały jest przez 289 osób (10,9% wszystkich jej mieszkańców). Są to podobszary: Jeziorzany, Krępa oraz Przytoczno. Podobszary te wyróżniają się największym zagęszczeniem zabudowy, co wpływa na kumulację problemów społecznych oraz przestrzennych. Wyszczególnione podobszary pełnią istotną funkcję w strukturze gminy, ale także poszczególnych sołectw i obszaru zdegradowanego, na terenie którego się znajdują. Są one centrum życia społecznego lokalnych mieszkańców – to właśnie tutaj zlokalizowane są najważniejsze instytucje publiczne oraz punkty usług świadczących zadania na rzecz społeczności.

Grafika 5 Podobszary rewitalizacji w gminie Jeziorzany

Źródło: opracowanie własne, 2024 r.

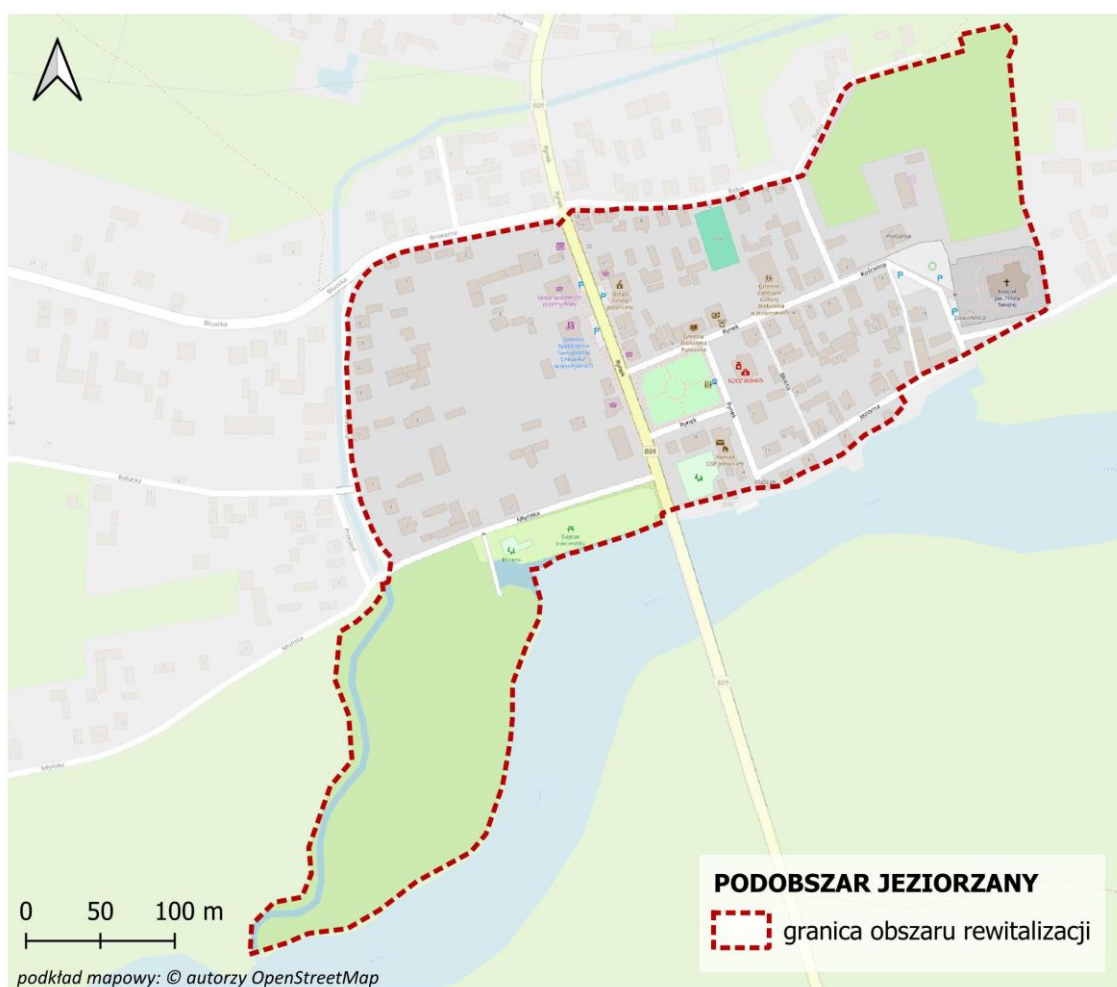
Rewitalizacja przyniesie bezpośrednie korzyści mieszkańcom podobszarów objętych rewitalizacją, ale jej pozytywne efekty będą odczuwalne także w szerszym wymiarze gminnym. Ponieważ w podobszarach tych koncentrują się kluczowe usługi i obiekty użyteczności publicznej, z których już teraz korzysta znaczna część mieszkańców gminy, planowane działania rewitalizacyjne pozwolą

dotatkowo rozbudować i uatrakcyjnić ofertę dostępną dla jeszcze większej liczby osób. Co więcej, obszar ten posiada duży potencjał do realizacji inicjatyw wspierających integrację społeczną – funkcjonują tu aktywne organizacje pozarządowe, które mogą włączyć się w proces rewitalizacji jako partnerzy. Wskazane potencjały obszaru rewitalizacji sprawiają, że może on skutecznie oddziaływać na pozostałe części obszaru zdegradowanego i odgrywać kluczową rolę w lokalnym rozwoju.

Podobszar Jeziorzany

Podobszar Jeziorzany obejmuje powierzchnię 112,3 ha, co stanowi 0,2% całkowitej powierzchni gminy, i jest zamieszkały przez 113 osób, czyli 4,2% ogółu mieszkańców. Obszar ten został wyodrębniony z jednostki porównawczej Jeziorzany, na terenie której zidentyfikowano szereg zjawisk kryzysowych zarówno w sferze społecznej, jak i pozaspółecznych.

Grafika 6 Podobszar rewitalizacji Jeziorzany

Źródło: opracowanie własne. 2024 r.

W zakresie problemów społecznych wskazuje się m.in. na niski poziom kapitału społecznego oraz ponadprzeciętny odsetek osób z niepełnosprawnościami. Na stan kryzysowy wskazują także negatywne zjawiska występujące w sferach środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz

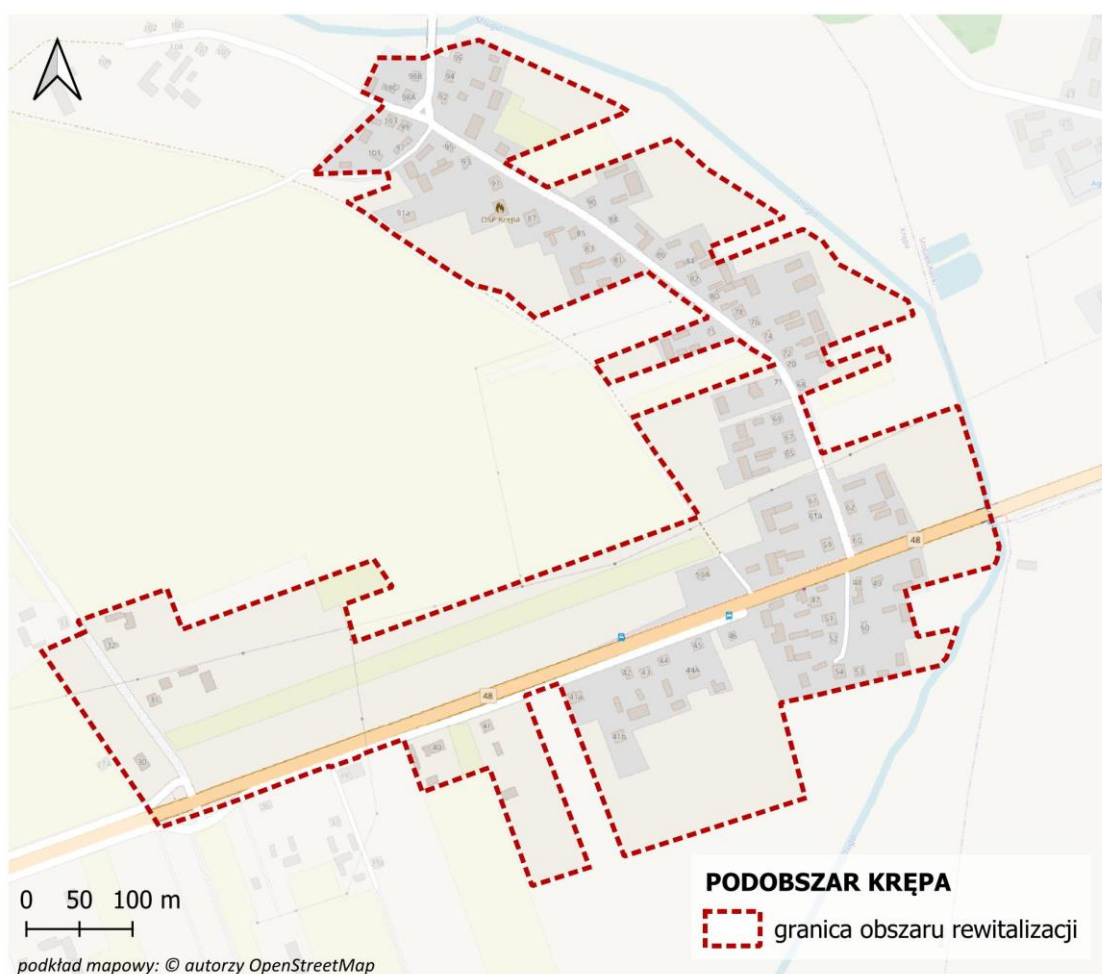
technicznej. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji w obecnym kształcie było również wynikiem analizy potencjału realizacji działań rewitalizacyjnych oraz oceny aktualnego stanu zagospodarowania terenu, który może mieć kluczowe znaczenie dla wdrażania planowanych przedsięwzięć.

Podobszar rewitalizacji obejmuje główną, zamieszkałą część sołectwa Jeziorzany wraz z jego centralną strefą, w której zlokalizowane są instytucje o istotnym znaczeniu dla funkcjonowania całej gminy. Znajdują się tam m.in.: Urząd Gminy Jeziorzany, Gminna Biblioteka Publiczna, Gminne Centrum Kultury, Remiza Ochotniczej Straży Pożarnej oraz Kościół pw. Trójcy Świętej.

Podobszar Krępa

Drugi z wyodrębnionych podobszarów rewitalizacji obejmuje część jednostki porównawczej Krępa, na której stwierdzono występowanie stanu kryzysowego zarówno w sferze społecznej, jak i pozaspółecznych.

Grafika 7 Podobszar rewitalizacji Krępa

Źródło własne. 2024 r.

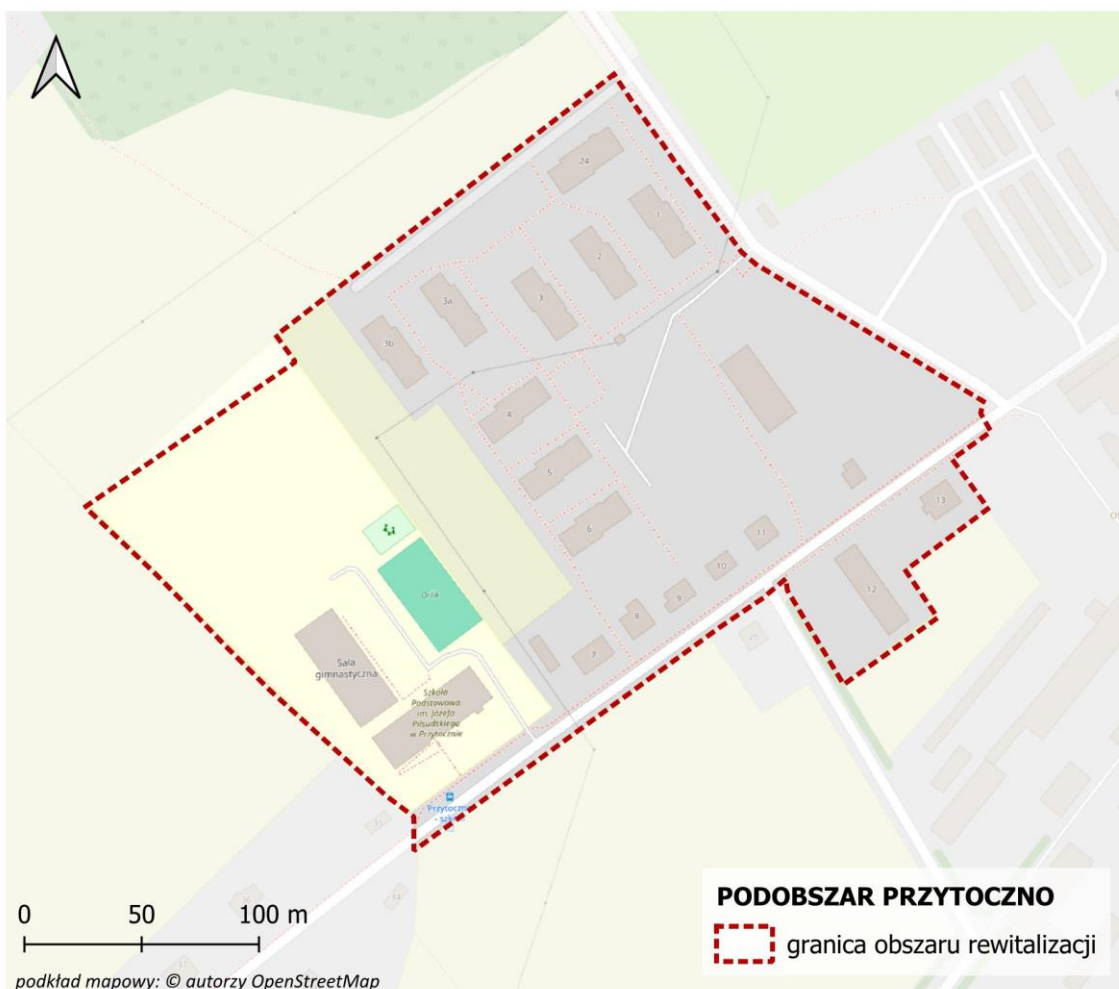
Wśród zjawisk społecznych szczególne znaczenie mają problemy związane z bezpieczeństwem mieszkańców oraz niską liczbą dzieci w wieku szkolnym, co może świadczyć o procesach

depopulacyjnych i ograniczonym potencjale demograficznym. Dodatkowo, stan kryzysowy został zdiagnozowany w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Podobszar Krępa zajmuje powierzchnię 27,1 ha, co stanowi 0,4% całkowitej powierzchni gminy. Zamieszkuje go 133 mieszkańców, co odpowiada 5% populacji gminy. Obszar ten obejmuje większość zamieszkałej i zabudowanej części sołectwa, co pozwala na skoncentrowanie działań rewitalizacyjnych tam, gdzie są one najbardziej potrzebne i mogą przynieść największy efekt.

Podobszar Przytoczno

Trzeci z wyznaczonych podobszarów rewitalizacji obejmuje fragment sołectwa Przytoczno, gdzie stwierdzono występowanie stanu kryzysowego zarówno w sferze społecznej, jak i we wszystkich pozostałych sferach objętych diagnozą.

Grafika 8 Podobszar rewitalizacji Przytoczno

Źródło: opracowanie własne

Problemy społeczne koncentrują się wokół niekorzystnych zjawisk demograficznych i migracyjnych, które skutkują wysokim współczynnikiem obciążenia demograficznego. Zjawiska kryzysowe w sferze

społecznej dotyczą także niskiego poziomu kapitału społecznego oraz bezpieczeństwa. W sferach pozaspołecznych stwierdzono pogłębiony stan kryzysowy w każdym z analizowanych obszarów: gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcyjnym oraz technicznym.

Podobszar obejmuje powierzchnię 6,4 ha (co stanowi 0,1% powierzchni gminy) i zamieszkiwany jest przez 43 osoby, co odpowiada 1,6% populacji gminy. Obszar ten zawiera główną część zabudowaną sołectwa, w tym obiekty użyteczności publicznej takie jak szkoła podstawowa.

7. Szczegółowa diagnoza podobszarów rewitalizacji

Szczegółowa (pogłębiona) analiza podobszarów rewitalizacji Jeziorzany, Krępa oraz Przytoczno została przeprowadzona zgodnie z przyjętym schematem logicznym, obejmującym dokładną ocenę sytuacji społecznej oraz czynników tzw. pozaspołecznych, tj. w sferze gospodarczej, przestrzenno-funkcyjnej, środowiskowej oraz technicznej. Proces analizy składa się z następujących etapów:

1. **Zbieranie i analiza danych** – dane niezbędne do oceny zostały pozyskane z instytucji lokalnych, powiatowych i rządowych oraz na podstawie badań terenowych i konsultacji społecznych. Analizowane były m.in. statystyki demograficzne, wskaźniki ekonomiczne, stan infrastruktury technicznej i społecznej (i jej dostępność), a także poziom degradacji środowiska naturalnego.
2. **Identyfikacja problemów i potencjałów** – każdy z podobszarów został oceniony pod kątem występowania negatywnych zjawisk rozwojowych, takich jak bezrobocie, niski poziom aktywności gospodarczej, zły stan techniczny budynków czy ograniczona dostępność usług. Jednocześnie zidentyfikowane zostały kluczowe atuty, np. obiekty o znaczeniu historycznym, przestrzenie rekreacyjne czy ważne instytucje publiczne.
3. **Ocena poziomu degradacji** – kluczowym elementem analizy jest porównanie sytuacji w podobszarach do średnich wartości dla całej gminy. Wskaźniki wykraczające poza ustalone normy były interpretowane jako sygnały problemów, wymagających interwencji rewitalizacyjnej.
4. **Wskazanie priorytetowych działań rewitalizacyjnych** – na podstawie wyników analizy zostały określone kierunki działań, mające na celu poprawę sytuacji w podobszarach. Obejmowały one modernizację infrastruktury, rozwój funkcji społecznych i gospodarczych, ochronę dziedzictwa kulturowego oraz zwiększenie dostępności usług dla mieszkańców.

Dzięki zastosowaniu kompleksowej i metodycznej analizy możliwe było precyzyjne określenie potrzeb rewitalizacyjnych dla każdego z podobszarów, co pozwoliło na skuteczne planowanie działań naprawczych i rozwojowych w gminie Jeziorzany. Granice obszaru rewitalizacji zostały przyjęte w drodze Uchwały Nr XIV/65/2025 Rady Gminy Jeziorzany z dnia 14 lipca 2025 r. w sprawie

wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Jeziorzany (opublikowanej w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego dnia 19 sierpnia 2025 roku, poz. 3811).

Grafika 9 Schemat logiczny szczegółowej analizy podobszarów rewitalizacji GPR Gminy Jeziorzany

Źródło: opracowanie własne.

7.1 Charakterystyka Gminy Jeziorzany w kontekście planowanej rewitalizacji

Jeziorzany to gmina wiejska położona w województwie lubelskim, w powiecie lubartowskim. Zajmuje powierzchnię 66,45 km² i zamieszkała jest przez 2 633 mieszkańców. Do 1964 roku gmina nosiła nazwę Łysobyki. Jednostkami pomocniczymi gminy są następujące sołectwa: Blizocin, Jeziorzany, Krępa, Przytoczno, Skarbiciesz, Stoczek Kocki, Walentynów i Wola Blizocka. Najliczniej zamieszkałym jest sołectwo Przytoczno (885 mieszkańców), natomiast najmniej mieszkańców liczy sołectwo Skarbiciesz (66).

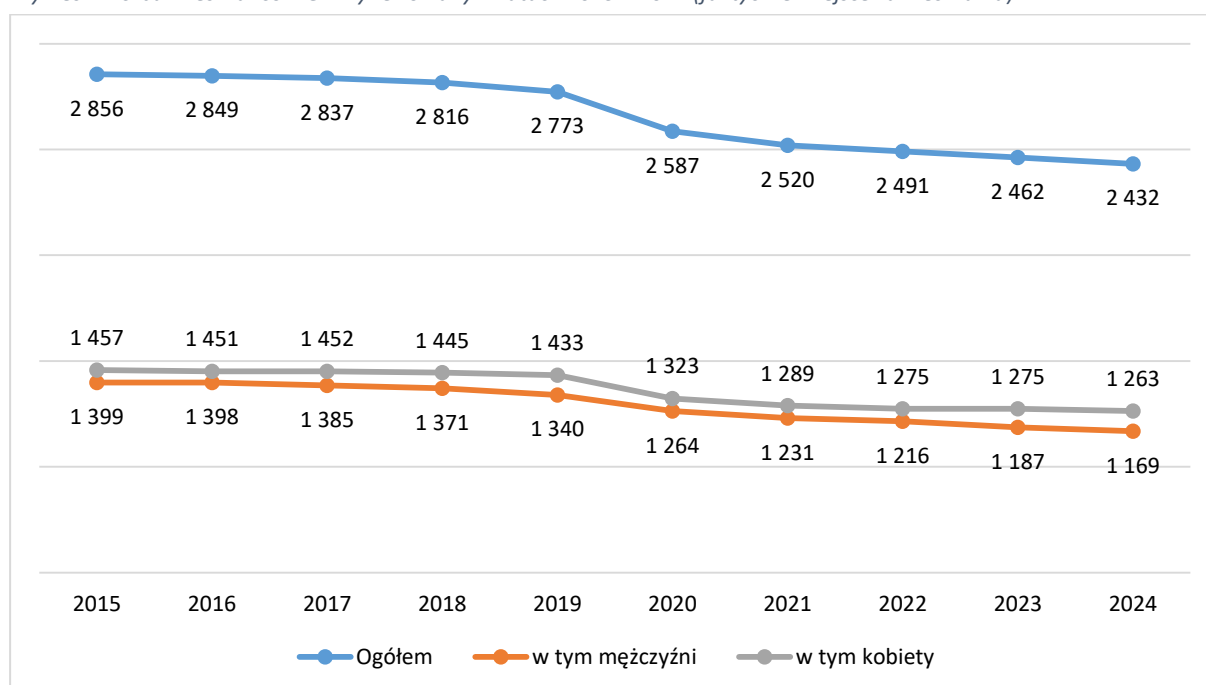
Gmina Jeziorzany umiejscowiona jest w zachodnio-północnej części powiatu lubartowskiego i graniczy od północy z gminą Serokomla oraz Adamów (w powiecie łukowskim), od zachodu z gminą Ułęż (w powiecie ryckim), od południa z gminą Baranów (w powiecie puławskim) oraz gminą Michów (w powiecie lubartowskim) natomiast od wschodu graniczy z gminą Kock (powiat lubartowski). Gmina jest położona o odległości około 60 km od Lublina oraz 135 od Warszawy. Gmina Jeziorzany położona jest w dolinie rzeki Wieprz, która tworzy naturalne granice i wpływa na ukształtowanie terenu. Miejscowość Jeziorzany leży częściowo na wyspie utworzonej przez tę rzekę. Szczególne walory przyrodnicze południowej części gminy zdecydowały o objęciu ochroną prawną w formie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”. Część obszaru gminy objęta jest również ochroną jako obszar Natura 2000 - „Dolny Wieprz” PLH060051. Ponad 10,8% powierzchni gminy stanowią lasy. Wodne i leśne krajobrazy są głównym bogactwem i stanowią znakomitą podstawę do rozwoju turystyki. Jednocześnie teren gminy jest stosunkowo płaski, z niewielkimi wzniesieniami, co sprzyja działalności rolniczej. Gmina ma więc charakter typowo rolniczy, z dominacją gruntów ornych. Uprawia

się tu głównie żyto, ziemniaki, owies oraz truskawki. Lesistość wynosi około 11,5%, a udział terenów zieleni w powierzchni ogółem to 0,2%¹⁰.

Przez obszar gminy przebiega droga krajowa nr 48 oraz droga wojewódzka nr 809, co zapewnia dobre połączenia komunikacyjne. Przez teren gminy nie przebiegają żadne szlaki kolejowe. Gmina posiada ograniczoną sieć transportu publicznego, zapewnia ona jednak mieszkańcom podstawową komunikację z okolicznymi miejscowościami. Surowce mineralne występujące na terenie gminy to głównie piaski w złożach na terenie miejscowości Drewnik, Jeziorzany i Przytoczno oraz surowce ilaste ceramiki budowlanej w złożach na terenie miejscowości Przytoczno.

Za najważniejsze atrakcje turystyczne uznaje się Kościół Świętej Trójcy, drewnianą zabudowę Jeziorzan oraz dawną bóżnicę żydowską. Gmina oferuje także różnorodne szlaki piesze i rowerowe oraz spływy kajakowe po rzece Wieprz.

Wykres 1 Liczba mieszkańców Gminy Jeziorzany w latach 2015 – 2024 (faktyczne miejsce zamieszkania)

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych

Podając za danymi Głównego Urzędu Statystycznego, liczba mieszkańców Gminy Jeziorzany na koniec 2024 roku wyniosła 2 432 osoby. Analizując dane demograficzne za lata 2015–2024, widać wyraźny spadek liczby ludności – z 2 856 mieszkańców w 2015 roku do 2 432 w 2024 roku, czyli o 424 osoby. Tendencja ta jest stała i obejmuje zarówno mężczyzn, jak i kobiety. W analizowanym okresie liczba mężczyzn zmniejszyła się z 1 399 do 1 169, a liczba kobiet z 1 457 do 1 263. Spadek ten wskazuje na systematyczną depopulację gminy, która – podobnie jak większość gmin w Polsce mierzy się ze

¹⁰ Zgodnie z definicją GUS za tereny zielone uznaje się „tereny urządzone wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, znajdujące się w granicach wsi o zwartej zabudowie lub miast, pełniące funkcje estetyczne, rekreacyjne, zdrowotne lub ostonowe, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, cmentarze, zieleń towarzysząca drogom na terenie zabudowy, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom, dworcom kolejowym oraz obiektom przemysłowym.”

zjawiskiem starzenia się społeczeństwa i migracją mieszkańców do większych ośrodków miejskich w kraju i za granicą. Zmiany te jednoznacznie sygnalizują poważne wyzwania dla lokalnej polityki społecznej i gospodarczej Gminy Jeziorzany, w szczególności w obszarze zapewnienia odpowiednich usług publicznych, rozwoju infrastruktury społecznej oraz działań aktywizujących młodsze pokolenia na rynku pracy.

W tabeli poniżej przedstawiono poziom wydatków majątkowych inwestycyjnych ponoszonych przez Gminę Jeziorzany w latach 2015 - 2024. Budżet gminy przeznaczany na inwestycje majątkowe wahał się w tym okresie od 1,3 mln zł w 2020 roku do 8,0 mln zł w 2023 roku, przy czym najwyższy udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem odnotowano w 2018 roku (40,9%).

Poziom wydatków inwestycyjnych w przeliczeniu na jednego mieszkańca był bardzo zróżnicowany – od 487 zł w 2020 roku do rekordowych 3 240 zł w 2023 roku. Wskazuje to na znaczące zwiększenie nakładów na rozwój infrastruktury w ostatnich latach, mimo ogólnie ograniczonych możliwości finansowych gminy. Jednocześnie wydatki na obsługę długu pozostawały na bardzo niskim poziomie – w analizowanym okresie oscylowały w granicach 8 - 28 tys. zł rocznie, a w ostatnich latach ulegały dalszemu spadkowi, osiągając zaledwie 1,5 tys. zł w 2024 roku.

Dane te pokazują, że Gmina Jeziorzany w latach 2015 - 2024 prowadziła ostrożną i odpowiedzialną politykę finansową, charakteryzującą się niskim poziomem zadłużenia przy jednoczesnym podejmowaniu wysiłków inwestycyjnych, szczególnie w latach 2018 oraz 2023, które wyróżniały się rekordowymi nakładami na rozwój infrastruktury gminnej.

Tabela 15 Wydatki majątkowe inwestycyjne Gminy Jeziorzany w latach 2015 - 2024.

2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Wydatki ogółem [tys. zł]									
12 149	12 392	11 513	16 800	13 726	12 619	14 964	15 776	20 649	19 640
Wydatki majątkowe inwestycyjne [tys. zł]									
4 800	3 574	1 703	6 876	2 589	1 277	2 539	1 838	8 036	6 112
Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem [%]									
39,5	28,8	14,8	40,9	18,9	10,1	17,0	11,6	38,9	31,1
Wydatki majątkowe inwestycyjne przypadające na jednego mieszkańca									
1 666	1 253	599	2 441	922	487	997	733	3 240	2 494
Wydatki na obsługę długu (bez wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń) [tys. zł]									
27,7	20,5	13,2	8,2	21,4	17,5	13,5	9,5	5,5	1,5

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych

Gospodarka gminy Jeziorzany opiera się głównie na rolnictwie. Charakteryzuje się wyraźnie niższym wskaźnikiem przedsiębiorczości w porównaniu do średnich krajowych i wojewódzkich. W 2024 r. liczba podmiotów gospodarki narodowej na 1 000 mieszkańców wyniosła 64, co jest wartością znacznie niższą niż średnia dla Polski (141) oraz województwa lubelskiego (108), a także poniżej poziomu powiatu lubartowskiego (90). W przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wskaźnik wyniósł 46 na 1 000 mieszkańców, podczas gdy dla Polski wynosi on

100, dla województwa 81, a dla powiatu lubartowskiego 70. Wskazuje to na stosunkowo niski poziom aktywności gospodarczej mieszkańców, co wiąże się z rolniczym charakterem gminy.

Tabela 16. Dane w zakresie przedsiębiorczości Gminy Jeziorzany (zestawienie porównawcze) dane za 2024 r.

Jednostka	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1 000 osób	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1 000 osób	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 osób
Polska	141	100	4,74
Województwo lubelskie	108	81	4,73
Powiat lubartowski	90	70	3,71
Powiat m. Lublin	168	112	7,06
Jeziorzany	64	46	4,52

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych

Gminę Jeziorzany wyróżnia wysoka aktywność sektora społecznego (pozarządowego). Wskaźnik fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w Gminie Jeziorzany wyniósł 4,52 na 1 000 mieszkańców, co jest wartością zbliżoną do średniej wojewódzkiej (4,73) i krajowej (4,74) oraz wyższą niż średnia w powiecie lubartowskim (3,71). Świadczy to o stosunkowo wysokiej aktywności społecznej mieszkańców, która może stanowić potencjał do wspierania lokalnej przedsiębiorczości, np. poprzez inicjatywy oddolne, projekty aktywizacyjne czy partnerstwa publiczno-społeczne. Konkurencyjność gospodarcza gminy wymaga jednak dalszych działań ukierunkowanych na zwiększenie atrakcyjności prowadzenia działalności gospodarczej – m.in. poprzez lokalne ulgi podatkowe, ułatwiony dostęp do funduszy zewnętrznych czy wsparcie dla mikroprzedsiębiorstw i startupów.

W 2024 r. w gminie prowadziły działalność statutową następujące organizacje pozarządowe i grupy nieformalne: Stowarzyszenie „Razem dla Krępy” w Krępie, KGW „Jeziorzanki” w Jeziorzanach, KGW „Walentynka” w Walentynowie, KGW w Krępie, KGW „Z Wiejskiego Podwórza” w Stoczku Kockim, KGW „Skarbeńki” w Skarbicieszu, KGW „Przytoczanki” w Przytocznie, KGW „Sercem z Woli” w Woli Blizockiej, Zespół Śpiewaczy „Kumy” z Przytoczna, KGW „Bociani Zakątek” w Blizocinie oraz Zespół Śpiewaczy z Krępy. Ponadto na terenie gminy prowadzą działalność Ochotnicze Straże Pożarne. Łącznie funkcjonuje 9 jednostek, w tym dwie włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego oraz 4 Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze przy OSP Przytoczno, Krępa, Przytoczno Osiedle, i Jeziorzany). W 2024 roku nie powierzono wykonania zadań publicznych w ramach otwartego konkursu ofert skierowanego do organizacji pozarządowych, z zakresów działalności określonych w Programie współpracy Gminy Jeziorzany z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2024. Zadania określone w Programie były realizowane przez Urząd Gminy Jeziorzany.

Podając za Raportem o stanie Gminy Jeziorzany za 2024 rok beneficjentami pomocy społecznej było 281 osób w 95 rodzinach, co stanowi 15% mieszkańców zameldowanych na pobyt stały i czasowy w gminie. W odniesieniu do roku poprzedniego, zwiększył się o 4 % odsetek beneficjentów pomocy społecznej. Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 r., w Gminie Jeziorzany aż 664 osoby zadeklarowały niepełnosprawność. Wśród nich 269 osób (40,5%) posiada prawnie orzeczoną niepełnosprawność (137 mężczyzn i 132 kobiety), natomiast 395 osób (59,5%) deklaruje niepełnosprawność wyłącznie biologiczną (171 mężczyzn i 224 kobiet). Z uwagi na fakt, że osoby z niepełnosprawnościami stanowią widoczną grupę mieszkańców gminy, konieczne jest uwzględnianie ich potrzeb w planowaniu działań rozwojowych i rewitalizacyjnych. Szczególne znaczenie mają tu inicjatywy wspierające aktywizację społeczną i zawodową, poprawę dostępności przestrzeni publicznych oraz tworzenie warunków sprzyjających integracji osób niepełnosprawnych z lokalną społecznością.

Tabela 17 Liczba osób niepełnosprawnych z podziałem na płeć w Gminie Jeziorzany

Osoby niepełnosprawne razem			W tym osoby niepełnosprawne prawnie			W tym osoby niepełnosprawne tylko biologicznie		
ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
664	308	356	269	137	132	395	171	224

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, wyniki Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2021 (NSP 2021)

Podając za wynikami Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2021 (NSP 2021), Gmina Jeziorzany charakteryzuje się wyraźnie niższymi wskaźnikami aktywności zawodowej i zatrudnienia niż średnia województwa lubelskiego oraz powiatu lubartowskiego, a także w porównaniu do poziomu krajowego. Współczynnik aktywności zawodowej wyniósł tu jedynie 46,2% (przy 59,2% w Polsce, 56,4% w województwie lubelskim i 57,2% w powiecie lubartowskim), natomiast wskaźnik zatrudnienia osiągnął 44,4%, czyli wartość niższą o ponad 12 punktów procentowych od średniej krajowej.

Tabela 18 Współczynnik aktywności zawodowej, wskaźnik zatrudnienia oraz stopa bezrobocia

Jednostka	Współczynnik aktywności zawodowej*	Wskaźnik zatrudnienia**	Stopa bezrobocia
Polska	59,2%	56,8%	4,1%
Lubelskie	56,4%	53,5%	5,2%
Powiat lubartowski	57,2%	53,8%	5,9%
Jeziorzany	46,2%	44,4%	3,9%

***Współczynnik aktywności zawodowej** – mierzy, jaką część osób w wieku produkcyjnym (zwykle 15–89 lat) stanowią osoby aktywne zawodowo, czyli pracujące lub bezrobotne, ale gotowe i zdolne do podjęcia pracy.

****Wskaźnik zatrudnienia** – określa, jaki odsetek osób w wieku produkcyjnym faktycznie pracuje zawodowo.

Źródło: GUS Bank Danych Lokalnych, wyniki Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2021 (NSP 2021)

Na tle tych niekorzystnych wskaźników pozytywnie wyróżnia się stopa bezrobocia, która w Gminie Jeziorzany wynosi 3,9%, a więc mniej niż średnio w Polsce (4,1%), województwie (5,2%) i powiecie lubartowskim (5,9%). Rynek pracy w gminie jest względnie stabilny, jednak niski poziom aktywności zawodowej wskazuje na problem niskiej podaży siły roboczej, co wiązać się może z czynnikami demograficznymi (starzenie się populacji, migracje młodych mieszkańców) oraz ograniczoną liczbą miejsc pracy lokalnie. W związku z tym kluczowe wydaje się podejmowanie działań aktywizacyjnych, m.in. przyciąganie nowych inwestycji, tworzenie zachęt dla przedsiębiorców oraz wspieranie lokalnej przedsiębiorczości. Tego typu inicjatywy mogą przyczynić się do zwiększenia odsetka osób aktywnych zawodowo i zatrudnionych, a tym samym do poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej gminy.

W 2024 roku na drogach Gminy Jeziorzany nie doszło do żadnego wypadku drogowego. Odnotowano 17 kolizji drogowych, tj. o 4 więcej niż w roku 2023. Najczęstszymi przyczynami zdarzeń drogowych było nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu, nadmierna prędkość jazdy, nieprawidłowe wyprzedzanie, wymijanie czy omijanie, niezachowanie odległości między pojazdami, nieprawidłowa zmiana pasa ruchu lub kierunku jazdy, nieprawidłowe cofanie, nieprawidłowe zachowanie wobec pieszych oraz zdarzenia ze zwierzętami zarówno gospodarskimi, jak i dziko żyjącymi. Miejscami szczególnie narażonymi na występowanie zdarzeń drogowych są miejscowości Jeziorzany, Przytoczno, Krępa, Stoczek Kocki, Wola Blizocka, co wynika z przebiegu przez ich obszar drogi krajowej K-48 oraz drogi wojewódzkiej DW 809.

W 2024 roku na terenie gminy Policja przeprowadziła 213 interwencji, w wyniku których ujawniono ogółem 175 wykroczeń, tj. o 44 mniej niż w roku 2023. W roku sprawozdawczym na terenie Gminy Jeziorzany ujawniono 21 przestępstwa. W porównaniu do roku 2023 odnotowano spadek o 3 zdarzenia. Odnotowano ponadto 1 zabójstwo, 1 pobicie, 6 zdarzeń z posiadaniem lub rozprawdaniem narkotyków, 3 - przeciwko rodzinie i 9 innego rodzaju.

Gmina Jeziorzany położona jest w dolinie rzeki Wieprz, na obszarze Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”, charakteryzującym się wyjątkowymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi. Dominują tu rozległe łąki, pastwiska, lasy, starorzecza oraz stawy, tworzące cenny mozaikowy ekosystem o wysokiej bioróżnorodności, objęty również ochroną w ramach Natura 2000 „Dolny Wieprz”. Obszar pełni funkcję ważnego korytarza ekologicznego, jest siedliskiem wielu rzadkich gatunków roślin i zwierząt oraz sprzyja tradycyjnej gospodarce rolnej i rozwojowi funkcji rekreacyjno-turystycznych. Gmina posiada także istotne walory kulturowe, w tym zabytkową zabudowę wiejską, kościoły i zespoły dworskie, wpisujące się w unikalny krajobraz doliny rzecznej.

Gmina Jeziorzany to niewielka gmina wiejska w województwie lubelskim, której rozwój w ostatnich latach kształtują zarówno walory przyrodnicze i kulturowe, jak i wyzwania demograficzne, społeczne

oraz gospodarcze. Obszar gminy charakteryzuje się atrakcyjnym położeniem nad rzeką Wieprz i wysokimi wartościami środowiskowymi, jednak zmagają się z problemem depopulacji, starzeniem się społeczeństwa i ograniczoną przedsiębiorczością lokalną. Jednocześnie zauważalna jest aktywność społeczna mieszkańców, wzrost nakładów inwestycyjnych w ostatnich latach oraz potencjał turystyczny i rolniczy.

Przyszły proces rewitalizacji gminy będzie prowadzony w sposób kompleksowy, obejmując aspekt społeczny (integracja i aktywizacja mieszkańców, wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem), środowiskowy (ochrona zasobów naturalnych, poprawa jakości przestrzeni publicznych), gospodarczy (wzmacnianie przedsiębiorczości i rynku pracy), przestrzenno-funkcjonalny (uporządkowanie układu zabudowy, poprawa dostępności usług i przestrzeni wspólnych) oraz techniczny (modernizacja infrastruktury). Tylko działania łączące te wymiary mogą zapewnić zrównoważony rozwój i poprawę jakości życia mieszkańców Jeziorzan.

Tabela 19. Bilans problemów oraz potencjałów rozwojowych Gminy Jeziorzany w kontekście rewitalizacji

Potencjały	Negatywne zjawiska
<p>Położenie i przyroda.</p> <ul style="list-style-type: none"> • lokalizacja nad rzeką Wieprz (obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”, • walory przyrodnicze – Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”, Natura 2000 „Dolny Wieprz”, • atrakcyjne krajobrazy wodno-leśne sprzyjające turystyce, • występowanie surowców mineralnych (piaski, ropy). <p>Turystyka i kultura.</p> <ul style="list-style-type: none"> • spływy kajakowe, szlaki piesze i rowerowe, • zabytki: Kościół Św. Trójcy, drewniana zabudowa, dawna bóżnica, • lokalne tradycje i zespoły artystyczne. <p>Gospodarka i rolnictwo.</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakter rolniczy gminy – uprawy zbóż, ziemniaków, owsa, truskawek, • korzystne warunki glebowe i płaskie ukształtowanie terenu. <p>Kapitał społeczny.</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywne organizacje społeczne (KGW, zespoły śpiewacze, OSP, stowarzyszenia), • wysoki wskaźnik NGO (4,52/1000 mieszkańców – powyżej średniej powiatu). <p>Finanse i inwestycje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wzrost wydatków inwestycyjnych w ostatnich latach, rekordowe nakłady w 2018 i 2023 r., • niski poziom zadłużenia gminy, • rosnące inwestycje infrastrukturalne mimo ograniczonych środków. <p>Bezpieczeństwo i jakość życia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • niska stopa bezrobocia (3,9% – niższa niż średnia krajowa), 	<p>Demografia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • depopulacja – spadek liczby ludności z 2 856 w 2015 r. do 2 432 w 2024 r. • starzenie się społeczeństwa, migracje młodych mieszkańców do większych ośrodków. <p>Spoleczne.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wysoki udział beneficjentów pomocy społecznej (15% mieszkańców), • wysoki odsetek osób z niepełnosprawnościami (27% mieszkańców), • niska aktywność zawodowa (46,2%) i niski wskaźnik zatrudnienia (44,4%), • ograniczone partnerstwo samorządu z NGO (brak powierzania zadań publicznych w 2024 r.). <p>Gospodarcze.</p> <ul style="list-style-type: none"> • niski poziom przedsiębiorczości – tylko 64 podmioty/1000 mieszkańców (poniżej średniej województwa i kraju), • dominacja rolnictwa, słaba dywersyfikacja gospodarki, • ograniczona liczba miejsc pracy lokalnie. <p>Przestrzenno-infrastrukturalne.</p> <ul style="list-style-type: none"> • brak linii kolejowych, • ograniczona sieć transportu publicznego, • niski udział terenów zieleni (0,2%),

-
• stabilna sytuacja bezpieczeństwa – brak wypadków drogowych w 2024 r.,• spokojny, wiejski charakter gminy.	• rozproszenie i nierównomierna liczba mieszkańców w poszczególnych sołectwach.

Źródło: opracowanie własne

7.2 Analiza szczegółowa podobszar rewitalizacji Jeziorzany

Jeziorzany pełnią funkcję centralnego ośrodka gminnego, charakteryzując się zwartą zabudową mieszkaniową oraz wykształconą strefą usługową zlokalizowaną w obszarze zabudowy mieszkalno-usługowej. Układ wsi rozwija się wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 809, położonej na północ od rzeki Wieprz. Dominującą formą zabudowy jest zabudowa zagrodowa, natomiast usługi skupione są głównie wokół rynku.

W sołectwie mieści się siedziba Urzędu Gminy, Gminnej Biblioteki Publicznej (działającej w budynku dawnej szkoły i pełniącej rolę centrum kultury), przedszkola, ośrodka zdrowia, OSP Jeziorzany, banku oraz innych punktów handlowych i usługowych. Przy ulicy Kościelnej usytuowany jest kościół parafialny pw. Trójcy Świętej wraz z plebanią, a obok budynku biblioteki znajduje się boisko sportowe. Rynek w Jeziorzanach ma formę zielonego skweru z alejkami spacerowymi. Na zachodnich obrzeżach miejscowości zlokalizowane są obiekty produkcyjno-magazynowe.

Układ komunikacyjny wsi opiera się głównie na drogach utwardzonych kostką, choć do niektórych posesji prowadzą jeszcze drogi gruntowe. Jeziorzany są w pełni wyposażone w podstawową infrastrukturę techniczną, tj. sieć wodociągowa, kanalizacyjna oraz gazowa. W obrębie miejscowości funkcjonuje oczyszczalnia ścieków, do której ścieki doprowadzane są przewodem tłocznym z przepompowni zlokalizowanej przy ul. Blizockiej.

Tabela 20. Dane dotyczące liczby mieszkańców i powierzchni dla podobszaru rewitalizacji Jeziorzany

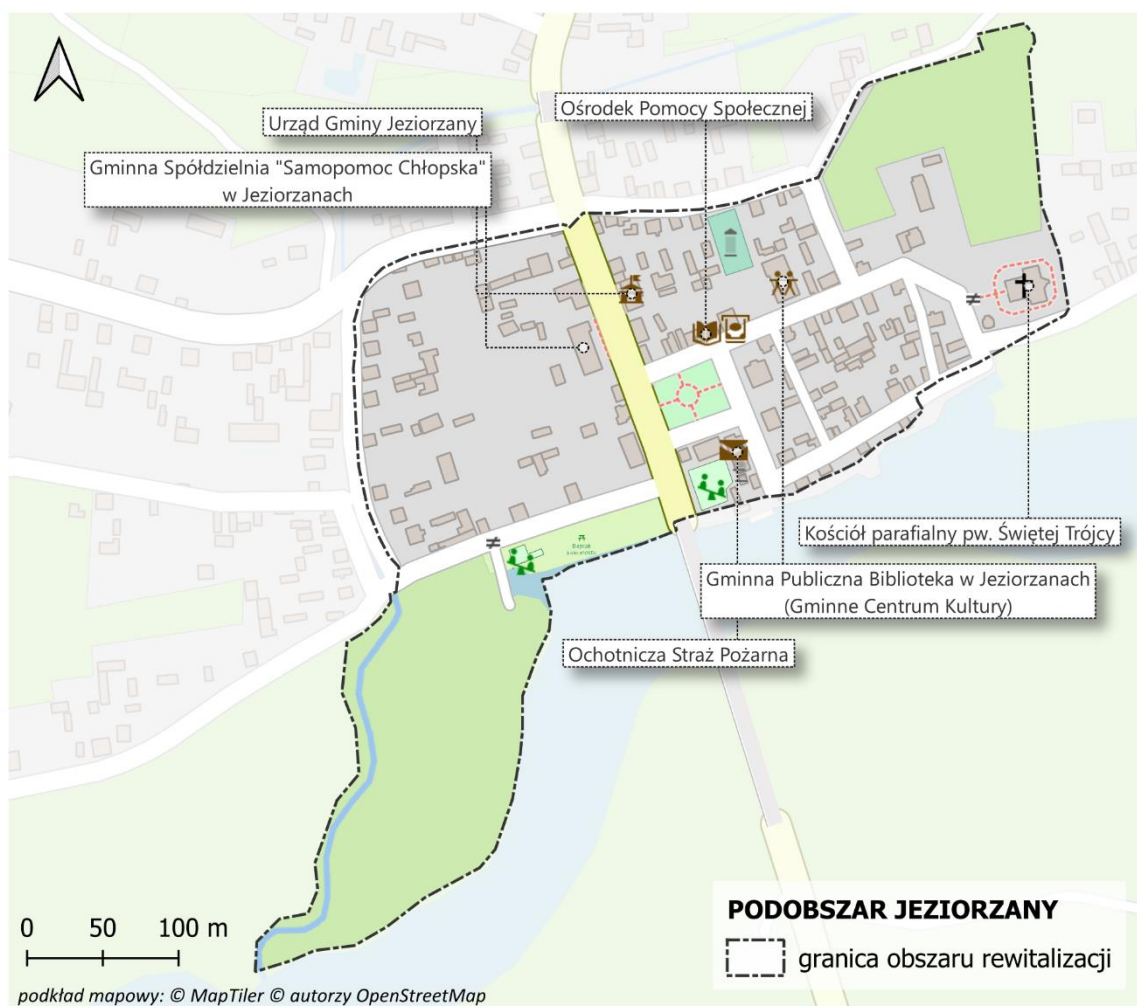
liczba mieszkańców:	113
udział mieszkańców w populacji gminy:	4,2%
powierzchnia [ha]:	12,3
udział w powierzchni gminy:	0,2%

Źródło: diagnoza delimitacyjna

W przeprowadzonym procesie delimitacji podobszar rewitalizacji Jeziorzany został w znacznym stopniu zmniejszony w stosunku do powierzchni podobszaru zdegradowanego (z 1 513,29 do 12,3 ha). Rewitalizacją objęty zostanie obszar, który z jednej strony boryka się z poważnymi problemami rozwojowymi, z drugiej jest najważniejszy z punktu widzenia przeprowadzenia procesu rewitalizacji. Wytoczony podobszar obejmuje teren o największym znaczeniu dla przyszłego rozwoju, wykorzystania występujących potencjałów do pobudzenia aktywności społecznej i gospodarczej w skali zarówno sołectwa jak i całej Gminy Jeziorzany.

Podobszar rewitalizacji Jeziorzany zamieszkuje 113 osób, co stanowi 4,2% ogółu mieszkańców gminy. Powierzchnia tego obszaru wynosi 12,3 ha, co odpowiada 0,2% całkowitej powierzchni gminy.

Grafika 10. Podobszar rewitalizacji Jeziorzany – mapa poglądowa

Źródło: opracowanie własne

Sfera społeczna

Na podobszarze rewitalizacji w Jeziorzanych przyrost naturalny wynosi $-8,8$ na 1 000 mieszkańców, co oznacza ubytek ludności, choć jest on nieco niższy niż średnia dla całej gminy ($-12,2$). Problemem jest także niekorzystne saldo migracji, które osiąga wartość $-8,8$ na 1 000 mieszkańców, podczas gdy w skali gminy notuje się wartość dodatnią ($6,5$). Dodatkowo na podobszarze zauważalny jest wysoki udział osób starszych na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada aż 42,9 w wieku poprodukcyjnym, co znacznie przewyższa średnią gminną ($34,9$). Wskaźniki te świadczą o procesie starzenia się społeczności oraz odpływie młodszych mieszkańców, co w dłuższej perspektywie może prowadzić do ograniczenia zasobów pracy oraz aktywności społecznej. W tym kontekście zasadne jest wdrażanie działań integracyjnych i aktywizacyjnych skierowanych do seniorów oraz projektów zachęcających młodsze pokolenie do pozostania lub powrotu do Jeziorzan.

Wyraźnie niski jest również wskaźnik edukacyjny – liczba uczniów na 1 000 mieszkańców wynosi 8,2 co drastycznie odbiega od średniej gminnej (52,9). Wskazuje to na bardzo ograniczoną obecność dzieci i młodzieży w strukturze demograficznej podobszaru, a tym samym na słabą perspektywę rozwoju społeczności lokalnej. Problem ten wymaga wsparcia rodzin z dziećmi oraz wzmocnienia oferty edukacyjnej i kulturalnej, aby przeciwdziałać dalszemu odpływowi młodych mieszkańców.

Sytuacja na rynku pracy jest nieco korzystniejsza niż w skali całej gminy. Wskaźnik liczby osób bezrobotnych na 1 000 mieszkańców wynosi 17,7 przy średniej gminnej równej 44,4. Podobnie liczba osób długotrwale bezrobotnych (17,7) jest zdecydowanie niższa niż w gminie ogółem (32,3).

Analiza wskaźników dotyczących korzystania z pomocy społecznej wskazała, że z pomocy z tytułu ubóstwa korzysta 8,8 osób na 1 000 mieszkańców, przy wartości gminnej wynoszącej 17,9. Także kwota świadczeń na 1 000 mieszkańców jest znacznie niższa (22,7 tys. zł wobec 68,5 tys. zł w gminie). Jednocześnie należy zwrócić uwagę na stosunkowo wysoki wskaźnik liczby osób z niepełnosprawnościami na 1 000 mieszkańców, którym przyznano świadczenia – 8,8 co ponad dwukrotnie przewyższa średnią gminną (3,8). Sytuacja ta wskazuje, że wsparcie społeczne powinno być skoncentrowane nie tyle na walce z ubóstwem, ile na poprawie jakości życia osób z ograniczeniami zdrowotnymi i ich integracji społecznej.

Na podobszarze szczególnie niekorzystnie przedstawia się kwestia bezpieczeństwa. Wskaźnik przestępczości w podobszarze rewitalizacji wynosi 17,7 na 1 000 mieszkańców, co ponad dwukrotnie przewyższa średnią gminną (7,6). Również liczba zdarzeń drogowych (8,8) jest wyższa niż w skali całej gminy (6,1). Dane te jednoznacznie wskazują na potrzebę wzmocnienia działań prewencyjnych, zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców oraz poprawy organizacji ruchu drogowego w newralgicznych punktach miejscowości.

Tabela 21. Zestawienie wskaźników porównawczych w sferze społecznej dla podobszaru rewitalizacji Jeziorzany

Czynniki sfery społecznej	Podobszar rewitalizacji Jeziorzany	Gmina Jeziorzany
Demografia		
Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	-8,8	-12,2
Saldo migracji na 1 000 mieszkańców	-8,8	6,5
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	42,9	34,9
Liczba uczniów na 1 000 mieszkańców	8,2	52,9
Bezrobocie		
Liczba osób bezrobotnych na 1 000 mieszkańców	17,7	44,4

Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1 000 mieszkańców	17,7	32,3
Intensywność korzystania z pomocy społecznej		
Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1 000 mieszkańców	8,8	17,9
Kwota udzielonych świadczeń ogółem na 1 000 mieszkańców [PLN]	22 761,1	68 561,5
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia z tytułu niepełnosprawności na 1 000 mieszkańców	8,8	3,8
Bezpieczeństwo		
Ogólna liczba przestępstw na 1 000 mieszkańców	17,7	7,6
Liczba zdarzeń drogowych na 1 000 mieszkańców	8,8	6,1

Źródło: opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji Jeziorzany boryka się z szeregiem problemów społecznych, tj. depopulacją i starzeniem się mieszkańców, odpływem osób młodych, niskim udziałem dzieci i młodzieży w strukturze ludności, a także nasilonymi problemami w zakresie bezpieczeństwa publicznego. Wśród pozytywnych aspektów można wskazać niższy niż w gminie poziom bezrobocia i mniejsze obciążenie pomocą społeczną, jednak równocześnie widoczne jest wyraźne zapotrzebowanie na wsparcie osób z niepełnosprawnościami. Działania rewitalizacyjne powinny koncentrować się na poprawie warunków życia seniorów i osób z ograniczeniami zdrowotnymi, wzmocnieniu oferty dla dzieci i młodzieży, a także na projektach związanych z bezpieczeństwem i aktywizacją zawodową mieszkańców.

Tabela 22 Identyfikacja problemów społecznych podobszaru rewitalizacji Jeziorzany, ich przyczyn i potencjalnych skutków

Demografia	
Problem nr 1.	Negatywne trendy demograficzne – ujemny przyrost naturalny i wysoki odpływ migracyjny, wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym w populacji.
Przyczyny	<ul style="list-style-type: none"> Niska dzietność, brak chęci czy możliwości posiadania potomstwa. Wyjazdy do większych ośrodków w celach edukacyjnych i zawodowych, absolwenci szkół wyższych nie wracają do miejsca zamieszkania. Brak atrakcyjnych miejsc pracy i oferty kulturalno-rekreacyjnej dla młodych (brak perspektyw). Niska atrakcyjności przestrzeni publicznej (możliwość wypoczynku czy rekreacji). Niska dostępność mieszkań.
Potencjalne skutki	<ul style="list-style-type: none"> Dalsze starzenie się społeczności lokalnej. Spadek liczby dzieci i młodzieży (zamknięcia klas/szkół, ograniczenie oferty edukacyjnej). Dalsze pogłębianie się marginalizacji podobszaru. Trudności w utrzymaniu usług publicznych i infrastruktury.
Intensywność korzystania z pomocy społecznej	
Problem nr 2.	Funkcjonowanie grup / osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Przyczyny	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczona dostępność miejsc pracy. • Niskie kwalifikacje części mieszkańców. • Trudności osób z niepełnosprawnościami w podjęciu aktywności zawodowej i społecznej.
Potencjalne skutki	<ul style="list-style-type: none"> • Utrwalanie się bierności zawodowej. • Pogłębianie nierówności i wykluczenia. • Obciążenie systemu pomocy społecznej. • Marginalizacja i izolacja grup defaworyzowanych.
Bezpieczeństwo publiczne	
Problem nr 3.	Obniżony poziom bezpieczeństwa publicznego.
Przyczyny	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększone natężenie ruchu tranzytowego niewystarczająca infrastruktura poprawiająca bezpieczeństwo. • Niski poziom społecznej kontroli i integracji mieszkańców.
Potencjalne skutki	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost ryzyka wypadków i zagrożenie zdrowia mieszkańców. • Poczucie braku bezpieczeństwa w społeczności. • Zniechęcanie do inwestowania i osiedlania się w miejscowości. • Negatywny wizerunek obszaru.
Pozostałe problemy pozyskane z zastosowaniem metod aktywnych*	
Problem nr 4	Ograniczony dostęp do usług społecznych i opiekuńczych.
Przyczyny	<ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczające warunki lokalowe Ośrodka Pomocy Społecznej. • Ograniczone środki finansowe Gminy na działania rozwojowe. • Zły stan techniczny budynku OPS i ograniczona dostępność architektoniczna. • Brak odpowiedniej przestrzeni do rozwoju nowych form wsparcia (np. Klub Seniora, działania środowiskowe).
Potencjalne skutki	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczona dostępność i jakość usług społecznych dla mieszkańców, w szczególności osób starszych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. • Przeciążenie systemu pomocy społecznej i pracowników OPS. • Niska skuteczność działań aktywizacyjnych i opiekuńczych. • Pogłębianie problemów społecznych i marginalizacji części mieszkańców.
Problem nr 5	Niski poziom aktywności społecznej mieszkańców.
Przyczyny	<ul style="list-style-type: none"> • Brak ogólnodostępnych, funkcjonalnych przestrzeni spotkań i działań wspólnotowych. • Niewykorzystany potencjał lokalnych organizacji społecznych. • Ograniczone możliwości organizacji wydarzeń społecznych, kulturalnych i integracyjnych.
Potencjalne skutki	<ul style="list-style-type: none"> • Osłabienie więzi społecznych i poczucia wspólnoty lokalnej. • Niski poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne i obywatelskie. • Ograniczona integracja międzypokoleniowa. • Zwiększone ryzyko wykluczenia społecznego oraz bierności społecznej mieszkańców.

Źródło: opracowanie własne *spacer studyjny, warsztat naboru projektów, wywiady pogłębione.

Podobszar rewitalizacji Jeziorzany charakteryzuje się kumulacją problemów społecznych, wynikających przede wszystkim z ograniczonego dostępu do usług społecznych i opiekuńczych oraz niskiego poziomu aktywności społecznej mieszkańców. Niewystarczające warunki lokalowe kluczowych instytucji, w szczególności Ośrodka Pomocy Społecznej, utrudniają rozwój oferty wsparcia skierowanej do osób starszych, rodzin w trudnej sytuacji oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Jednocześnie brak ogólnodostępnych, funkcjonalnych przestrzeni spotkań i integracji społecznej ogranicza możliwość aktywnego uczestnictwa mieszkańców w życiu lokalnym oraz osłabia potencjał oddolnych inicjatyw społecznych.

Problemy te są dodatkowo wzmocnione przez niekorzystne trendy demograficzne, w tym starzenie się społeczeństwa oraz odpływ młodszych mieszkańców, co prowadzi do osłabienia więzi społecznych i zmniejszenia kapitału społecznego. W konsekwencji podobszar rewitalizacji cechuje się niskim poziomem integracji międzypokoleniowej, ograniczoną skutecznością działań aktywizacyjnych oraz zwiększonym ryzykiem marginalizacji części mieszkańców. Skala i wzajemne powiązania zidentyfikowanych problemów uzasadniają konieczność podjęcia kompleksowych i skoordynowanych działań rewitalizacyjnych, łączących inwestycje infrastrukturalne z działaniami społecznymi, ukierunkowanymi na odbudowę funkcji społecznych, poprawę jakości życia mieszkańców oraz wzmocnienie lokalnej wspólnoty.

Sfera pozaspołeczna (gospodarcza, techniczna, przestrzenno-funkcjonalna, środowiskowa).

Na terenie sołectwa zlokalizowane są kluczowe z punktu widzenia funkcjonowania społeczności lokalnej instytucje, tj.: Urząd Gminy Jeziorzany, Bank Spółdzielczy w Łukowie Filia w Jeziorzanach, Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Gminna Biblioteka Publiczna. Lokalizacja tych instytucji w centralnym punkcie sołectwa tworzy swoiste administracyjno-usługowe zaplecze całej gminy, zapewniając mieszkańcom łatwy dostęp do niezbędnych urzędów, usług finansowych, wsparcia socjalnego i dóbr kultury. Bardzo ważnym obiektem, a zarazem organizatorem życia religijnego, jest Parafia Rzymskokatolicka pw. Świętej Trójcy w Jeziorzanach. W parafii prowadzą działalność następujące wspólnoty: służba liturgiczna, schola, koła różańcowe oraz kręgi Matki Bożej Pielgrzymującej. Parafia pełni również bardzo ważną rolę w życiu społecznym mieszkańców gminy Jeziorzany.

Gmina Jeziorzany jest organizatorem Gminnej Biblioteki Publicznej w Jeziorzanach która jest jedynym w gminie publicznym organizatorem działań kulturalnych. Została założona w 1948 roku. W roku 1993 uchwałą Rady Gminy Jeziorzany połączono Gminny Ośrodek Kultury i Bibliotekę Publiczną w jeden zakład budżetowy. Z dniem 1 stycznia 2009 roku GBP w Jeziorzanach znów stała się jednostką samodzielną. Oprócz gromadzenia, przechowywania i udostępniania zbiorów biblioteka prowadzi inne formy pracy kulturalnej i oświatowej. Organizowane są lekcje biblioteczne, szczególnie dla dzieci z pierwszych klas szkół podstawowych, mające na celu zapoznanie z zasadami korzystania z biblioteki,

korzystania z komputera i Internetu, prezentowanie zbiorów bibliotecznych jak i innych form pracy biblioteki. Często odbywają się konkursy dla czytelników, spotkania okolicznościowe z np. twórcami ludowymi, pisarzami, wystawy tematyczne zazwyczaj przygotowywane z pomocą czytelników, w szczególności dzieci. Biblioteka gromadzi publikacje, książki, czasopisma, artykuły itp. dotyczące zarówno regionu, w którym się znajduje jak i powiatu czy województwa.

Na terenie sołectwa Jeziorzany prowadzi działalność Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska w Jeziorzanach, Poczta Polska, Spółdzielnia Mieszkaniowa w Jeziorzanach, NZOZ „WIMED” Ośrodek Zdrowia w Jeziorzanach w Jeziorzanach, Przedsiębiorstwo Przetwórstwa Owoców i Warzyw, BIMIZPRODUKT" w Jeziorzanach oraz Apteka Medicor Sp. z o.o. Podmioty te nie tylko zapewniają miejsca pracy, ale także stanowią filary lokalnej gospodarki, oferując usługi i produkty niezbędne dla funkcjonowania społeczności w skali całej gminy.

Poniżej w tabeli przedstawiono analizę wskaźnikową czynników rozwojowych w obszarze pozaspółcznym. Analiza obejmuje przedsiębiorczość, środowisko naturalne oraz czynniki przestrzenno – funkcjonalne i techniczne. Każdy z elementów jest przedstawiony w relacji do średniej dla całej gminy Jeziorzany.

Tabela 23. Zestawienie wskaźników porównawczych w sferze pozaspółcznej dla podobszaru rewitalizacji Jeziorzany

Czynniki sfery pozaspółcznej	Podobszar rewitalizacji Jeziorzany	Gmina Jeziorzany
Gospodarcza		
Liczba podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców	8,8	23,9
Różnica pomiędzy nowozarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1 000 mieszkańców	8,8	0,4
Środowiskowa		
Masa zidentyfikowanych wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia na 1 mieszkańca [kg]	704,5	1 050,5
Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	73,9%	64,5%
Przestrzenno – funkcjonalna		
Dostępność punktów usług publicznych na 1 000 mieszkańców	79,6	8,0
Dostępność terenów rekreacyjnych (plac zabaw i siłownie terenowe) na 1 000 mieszkańców	8,8	4,6
Techniczna (infrastrukturalna)		
Liczba zabytków i pomników przyrody na km ²	48,8	2,0
Udział obiektów wymagających dostosowania w zakresie termomodernizacji	100%	70,6%

Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami

33,3%

70,6%

Źródło: opracowanie własne

Zestawienie wskaźników w sferze pozaspołecznej wskazuje na istotne dysproporcje pomiędzy podobszarem rewitalizacji Jeziorzany a średnimi wartościami dla całej gminy. Podobszar charakteryzuje się bardzo niskim poziomem aktywności gospodarczej, co potwierdza znacząco mniejsza liczba podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców. Jednocześnie widoczny jest wysoki udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwa stałe oraz 100% obiektów wymagających termomodernizacji, co świadczy o nasilonych problemach środowiskowych i technicznych.

Podobszar rewitalizacji wyróżnia się wysoką koncentracją zabytków i pomników przyrody, co stanowi istotny potencjał rozwojowy, jednak jednocześnie generuje zwiększone potrzeby inwestycyjne w zakresie ochrony, dostępności i dostosowania infrastruktury. Pomimo relatywnie dobrej dostępności usług publicznych i terenów rekreacyjnych w przeliczeniu na mieszkańca, ich stan techniczny i funkcjonalność wymaga poprawy. Zidentyfikowane problemy potwierdzają zasadność objęcia obszaru działaniami rewitalizacyjnymi ukierunkowanymi na poprawę jakości przestrzeni, efektywności energetycznej oraz warunków dla rozwoju lokalnej gospodarki i turystyki.

Analiza wskaźnikowa dla podobszaru rewitalizacji Jeziorzany pokazała występujące zjawiska problemowe w obszarze gospodarczym, środowiskowym oraz technicznym. Szczegółowy wykaz tych problemów, przyczyn ich występowania oraz potencjalnych skutków został przedstawiony poniżej w formie tabelarycznej.

Tabela 24 Identyfikacja problemów pozaspołecznych podobszaru rewitalizacji Jeziorzany

Przedsiębiorczość	
Problem nr 1.	Niska aktywność ekonomiczna mieszkańców.
Przyczyny	<ul style="list-style-type: none">• Bardzo niska liczba podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców w podobszarze (8,8 wobec 23,9 w gminie).• Dominacja rolnictwa, brak dywersyfikacji lokalnej gospodarki• Słaba tradycja przedsiębiorczości i brak wsparcia doradczego.• Odpływ osób młodych do większych miast.
Potencjalne skutki	<ul style="list-style-type: none">• Ograniczone możliwości rozwoju lokalnej gospodarki.• Mała liczba miejsc pracy, spadek atrakcyjności osiedleńczej.• Wzrost uzależnienia od pomocy społecznej.• Pogłębianie procesów depopulacyjnych.
Środowisko naturalne	
Problem nr 2.	Wysoki udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwa stałe.
Przyczyny	<ul style="list-style-type: none">• Utrzymująca się popularność tradycyjnych źródeł ciepła (węgiel, drewno).• Brak wystarczających programów wsparcia wymiany źródeł ciepła.• Ograniczona świadomość ekologiczna części mieszkańców.

	<ul style="list-style-type: none"> Bariery finansowe gospodarstw domowych w dostępie do nowoczesnych technologii grzewczych.
Potencjalne skutki	<ul style="list-style-type: none"> Pogorszenie jakości powietrza i wzrost zjawiska smogu. Negatywne skutki zdrowotne dla mieszkańców (choroby układu oddechowego, krążenia). Ograniczenie atrakcyjności gminy dla mieszkańców i turystów.
Przestrzeń oraz infrastruktura techniczna	
Problem nr 3.	Funkcjonowanie obiektów wymagających działań w zakresie termomodernizacji.
Przyczyny	<ul style="list-style-type: none"> Wysoki odsetek obiektów wymagających modernizacji energetycznej (100% w podobszarze). Przestarzała infrastruktura techniczna i budynki. Niewystarczające środki finansowe na modernizację. Niska efektywność w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych.
Potencjalne skutki	<ul style="list-style-type: none"> Wysokie koszty utrzymania obiektów publicznych. Nadmierna emisja CO₂ i strat energetycznych. Obniżenie jakości i komfortu korzystania z infrastruktury. Marginalizacja przestrzenna i społeczna obszaru wymagającego rewitalizacji.
Czynniki opisowe (pozyskane z zastosowaniem metod aktywnych)*	
Problem nr 4	Niewykorzystane lub zdegradowane przestrzenie publiczne – brak spójnego zagospodarowania i małej architektury.
Przyczyny	<ul style="list-style-type: none"> Brak kompleksowego i spójnego planowania zagospodarowania przestrzeni publicznych. Niedostateczne środki finansowe na rewitalizację i utrzymanie przestrzeni wspólnych. Brak elementów małej architektury oraz infrastruktury sprzyjającej rekreacji i integracji. Ograniczone zaangażowanie mieszkańców w kształtowanie przestrzeni publicznych.
Potencjalne skutki	<ul style="list-style-type: none"> Niska atrakcyjność i funkcjonalność przestrzeni publicznych. Ograniczona aktywność społeczna i integracja mieszkańców. Pogorszenie estetyki miejscowości i jej wizerunku. Dalsza degradacja przestrzeni oraz spadek poczucia bezpieczeństwa.
Problem nr 5	Brak infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej – ograniczone możliwości rozwoju lokalnej gospodarki opartej na usługach.
Przyczyny	<ul style="list-style-type: none"> Niewystarczające zagospodarowanie terenów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Brak infrastruktury wspierającej turystykę i rekreację (miejsca wypoczynku, zaplecze dla turystów). Niski poziom inwestycji w rozwój oferty rekreacyjno-turystycznej. Słaba promocja lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych.
Potencjalne skutki	<ul style="list-style-type: none"> Niewykorzystanie potencjału turystycznego gminy. Ograniczone możliwości tworzenia miejsc pracy i rozwoju przedsiębiorczości lokalnej. Niska atrakcyjność gminy jako miejsca wypoczynku i zamieszkania,

-
- Utrwalanie stagnacji gospodarczej i odpływ ludności, w szczególności osób młodych.

Źródło: opracowanie własne

* *Partycypacyjne metody zbierania danych: spacer studyjny, warsztat naboru projektów, wywiady pogłębione.*

Podobszar rewitalizacji Jeziorzany charakteryzuje się kumulacją problemów społecznych, przestrzennych i gospodarczych, które ograniczają jakość życia mieszkańców oraz hamują lokalny rozwój. Mimo wysokich walorów przyrodniczych i krajobrazowych doliny rzeki Wieprz, potencjał ten pozostaje w dużej mierze niewykorzystany – brakuje zagospodarowanych, bezpiecznych i ogólnodostępnych przestrzeni rekreacyjnych oraz infrastruktury sprzyjającej rozwojowi turystyki i aktywności lokalnej. Jednocześnie na obszarze występuje deficyt miejsc integracji społecznej i zaplecza lokalowego dla organizacji społecznych, co przekłada się na niski poziom aktywności mieszkańców, ograniczoną ofertę działań animacyjnych oraz słabe zaangażowanie różnych grup wiekowych, w szczególności dzieci, młodzieży i seniorów. Istniejące obiekty publiczne (OSP, OPS, biblioteka) są częściowo niedostosowane do potrzeb użytkowników, wymagają modernizacji technicznej, poprawy efektywności energetycznej oraz dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Problemy te wzmacnia niekorzystna sytuacja społeczno-gospodarcza miejscowości, w tym ograniczony lokalny rynek pracy, bezrobocie oraz niewystarczająca liczba inicjatyw sprzyjających aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców. Brak spójnej, funkcjonalnej i atrakcyjnej infrastruktury publicznej powoduje, że przestrzeń miejscowości nie sprzyja budowaniu więzi społecznych, integracji międzypokoleniowej ani rozwojowi lokalnej tożsamości.

Zidentyfikowane problemy uzasadniają potrzebę kompleksowych działań rewitalizacyjnych, łączących zagospodarowanie przestrzeni publicznych, modernizację obiektów publicznych oraz rozwój oferty społecznej, kulturalnej i rekreacyjnej, w celu wyprowadzenia podobszaru z kryzysu i przywrócenia mu funkcji społecznych i integracyjnych.

Podobszar rewitalizacji w Jeziorzanych dysponuje znaczącym potencjałem wynikającym z dziedzictwa historycznego, tradycji i aktywności społecznej mieszkańców. Ważnym elementem tożsamości lokalnej jest pamięć o istotnych wydarzeniach, takich jak Bitwa pod Łsobykami z 1831 roku czy tragiczne losy społeczności żydowskiej podczas akcji „Reinhardt”, upamiętnione tablicą odsłoniętą w 80. rocznicę wydarzeń. Mieszkańcy kultywują także lokalne tradycje poprzez organizację dożynek, pikników rodzinnych i inicjatyw solidarnościowych, które wzmacniają więzi międzyludzkie. Silną stroną Jeziorzan jest aktywność licznych organizacji społecznych – od Ochotniczej Straży Pożarnej i kółka rolniczego, przez związki zawodowe, po stowarzyszenia edukacyjne, kulturalne i regionalne. Struktury te stanowią fundament lokalnego kapitału społecznego i mogą być ważnym partnerem w procesach rewitalizacji. Wyróżnikiem miejsca jest również jego wyjątkowy genius loci – historia siedmiu mostów, w tym

legendarnego „Pontus Magnus” z XVI wieku, która buduje symbolikę Jeziorzan jako „małej Wenecji”. Element ten może stać się inspiracją do kreowania marki miejscowości i rozwijania działań promocyjnych oraz turystycznych.

Na podobszarze rewitalizacji w Jeziorzanych zlokalizowane są instytucje kultury oraz szereg budynków o różnym przeznaczeniu publicznym i społecznym. Dodatkowo, w ramach prowadzonych działań rewitalizacyjnych powstaje muzeum, które w przyszłości będzie istotnym punktem kulturalnym i turystycznym w centrum Jeziorzan. Na obszarze objętym rewitalizacją znajduje się także szereg budynków użyteczności publicznej, m.in. Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Ośrodek Zdrowia, a także obiekty związane z infrastrukturą techniczną, takie jak hydrofornia, przepompownia ścieków czy oczyszczalnia ścieków. W strukturze zabudowy obecne są również obiekty o znaczeniu historycznym, jak budynek pożydowski przy ul. Jeziornej, stanowiący element dziedzictwa kulturowego miejscowości.

Na terenie podobszaru rewitalizacji znajdują się także obiekty o charakterze administracyjnym i gospodarczym, w tym budynek mieszkalno-biurowy przy ul. Blizockiej 31 oraz zabudowania gospodarcze z 9 garażami i 5 magazynami. W strukturze przestrzennej ważnym elementem jest również budynek byłego przedszkola, którego przyszłe wykorzystanie może stanowić istotny potencjał rozwojowy w kontekście działań rewitalizacyjnych. Bardzo dużym potencjałem podobszaru jest lokalizacja nad rzeką Wieprz, szerzej na Obszarze Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”. Całość tej zabudowy i infrastruktury tworzy bazę materialną, która - przy odpowiednim zagospodarowaniu i modernizacji – może pełnić kluczową rolę w procesach odnowy społecznej, kulturalnej i gospodarczej Jeziorzan.

Tabela 25 Potencjały i problemy rozwojowe na podobszarze rewitalizacji Jeziorzany

Potencjały	Negatywne zjawiska
Spółeczne	
<ul style="list-style-type: none"> • Dziedzictwo historyczne i pamięć zbiorowa – miejsca pamięci (Bitwa pod Łysobykami 1831 r., ofiary akcji „Reinhardt”), możliwe do włączenia w działania edukacyjne i animacyjne (projekty nad Wieprzem, muzeum, biblioteka). • Tradycje i wydarzenia społeczne – dożynki, pikniki, wydarzenia plenerowe, które mogą być rozwijane dzięki nowym przestrzeniom publicznym (przystań nad Wieprzem, mobilna scena). • Aktywność organizacji społecznych – OSP, Koło Gospodyń Wiejskich, biblioteka, jako realni lokalni animatorzy działań społecznych. • Silna tożsamość lokalna i gotowość mieszkańców do współpracy – potencjał do rozwoju wolontariatu i inicjatyw oddolnych. • Genius loci Jeziorzan – rzeka Wieprz, historia miejscowości, układ przestrzenny – podstawa do budowania marki lokalnej i integracji społecznej. • Istniejące obiekty publiczne możliwe do adaptacji na cele społeczne (OSP, OPS, biblioteka, budynki przemysłowe i pustostany). 	<ul style="list-style-type: none"> • Obniżone poczucie bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej – słabe oświetlenie, brak monitoringu, nieuporządkowane tereny nadrzeczne. • Funkcjonowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – osoby bezrobotne, seniorzy, dzieci i młodzież wymagające wsparcia opiekuńczo-wychowawczego. • Ograniczony dostęp do usług społecznych i opiekuńczych – niewystarczające warunki lokalowe OPS. • Niepokojące trendy demograficzne – obserwuje się ujemny przyrost naturalny, wysoki odpływ migracyjny, a także rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym. • Niski poziom aktywności społecznej mieszkańców – brak ogólnodostępnych, funkcjonalnych przestrzeni spotkań i działań wspólnotowych.
Pozaspołeczne	
<ul style="list-style-type: none"> • Czytelny układ urbanistyczny wsi i centralne położenie Jeziorzan w gminie. • Kościół parafialny, cmentarz, zieleń przykościelna – elementy tożsamości przestrzennej. • Gminna Biblioteka Publiczna jako faktyczne centrum życia społeczno-kulturalnego. • Budynki publiczne o dużym potencjale adaptacyjnym (OSP, OPS, pustostany). • Rzeka Wieprz i położenie w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” – wysoki potencjał rekreacyjny i turystyczny (turystyka kajakowa). • Możliwość rozwoju turystyki kajakowej i rekreacji nadwodnej. • Wysoki wskaźnik zabytków i pomników przyrody – potencjał dla edukacji i turystyki kulturowej. • Powstające i planowane inwestycje rewitalizacyjne – baza do kompleksowej zmiany funkcji przestrzeni. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zły stan techniczny i energetyczny obiektów publicznych – konieczność termomodernizacji (OPS, OSP, inne budynki). • Niska aktywność ekonomiczna mieszkańców – ograniczona liczba podmiotów gospodarczych oraz niski poziom przedsiębiorczości. • Wysoki udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwa stałe – sprzyja to emisji zanieczyszczeń i pogorszeniu jakości powietrza. • Niewykorzystane lub zdegradowane przestrzenie publiczne – tereny nadrzeczne, pasy zieleni, place. • Brak infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej – ograniczone możliwości rozwoju lokalnej gospodarki opartej na usługach. • Niska estetyka i funkcjonalność części przestrzeni publicznych – brak spójnego zagospodarowania i małej architektury. • Występowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

Źródło: opracowanie własne

7.3 Analiza szczegółowa podobszaru rewitalizacji Krępa

Krępa to sołectwo, której główna zabudowa skupia się w rejonie drogi krajowej – przede wszystkim przy skrzyżowaniu z drogą prowadzącą do Kawęczyna oraz wzdłuż tej drogi gminnej. W centrum układ zabudowy jest zwarty, natomiast w kierunku zachodnim oraz dalej na północ – wzdłuż drogi gminnej – przyjmuje formę bardziej rozproszoną, z licznymi niezabudowanymi enklawami. Na północy wsi zlokalizowana jest zabudowa produkcyjno-hodowlana związana z dawnym PGR. W dolinie rzeki Strugi znajdują się stawy, a w samej miejscowości działa kilka punktów usługowo-handlowych.

Układ drogowy tworzą drogi gminne o zróżnicowanej nawierzchni – od asfaltowych i utwardzonych po gruntowe. Krępa posiada sieć wodociągową oraz gazową, natomiast brak jest systemu kanalizacji sanitarnej.

W przeprowadzonym procesie delimitacji podobszar rewitalizacji Krępa został w znacznym stopniu zmniejszony w stosunku do powierzchni podobszaru zdegradowanego (z 1 266,66 do 27,10 ha). Rewitalizacją objęty zostanie obszar, który z jednej strony boryka się z poważnymi problemami rozwojowymi, z drugiej jest najważniejszy z punktu widzenia przeprowadzenia procesu rewitalizacji. Podobszar rewitalizacji Krępa zamieszkują 133 osoby, co stanowi 5,0% ogółu mieszkańców gminy. Powierzchnia tego obszaru wynosi 27,1 ha, co odpowiada zaledwie 0,4% całkowitej powierzchni gminy.

Tabela 26. Dane dotyczące liczby mieszkańców i powierzchni dla podobszaru rewitalizacji Krępa

liczba mieszkańców:	133
udział mieszkańców w populacji gminy:	5,0%
powierzchnia [ha]:	27,1
udział w powierzchni gminy:	0,4%

Źródło: diagnoza delimitacyjna

Oznacza to, że mimo niewielkiego udziału w powierzchni, obszar ten skupia stosunkowo zauważalny odsetek mieszkańców, co wskazuje na jego istotne znaczenie społeczne w strukturze sołectwa oraz gminy. Wytoczony podobszar obejmuje teren o największym znaczeniu dla przyszłego rozwoju, wykorzystania występujących potencjałów do pobudzenia aktywności społecznej i gospodarczej w skali zarówno sołectwa jak i całej Gminy Jeziorzany.

Sytuacja w zakresie bezrobocia jest bardzo niekorzystna. Wskaźnik liczby osób bezrobotnych na 1 000 mieszkańców wynosi aż 90,2, przy średniej gminnej 44,4, natomiast wskaźnik długotrwałego bezrobocia osiąga poziom 60,2 wobec 32,3 w gminie. Dane te jednoznacznie wskazują na koncentrację problemów związanych z rynkiem pracy. Wymaga to wprowadzenia działań aktywizacyjnych, szkoleń zawodowych i programów wsparcia przedsiębiorczości, szczególnie skierowanych do osób pozostających bez pracy przez dłuższy okres.

Jeśli chodzi o intensywność korzystania z pomocy społecznej, na podobszarze Krępa sytuacja również przedstawia się niekorzystnie. Ze świadczeń z tytułu ubóstwa korzysta 30,1 osób na 1 000 mieszkańców (przy średniej gminnej 17,9), a kwota udzielonych świadczeń na 1 000 mieszkańców jest niemal dwukrotnie wyższa (133 000,0 PLN wobec 68 561,5 PLN w gminie). Ponadto liczba osób, którym przyznano świadczenia z tytułu niepełnosprawności wynosi 15,0 na 1 000 mieszkańców, co również znacząco przewyższa średnią gminną (3,8). Wskazuje to na wysoki poziom uzależnienia mieszkańców od systemu wsparcia społecznego oraz potrzebę działań zmierzających do przeciwdziałania wykluczeniu i aktywizacji osób niepełnosprawnych.

W sferze bezpieczeństwa dane są bardziej zrównoważone – liczba przestępstw na 1 000 mieszkańców wynosi 7,5, czyli praktycznie tyle samo, co w gminie (7,6). Natomiast liczba zdarzeń drogowych na 1 000 mieszkańców (7,5) jest nieco wyższa niż średnia gminna (6,1), co wskazuje na potrzebę poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego, zwłaszcza w rejonie drogi krajowej i dróg gminnych przebiegających przez sołectwo.

Tabela 27. Zestawienie wskaźników porównawczych w sferze społecznej dla podobszaru rewitalizacji Krępa

Czynniki sfery społecznej	Podobszar rewitalizacji Krępa	Gmina Jeziorzany
Demografia		
Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców	0,0	-12,2
Saldo migracji na 1 000 mieszkańców	-15,0	6,5
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	38,5	34,9
Liczba uczniów na 1 000 mieszkańców	90,2	52,9
Bezrobocie		
Liczba osób bezrobotnych na 1 000 mieszkańców	90,2	44,4
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1 000 mieszkańców	60,2	32,3
Intensywność korzystania z pomocy społecznej		
Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1 000 mieszkańców	30,1	17,9

Kwota udzielonych świadczeń ogółem na 1 000 mieszkańców [PLN]	133 000,0	68 561,5
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia z tytułu niepełnosprawności na 1 000 mieszkańców	15,0	3,8
Bezpieczeństwo		
Ogólna liczba przestępstw na 1 000 mieszkańców	7,5	7,6
Liczba zdarzeń drogowych na 1 000 mieszkańców	7,5	6,1

Źródło: opracowanie własne

Podsumowując, podobszar rewitalizacji Krępa zmaga się z bardzo wysokim poziomem bezrobocia, silnym odpływem mieszkańców oraz znaczną zależnością od systemu pomocy społecznej. Jednocześnie potencjałem obszaru jest stosunkowo wysoki udział osób młodych (uczniów), co stanowi szansę na odwrócenie niekorzystnych trendów, jeśli zostaną podjęte odpowiednie działania edukacyjne, społeczne i gospodarcze.

Tabela 28 Identyfikacja problemów społecznych podobszaru rewitalizacji Krępa, ich przyczyn i potencjalnych skutków

Demografia	
Problem nr 1.	Wysoki odpływ migracyjny i starzenie się społeczeństwa
Przyczyny	<ul style="list-style-type: none"> Niska dzietność, brak chęci czy możliwości posiadania potomstwa, Wyjazdy do większych ośrodków w celach edukacyjnych i zawodowych, absolwenci szkół wyższych nie wracają do miejsca zamieszkania. Brak atrakcyjnych miejsc pracy i oferty kulturalno-rekreacyjnej dla młodych (brak perspektyw). Niska atrakcyjności przestrzeni publicznej (możliwość wypoczynku czy rekreacji). Niska dostępność mieszkań.
Potencjalne skutki	<ul style="list-style-type: none"> Dalsze starzenie się społeczności lokalnej. Spadek liczby dzieci i młodzieży (zamknięcia klas/szkół, ograniczenie oferty edukacyjnej). Dalsze pogłębianie się marginalizacji podobszaru. Trudności w utrzymaniu usług publicznych i infrastruktury.
Rynek pracy	
Problem nr 2.	Wysokie bezrobocie w tym długotrwałe bezrobocie
Przyczyny	<ul style="list-style-type: none"> Brak lokalnych inwestycji i przedsiębiorstw. Niskie lub niedostosowane kwalifikacje mieszkańców. Słaba przedsiębiorczość.
Potencjalne skutki	<ul style="list-style-type: none"> Utrwalanie się ubóstwa. Rosnące ryzyko wykluczenia społecznego. Pogorszenie jakości życia mieszkańców.
Intensywność korzystania z pomocy społecznej	
Problem nr 2.	Ponadprzeciętne korzystanie z pomocy społecznej
Przyczyny	<ul style="list-style-type: none"> Niskie dochody gospodarstw domowych. Wysoki odsetek bezrobotnych.

	<ul style="list-style-type: none"> • Znaczna liczba osób starszych i niepełnosprawnych.
Potencjalne skutki	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększone obciążenie budżetu gminy. • Utrwalanie postaw zależności od świadczeń. • Niska aktywność zawodowa i społeczna mieszkańców.
Obniżony poziom bezpieczeństwa publicznego	
Problem nr 3	Podwyższona liczba zdarzeń drogowych
Przyczyny	<ul style="list-style-type: none"> • Słaba jakość infrastruktury drogowej, • Niewystarczające oznakowanie i zabezpieczenia, • Niska świadomość uczestników ruchu
Potencjalne skutki	<ul style="list-style-type: none"> • Zagrożenie zdrowia i życia mieszkańców, • Obniżenie poczucia bezpieczeństwa, • Dodatkowe koszty związane z likwidacją skutków wypadków.

Źródło: opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji Krępa boryka się z niekorzystnymi trendami demograficznymi, w tym ujemnym saldem migracji i rosnącym udziałem osób starszych w populacji. Na lokalnym rynku pracy występuje wysoki poziom bezrobocia, zwłaszcza długotrwałego, co ogranicza aktywność zawodową i stabilność finansową mieszkańców. Dodatkowym problemem jest ponadprzeciętne korzystanie z pomocy społecznej, w tym ze względu na ubóstwo i niepełnosprawność, co wskazuje na trudną sytuację materialną wielu rodzin. W obszarze bezpieczeństwa widoczna jest podwyższona liczba zdarzeń drogowych, które pogarszają komfort i poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. Problemy te wymagają działań wspierających aktywizację społeczną i zawodową oraz poprawę warunków życia.

Sfera pozaspołeczna

Poniżej w tabeli przedstawiono analizę wskaźnikową czynników rozwojowych w obszarze pozaspołecznym. Analiza obejmuje przedsiębiorczość, środowisko naturalne oraz czynniki przestrzenno – funkcjonalne i techniczne. Każdy z elementów jest przedstawiony w relacji do średniej dla całej gminy Jeziorzany.

Tabela 29. Zestawienie wskaźników porównawczych w sferze pozaspołecznej dla podobszaru rewitalizacji Krępa

Czynniki sfery pozaspołecznej	Podobszar rewitalizacji Krępa	Gmina Jeziorzany
Gospodarka		
Liczba podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców	67,7	23,9
Różnica pomiędzy nowozarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1 000 mieszkańców	7,5	0,4
Środowiskowa		
Masa zidentyfikowanych wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia na 1 mieszkańca [kg]	2 441,2	1 050,5

Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	57,5%	64,5%
Przestrzenno – funkcjonalna		
Dostępność punktów usług publicznych na 1 000 mieszkańców	7,5	8,0
Dostępność terenów rekreacyjnych (plac zabaw i siłownie terenowe) na 1 000 mieszkańców	15,0	4,6
Techniczna (infrastrukturalna)		
Liczba zabytków i pomników przyrody na km ²	60,0	2,0
Udział obiektów wymagających dostosowania w zakresie termomodernizacji	100%	70,6%
Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	0,0%	70,6%

Źródło: opracowanie własne

Analiza wskaźnikowa dla podobszaru rewitalizacji Krępa pokazała występujące zjawiska problemowe w obszarze gospodarczym, środowiskowym oraz technicznym. Szczegółowy wykaz tych problemów, przyczyn ich występowania oraz potencjalnych skutków został przedstawiony poniżej w formie tabelarycznej.

Tabela 30 Identyfikacja problemów poza społecznym podobszaru rewitalizacji Krępa

Środowisko naturalne	
Problem nr 1.	Duża ilość wyrobów azbestowych
Przyczyny	<ul style="list-style-type: none"> Znaczne nagromadzenie azbestu w zabudowie i gospodarstwach rolnych. Niewystarczające tempo realizacji programów usuwania azbestu.
Potencjalne skutki	<ul style="list-style-type: none"> Długotrwałe zagrożenie dla zdrowia mieszkańców (choroby układu oddechowego, nowotwory). Obniżenie atrakcyjności inwestycyjnej i wizerunkowej miejscowości. Ryzyko sankcji środowiskowych w przypadku braku realizacji obowiązków usuwania azbestu.
Przestrzeń oraz infrastruktura techniczna	
Problem nr 2.	Funkcjonowanie obiektów wymagających działań modernizacyjnych (termomodernizacyjnych)
Przyczyny	<ul style="list-style-type: none"> Brak środków finansowych na działania termomodernizacyjne.
Potencjalne skutki	<ul style="list-style-type: none"> Wysokie koszty utrzymania budynków, duża emisja zanieczyszczeń, Obniżona funkcjonalność i komfort użytkowania. także ograniczona dostępność środków zewnętrznych bez spełnienia wymagań w zakresie efektywności energetycznej.
Czynniki opisowe (pozyskane z zastosowaniem metod aktywnych)*	
Problem nr 3.	Niewystarczająca infrastruktura dla działań społecznych i integracyjnych
Przyczyny	<ul style="list-style-type: none"> Brak nowoczesnych, funkcjonalnych i ogólnodostępnych obiektów pełniących funkcje społeczne.

	<ul style="list-style-type: none"> • Zły stan techniczny istniejących budynków (świetlica/OSP, budynek po szkole). • Brak odpowiedniego wyposażenia umożliwiającego prowadzenie różnorodnych działań społecznych i edukacyjnych. • Ograniczona dostępność obiektów dla osób z niepełnosprawnościami.
Potencjalne skutki	<ul style="list-style-type: none"> • Niska aktywność społeczna mieszkańców. • Ograniczone możliwości organizacji spotkań, warsztatów i wydarzeń lokalnych. • Brak trwałych miejsc integracji międzypokoleniowej. • Osłabienie więzi społecznych i poczucia wspólnoty lokalnej.

Źródło: opracowanie własne. *Partycypacyjne metody zbierania danych: spacer studyjny, warsztat naboru projektów, wywiady pogłębione

Podobszar rewitalizacji Krępa charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem liczby podmiotów gospodarczych. W sferze środowiskowej głównym problemem pozostaje duża ilość wyrobów azbestowych wymagających pilnego unieszkodliwienia, co stanowi poważne zagrożenie zdrowotne i obniża atrakcyjność obszaru. W zakresie przestrzeni i infrastruktury technicznej kluczowym wyzwaniem jest zły stan techniczny budynków, ich niedostosowanie do potrzeb społecznych oraz brak termomodernizacji, co powoduje wysokie koszty utrzymania, niską efektywność energetyczną i ogranicza możliwości prowadzenia działań społecznych. Rewitalizacja podobszaru powinna koncentrować się na wsparciu lokalnej przedsiębiorczości poprzez zwiększenie różnorodności gospodarczej, usuwaniu azbestu oraz modernizacji infrastruktury technicznej i dostosowaniu jej do współczesnych standardów, w tym do potrzeb mieszkańców, co pozwoli poprawić jakość życia i zwiększyć atrakcyjność Krępy jako miejsca do zamieszkania i prowadzenia działalności.

Podobszar rewitalizacji Krępa charakteryzuje się kumulacją problemów społecznych i infrastrukturalnych, które w istotny sposób ograniczają aktywność mieszkańców oraz jakość życia lokalnej społeczności. Kluczowym wyzwaniem jest niedostateczna i zdegradowana infrastruktura społeczna – jedyne dostępne obiekty pełniące funkcje integracyjne znajdują się w złym stanie technicznym, są energochłonne, słabo wyposażone i niedostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Brak odpowiednich przestrzeni do spotkań, zajęć edukacyjnych, świetlicowych i rekreacyjnych skutkuje niskim poziomem aktywizacji dzieci, młodzieży i seniorów, ogranicza rozwój inicjatyw lokalnych oraz osłabia więzi społeczne. Jednocześnie niewykorzystany potencjał budynku po byłej szkole oraz otoczenia świetlicy wiejskiej powoduje, że mieszkańcy pozbawieni są warunków do regularnej integracji, rozwoju kompetencji społecznych oraz organizacji wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych. Skutkiem tego jest ograniczona oferta spędzania czasu wolnego, szczególnie dla dzieci i młodzieży, a także ryzyko narastania problemów wychowawczych i wykluczenia społecznego części mieszkańców. Na podobszarze rewitalizacji potrzebne są inwestycje, które będą przywracać zdegradowanym obiektom funkcje społeczne, tworząc spójny system lokalnych przestrzeni aktywności, integracji i wsparcia, dostosowanych do potrzeb różnych grup wiekowych.

Tabela 31 Potencjały i problemy rozwojowe na podobszarze rewitalizacji Krępa

Potencjały	Negatywne zjawiska
Społeczne	
<ul style="list-style-type: none"> • Tradycje i wydarzenia społeczne – dożynki, pikniki rodzinne, akcje solidarnościowe (np. wsparcie dla poszkodowanych w wyniku klęsk żywiołowych). • Aktywność organizacji społecznych – funkcjonowanie OSP, Zespołu Śpiewaczego z Krępy oraz Stowarzyszenia Razem dla Krępy. • Silna tożsamość lokalna i zaangażowanie mieszkańców. • Kapitał społeczny – aktywność mieszkańców w życiu społecznym, gotowość do współpracy i integracji wokół wspólnych wydarzeń. • Zarejestrowane stanowisko archeologiczne. • Tradycje i wydarzenia społeczne – dożynki, pikniki rodzinne, akcje charytatywne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak lokalizacji instytucji publicznych. • Wysoki odpływ migracyjny i starzenie się społeczeństwa. • Wysokie bezrobocie i bezrobocie długotrwałe. • Funkcjonowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym (Ponadprzeciętne korzystanie z pomocy społecznej). • Niskie poziom bezpieczeństwa publicznego.
Pozaspołeczne	
<ul style="list-style-type: none"> • Aktywność gospodarcza. Wysoki wskaźnik przedsiębiorczości. • Wysoki wskaźnik liczby zabytków i pomników przyrody na km². • Zasoby infrastrukturalne możliwe do wykorzystania w procesie rewitalizacji: budynek byłej szkoły podstawowej wraz z zapleczem gospodarczym, budynek OSP, obiekt świetlicy wiejskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zły stan techniczny obiektów publicznych – wysoki udział budynków wymagających pilnej modernizacji i termomodernizacji. • Wysoki udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwa stałe – sprzyja to emisji zanieczyszczeń i pogorszeniu jakości powietrza. • Niewystarczające zagospodarowanie przestrzeni publicznych i brak atrakcyjnej infrastruktury rekreacyjnej. • Ograniczona dostępność usług publicznych i społecznych na poziomie lokalnym.

Źródło: opracowanie własne

7.4 Analiza szczegółowa podobszaru rewitalizacji Przytoczno

Przytoczno położone jest w strategicznym miejscu gminy – na skrzyżowaniu dwóch ważnych szlaków komunikacyjnych: drogi krajowej nr 48 (Tomaszów Mazowiecki – Kock) oraz drogi wojewódzkiej nr 809 (Lublin – Przytoczno). Sołectwo składa się z dwóch obrębów ewidencyjnych: Przytoczno oraz Przytoczno PGR.

W głównej części miejscowości dominuje zabudowa zagrodowa. Na południe od drogi krajowej siedliska rozlokowane są wzdłuż drogi wojewódzkiej i lokalnych dróg gminnych, natomiast w północnej części – przy drogach powiatowych. Na północ od zwartej zabudowy znajdują się złoża piasku wraz z czynnymi wyrobiskami. Na podobszarze zlokalizowane jest osiedle wielorodzinne, dawne zabudowania produkcyjne po państwowym gospodarstwie rolnym, a także kompleks garaży i ogródki działkowe. Przy drodze wojewódzkiej skupione są liczne obiekty handlowe i usługowe. Znajduje się tu Szkoła Podstawowa im. Józefa Piłsudskiego w Przytocznie. Na tym obszarze znajdują się również stawy,

lasy i duże arealy rolne. W północnej części miejscowości, w sąsiedztwie byłego PGR, funkcjonują obiekty produkcji ogrodniczej. Na zachód od zabudowy położony jest cmentarz, natomiast przy drodze krajowej znajduje się stacja paliw oraz boisko trawiaste, a dodatkowe boiska sportowe usytuowane są przy szkole.

Układ komunikacyjny tworzą drogi o nawierzchni asfaltowej (krajowa i wojewódzka) oraz sieć dróg powiatowych i gminnych, w większości utwardzonych bitumicznie. Część dojazdów do zabudowy ma jednak charakter dróg żwirowych lub gruntowych. Droga krajowa przebiegająca przez miejscowość stanowi barierę przestrzenną – dzieli Przytoczno na część północną i południową, a jej intensywny ruch pogarsza bezpieczeństwo mieszkańców. Pożądane są rozwiązania prowadzące do uspokojenia ruchu i lepszego powiązania obu części wsi. Miejscowość posiada pełne uzbrojenie w infrastrukturę techniczną: sieć wodociągową, kanalizacyjną i gazową. Ścieki odprowadzane są tłocznie do oczyszczalni w Jeziorzanach, przy czym lokalna oczyszczalnia w Przytocznie obsługuje jedynie osiedle zabudowy wielorodzinnej. Wyodrębniony podobszar rewitalizacji Przytoczno zamieszkuje 43 osoby, co stanowi 1,6% ogółu mieszkańców gminy. Powierzchnia tego obszaru wynosi 6,4 ha, co odpowiada zaledwie 0,1% całkowitej powierzchni gminy.

Tabela 32. Dane dotyczące liczby mieszkańców i powierzchni dla podobszaru rewitalizacji Przytoczno

liczba mieszkańców:	43
udział mieszkańców w populacji gminy:	1,6%
powierzchnia [ha]:	6,4
udział w powierzchni gminy:	0,1%

Źródło: diagnoza delimitacyjna

Sfera społeczna

Podobszar rewitalizacji Przytoczno wyróżnia się na tle gminy korzystniejszą sytuacją demograficzną, jednak równocześnie pojawiają się tu istotne zagrożenia społeczne. Przyrost naturalny wynosi 0,0 i jest wyraźnie lepszy niż średnia gminna (-12,2), co świadczy o stabilizacji liczby mieszkańców. Jednocześnie zerowe saldo migracji wobec dodatniego 6,5 w gminie wskazuje na niską atrakcyjność miejscowości dla nowych mieszkańców. Struktura wiekowa pozostaje zbliżona do średniej gminnej, jednak szczególnym problemem jest niewielka liczba uczniów (23,3 na 1 000 mieszkańców wobec 52,9 w gminie), co wskazuje na niski udział dzieci i młodzieży w populacji i może w przyszłości prowadzić do ograniczenia potencjału edukacyjnego i społecznego wsi.

W sferze rynku pracy sytuacja jest relatywnie lepsza niż średnio w gminie – zarówno ogólny wskaźnik bezrobocia, jak i długotrwałego bezrobocia kształtują się na niższym poziomie. Nie oznacza to jednak całkowitego braku problemów – wciąż widoczna jest grupa osób pozostających bez pracy. Problemem społecznym pozostaje również stosunkowo wysoki udział osób korzystających z pomocy społecznej

z powodu ubóstwa (23,3 wobec 17,9 w gminie). Choć łączna kwota świadczeń jest niższa od średniej gminnej, fakt ten wskazuje na obecność trudności materialnych i dochodowych w części gospodarstw domowych. Zwraca uwagę również brak osób objętych wsparciem z tytułu niepełnosprawności – co może oznaczać zarówno realny brak takich osób, jak i niedostateczne rozpoznanie potrzeb tej grupy.

Najbardziej niepokojącym problemem społecznym Przytoczna pozostaje bezpieczeństwo. Liczba przestępstw wynosi aż 23,3 na 1 000 mieszkańców wobec 7,6 w skali gminy, co oznacza ponad trzykrotnie wyższy poziom zagrożenia. Równie niekorzystnie kształtują się wskaźniki dotyczące zdarzeń drogowych – 23,3 wobec 6,1 w gminie. Dane te wskazują na szczególnie wysokie ryzyko występowania zdarzeń kryminalnych i kolizji drogowych, co negatywnie wpływa na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców i może obniżać atrakcyjność osiedleńczą wsi.

Tabela 33. Zestawienie wskaźników porównawczych w sferze społecznej dla podobszaru rewitalizacji Przytoczna

Czynniki sfery społecznej	Podobszar rewitalizacji Przytoczna	Gmina Jeziorzany
Demografia		
Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców	0,0	-12,2
Saldo migracji na 1 000 mieszkańców	0,0	6,5
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	34,8	34,9
Liczba uczniów na 1 000 mieszkańców	23,3	52,9
Bezrobocie		
Liczba osób bezrobotnych na 1 000 mieszkańców	23,3	44,4
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1 000 mieszkańców	23,3	32,3
Intensywność korzystania z pomocy społecznej		
Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1 000 mieszkańców	23,3	17,9
Kwota udzielonych świadczeń ogółem na 1 000 mieszkańców [PLN]	48 627,9	68 561,5
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia z tytułu niepełnosprawności na 1 000 mieszkańców	0,0	3,8
Bezpieczeństwo		
Ogólna liczba przestępstw na 1 000 mieszkańców	23,3	7,6
Liczba zdarzeń drogowych na 1 000 mieszkańców	23,3	6,1

Źródło: opracowanie własne

Podsumowując, podobszar rewitalizacji Przytoczna nie boryka się z tak nasilonymi problemami rynku pracy, jednak widoczne są tu dwa szczególnie istotne obszary wymagające działań, tj. ubóstwo

i wykluczenie części mieszkańców oraz bardzo poważne zagrożenia związane z bezpieczeństwem publicznym i drogowym. W połączeniu z niską liczbą dzieci i młodzieży, a także brakiem napływu nowych mieszkańców, zjawiska te mogą w dłuższej perspektywie prowadzić do osłabienia potencjału rozwojowego miejscowości.

Tabela 34 Identyfikacja problemów społecznych podobszaru rewitalizacji Przytoczno, ich przyczyn i potencjalnych skutków

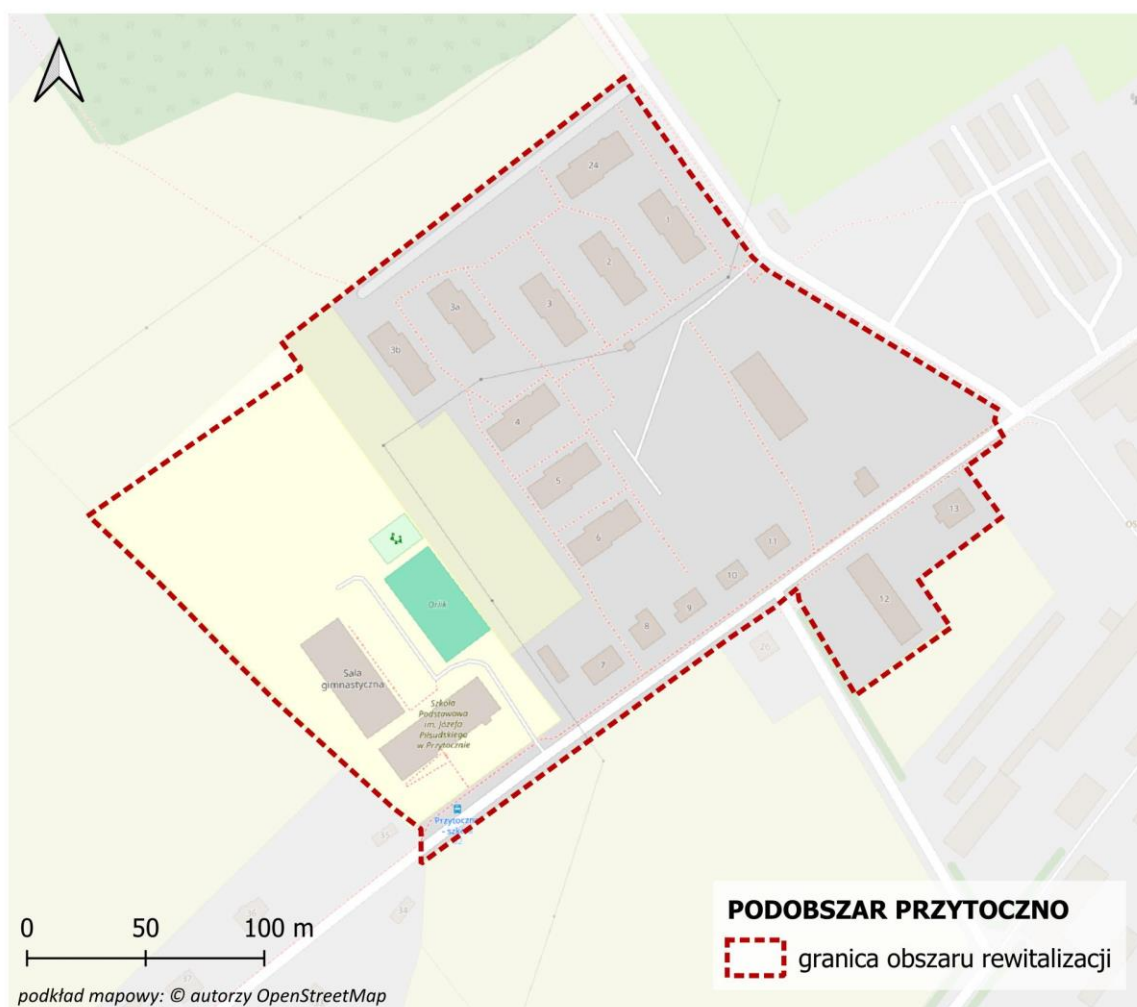
Demografia	
Problem nr 1.	Niska liczba dzieci i młodzieży w stosunku do ogółu populacji
Przyczyny	<ul style="list-style-type: none"> Niski przyrost naturalny. Brak dopływu młodych rodzin do miejscowości. Ograniczona oferta edukacyjna i kulturalna. Uczęszczanie dzieci do szkół poza gminą.
Potencjalne skutki	<ul style="list-style-type: none"> Dalsze starzenie się społeczności lokalnej. Spadek liczby dzieci i młodzieży (zamknięcia klas/szkół, ograniczenie oferty edukacyjnej). Dalsze pogłębianie się marginalizacji podobszaru. Trudności w utrzymaniu usług publicznych i infrastruktury.
Intensywność korzystania z pomocy społecznej	
Problem nr 2.	Ponadprzeciętna liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa
Przyczyny	<ul style="list-style-type: none"> Niskie zarobki mieszkańców. Sezonowy charakter zatrudnienia. Niewystarczające źródła dochodów w gospodarstwach domowych.
Potencjalne skutki	<ul style="list-style-type: none"> Pogłębianie się zjawiska ubóstwa, Rosnące obciążenie dla budżetu gminy, Marginalizacja społeczna części mieszkańców.
Obniżony poziom bezpieczeństwa publicznego	
Problem nr 3	Wysoki poziom przestępczości i zdarzeń drogowych
Przyczyny	<ul style="list-style-type: none"> Niewystarczające działania prewencyjne. Słaba infrastruktura drogowa i brak zabezpieczeń. Brak poczucia kontroli społecznej.
Potencjalne skutki	<ul style="list-style-type: none"> Obniżenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców. Ryzyko utraty zdrowia i życia. Zmniejszenie atrakcyjności miejscowości dla potencjalnych inwestorów i nowych mieszkańców.

Źródło: opracowanie własne

Podsumowując, podobszar rewitalizacji Przytoczno zmaga się z istotnymi wyzwaniami w sferze społecznej. Zauważalna jest niska liczba dzieci i młodzieży, co ogranicza potencjał rozwojowy miejscowości w przyszłości. Rynek pracy charakteryzuje się niską aktywnością zawodową mieszkańców, co wpływa na ograniczone dochody gospodarstw domowych. Dodatkowo, w porównaniu do reszty gminy, większy odsetek mieszkańców korzysta z pomocy społecznej z powodu

ubóstwa, co pogłębia problemy marginalizacji. Istotnym problemem jest również wysoki poziom przestępczości i zdarzeń drogowych, który negatywnie wpływa na poczucie bezpieczeństwa oraz atrakcyjność osiedleńczą i inwestycyjną miejscowości. Wszystkie te czynniki wskazują na potrzebę kompleksowych działań rewitalizacyjnych, które poprawią warunki życia mieszkańców i zahamują procesy degradacyjne.

Grafika 12. Podobszar rewitalizacji Przytoczno – mapa poglądowa

Źródło: opracowanie własne

Sfera pozaspółeczna

Poniżej w tabeli przedstawiono analizę wskaźnikową czynników rozwojowych w obszarze pozaspółecznym. Analiza obejmuje przedsiębiorczość, środowisko naturalne oraz czynniki przestrzenno – funkcjonalne i techniczne. Każdy z elementów jest przedstawiony w relacji do średniej dla całej gminy Jeziorzany.

Tabela 35. Zestawienie wskaźników porównawczych w sferze pozaspółecznej dla podobszaru rewitalizacji Przytoczno

Czynniki sfery pozaspółecznej	Podobszar rewitalizacji Przytoczno	Gmina Jeziorzany
Gospodarka		
Liczba podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców	46,5	23,9
Różnica pomiędzy nowozarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1 000 mieszkańców	-23,3	0,4
Środowiskowa		
Masa zidentyfikowanych wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia na 1 mieszkańca [kg]	159,2	1 050,5
Udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwo stałe	76,2%	64,5%
Przestrzenno – funkcjonalna		
Dostępność punktów usług publicznych na 1 000 mieszkańców	46,5	8,0
Dostępność terenów rekreacyjnych (place zabaw i siłownie terenowe) na 1 000 mieszkańców	46,5	4,6
Techniczna (infrastrukturalna)		
Liczba zabytków i pomników przyrody na km ²	62,7	2,0
Udział obiektów wymagających dostosowania w zakresie termomodernizacji	50,0%	70,6%
Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	100,0%	70,6%

Źródło: opracowanie własne

Analiza wskaźnikowa dla podobszaru rewitalizacji Jeziorzany pokazała występujące zjawiska problemowe w obszarze gospodarczym, środowiskowym oraz technicznym. Szczegółowy wykaz tych problemów, przyczyn ich występowania oraz potencjalnych skutków został przedstawiony poniżej w formie tabelarycznej.

Tabela 36 Identyfikacja problemów pozaspółecznych podobszaru rewitalizacji Krępa

Przedsiębiorczość	
Problem nr 1.	Spadek liczby podmiotów gospodarczych.
Przyczyny	<ul style="list-style-type: none"> • Brak stabilnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej. • Odpływ młodych i aktywnych mieszkańców do większych ośrodków. • Niewielki lokalny rynek zbytu i ograniczony popyt na usługi.
Potencjalne skutki	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczone możliwości tworzenia nowych miejsc pracy. • Zmniejszenie wpływów podatkowych do budżetu gminy. • Stagnacja gospodarcza i dalsze osłabienie lokalnej przedsiębiorczości.

Środowisko naturalne	
Problem nr 2.	Wysoki odsetek gospodarstw ogrzewanych kotłami na paliwa stałe
Przyczyny	<ul style="list-style-type: none"> Niewystarczająca dostępność lub wysoki koszt alternatywnych źródeł energii. Brak kompleksowych programów modernizacji energetycznej.
Potencjalne skutki	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększone zanieczyszczenie powietrza (niska emisja), pogorszenie jakości życia mieszkańców. Ryzyko wzrostu zachorowań na choroby układu oddechowego.
Przestrzeń oraz infrastruktura techniczna	
Problem nr 3.	Funkcjonowanie obiektów publicznych niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami
Przyczyny	<ul style="list-style-type: none"> Brak wcześniejszych inwestycji w likwidację barier architektonicznych. Ograniczone środki finansowe na modernizację infrastruktury.
Potencjalne skutki	<ul style="list-style-type: none"> Wykluczenie osób z niepełnosprawnościami z życia społecznego i kulturalnego. Utrudniony dostęp do usług publicznych. Obniżenie jakości życia części mieszkańców i pogłębianie nierówności społecznych.
Czynniki opisowe (pozyskane z zastosowaniem metod aktywnych)*	
Problem nr 1.	Niewystarczające bezpieczeństwo i niezawodność systemu zaopatrzenia w wodę.
Przyczyny	<ul style="list-style-type: none"> Oparcie systemu zaopatrzenia w wodę na dwóch starych hydroforniach zlokalizowanych w Krępie i Walentynowie, które nie spełniają współczesnych standardów technicznych. Wysoka awaryjność istniejącej infrastruktury wodociągowej, powodująca częste przerwy w dostawie wody. Przekroczenia dopuszczalnych norm wybranych parametrów jakości wody, potwierdzone wynikami badań. Brak alternatywnego źródła zasilania sieci wodociągowej na wypadek awarii jednej z hydroforni. Niedostosowanie infrastruktury wodnej do rosnących potrzeb mieszkańców oraz wymogów bezpieczeństwa sanitarnego i kryzysowego.
Potencjalne skutki	<ul style="list-style-type: none"> Pogorszenie jakości życia mieszkańców wynikające z ograniczonego lub niestabilnego dostępu do wody pitnej. Zagrożenie dla zdrowia publicznego i bezpieczeństwa sanitarnego mieszkańców gminy. Wzrost ryzyka wystąpienia sytuacji kryzysowych związanych z długotrwałymi przerwami w dostawie wody. Ograniczenie możliwości rozwoju społeczno-gospodarczego gminy, w tym inwestycji mieszkaniowych i usługowych. Spadek odporności infrastruktury technicznej gminy na nieprzewidziane zdarzenia, takie jak awarie, susze czy sytuacje nadzwyczajne.

Źródło: opracowanie własne. *Partycypacyjne metody zbierania danych: spacer studyjny, warsztat naboru projektów, wywiady pogłębione

Podobszar rewitalizacji Przytoczno zmagają się z istotnymi problemami o charakterze społeczno-gospodarczym, środowiskowym i technicznym, które negatywnie wpływają na jakość życia mieszkańców oraz możliwości dalszego rozwoju miejscowości. Jednym z kluczowych wyzwań jest spadek liczby podmiotów gospodarczych, świadczący o słabnącej aktywności przedsiębiorczej i ograniczonych możliwościach rozwoju lokalnego rynku pracy. Zjawisko to sprzyja odpływowi mieszkańców, szczególnie osób młodych, oraz osłabia potencjał rozwojowy podobszaru.

Istotnym problemem środowiskowym pozostaje bardzo wysoki udział gospodarstw domowych korzystających z kotłów na paliwa stałe, co przyczynia się do pogorszenia jakości powietrza, zwiększenia emisji zanieczyszczeń oraz negatywnych skutków zdrowotnych dla mieszkańców. Dodatkowo znaczna część obiektów publicznych nie jest w pełni dostosowana do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, co ogranicza dostępność usług publicznych i sprzyja wykluczeniu części społeczności z aktywnego udziału w życiu społecznym.

Jednocześnie Przytoczno pełni funkcję ważnego zaplecza infrastrukturalnego dla całej gminy, koncentrując kluczowe obiekty użyteczności publicznej, edukacyjnej, technicznej oraz gospodarczej. Centralnym elementem podobszaru jest Szkoła Podstawowa im. Józefa Piłsudskiego w Przytocznie – jedyna placówka oświatowa na terenie gminy. Szkoła, funkcjonująca od 1922 roku, a od 1999 roku w nowym budynku, dysponuje 14 salami lekcyjnymi i nowoczesnym zapleczem dydaktycznym. Integralną częścią infrastruktury edukacyjno-sportowej jest budynek sali gimnastycznej, pełniący także funkcję miejsca wydarzeń lokalnych. Uzupełnieniem zaplecza mieszkaniowego dla kadry jest lokal mieszkalny w tzw. „Błoku Nauczyciela”.

Ważnym elementem systemu bezpieczeństwa publicznego jest budynek Ochotniczej Straży Pożarnej w Przytocznie, zapewniający ochronę przeciwpożarową oraz wsparcie w sytuacjach kryzysowych. Kluczowe znaczenie dla funkcjonowania miejscowości ma również infrastruktura techniczna, w tym przepompownia ścieków, niezbędna dla zapewnienia odpowiednich standardów sanitarnych i ochrony środowiska.

Podobszar posiada także rozwinięty, choć ograniczony skalą, sektor gospodarczy i usługowy. Zlokalizowane są tu m.in. stacja paliw, punkt kasowy Banku Spółdzielczego w Łukowie oraz przedsiębiorstwa produkcyjne, takie jak Agro-Lift i Tamiza PLUS, które generują miejsca pracy i wzmacniają lokalną gospodarkę o charakterze rolniczym. Istotnym elementem zabudowy mieszkaniowej jest również zasób Spółdzielni Mieszkaniowej w Przytocznie.

W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Jeziorzany ujęto strategiczne zadanie inwestycyjne pn. „Centrum Kultury w Przytocznie”, przewidziane do realizacji w latach 2024 -2026. Inwestycja ta, dofinansowana ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Strategicznych „Polski Ład”, ma na celu

wzmocnienie funkcji społecznych, kulturalnych i integracyjnych podobszaru. W 2024 roku opracowano dokumentację projektową oraz przeprowadzono postępowanie przetargowe, wybierając wykonawcę robót. Realizacja zadania planowana jest w kolejnych okresach sprawozdawczych.

Podsumowując, podobszar rewitalizacji Przytoczno stanowi infrastrukturalne centrum gminy, którego kondycja ma fundamentalne znaczenie dla funkcjonowania całej społeczności lokalnej. Jednocześnie nagromadzenie problemów gospodarczych, środowiskowych i społecznych wskazuje na potrzebę skoordynowanych działań rewitalizacyjnych, łączących modernizację infrastruktury technicznej z rozwojem usług społecznych, poprawą dostępności oraz wzmacnianiem lokalnej aktywności gospodarczej i społecznej.

Tabela 37 Potencjały i problemy rozwojowe na podobszarze rewitalizacji Przytoczno

Potencjały	Negatywne zjawiska
Społeczne	
<ul style="list-style-type: none"> • Tradycje i wydarzenia społeczne – dożynki, pikniki rodzinne, akcje solidarnościowe i charytatywne (np. wsparcie dla poszkodowanych w wyniku klęsk żywiołowych). • Aktywność organizacji społecznych – funkcjonowanie Ochotniczej Straży Pożarnej, Zespołu Śpiewaczego z Krępy oraz Stowarzyszenia „Razem dla Krępy”. • Silna tożsamość lokalna i zaangażowanie mieszkańców – gotowość do współpracy oraz udział w inicjatywach społecznych i kulturalnych. • Kapitał społeczny – potencjał do integracji mieszkańców wokół wspólnych wydarzeń i działań lokalnych. • Obecność elementów dziedzictwa kulturowego i historycznego, w tym zarejestrowanych stanowisk archeologicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak stałej lokalizacji instytucji publicznych i usług społecznych na podobszarze. • Niekorzystne trendy demograficzne – wysoki odpływ migracyjny, w szczególności ludzi młodych, oraz starzenie się społeczeństwa. • Wysokie bezrobocie, w tym bezrobocie długotrwałe. • Funkcjonowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, przejawiające się ponadprzeciętnym korzystaniem z pomocy społecznej. • Obniżony poziom bezpieczeństwa publicznego.
Pozaspołeczne	
<ul style="list-style-type: none"> • Aktywność gospodarcza – relatywnie wysoki wskaźnik przedsiębiorczości. • Istniejąca infrastruktura społeczna: <ul style="list-style-type: none"> ➤ budynek Ochotniczej Straży Pożarnej w Przytocznie, ➤ obiekt świetlicy wiejskiej w Przytocznie. • Wysoka dostępność punktów usług publicznych. • Bardzo dobra dostępność terenów rekreacyjnych (place zabaw, siłownie plenerowe). • Znaczne zasoby dziedzictwa kulturowego i historycznego: <ul style="list-style-type: none"> ➤ gorzelnia i suszarnia chmielu w zespole folwarcznym, ➤ wiatrak typu koźlak, ➤ cmentarz parafialny, ➤ teren dawnego cmentarza żydowskiego, ➤ stanowiska archeologiczne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonowanie obiektów wymagających działań w zakresie działań modernizacyjnych. • Wysoki udział gospodarstw domowych ogrzewanych kotłami na paliwa stałe – sprzyja to emisji zanieczyszczeń i pogorszeniu jakości powietrza. • Wysoka awaryjność istniejącej infrastruktury wodociągowej.

- Wysoki wskaźnik liczby zabytków i pomników przyrody na km², sprzyjający rozwojowi turystyki i działań kulturalnych.

Źródło: opracowanie własne

7.5 Podobszary rewitalizacji – tereny zalewowe

W kontekście potencjalnego zagrożenia powodziowego podobszarów rewitalizacji w pierwszej kolejności należy odnieść się do ich lokalizacji w układzie hydrograficznym. Podobszary rewitalizacji położone są na terenie gminy Jeziorzany, znajdującej się w dorzeczu Wisły, w granicach regionu wodnego Środkowej Wisły. Kluczowym elementem układu hydrologicznego gminy jest rzeka Wieprz, przepływająca przez jej obszar, która w istotny sposób determinuje poziom zagrożenia powodziowego. Uwarunkowania powodziowe miejscowości Jeziorzany zostały określone w dokumencie „Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły”, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. (Dz. U. 2022 r. poz. 2739).

Weryfikacja pod kątem występowania powodzi wykazała, że jedynie podobszar rewitalizacji Jeziorzany posiada tereny położone na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. W celu zapewnienia ochrony ludności i mienia przed powodzią projekty zapisane w Gminnym Programie Rewitalizacji dla tego podobszaru będą uwzględniać uwarunkowania prawne związane z lokalizacją na tzw. obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

Dla potencjalnych projektów zlokalizowanych na obszarach zalewowych będą obowiązywać odrębne przepisy, tj. m.in. zakazy określone w art. 77 ust. 1 pkt 3 Prawa wodnego. W jego myśl na terenach szczególnego zagrożenia powodzią występuje bezwzględny zakaz lokalizowania nowych cmentarzy, gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wodę, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania. Należy brać pod uwagę, że w sytuacji gdy przedsięwzięcie rewitalizacyjne realizowane będzie na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, wymagane będzie zastosowanie odpowiednich technologii, materiałów, zabezpieczeń sieci i urządzeń minimalizujących ryzyko strat, do których mogłoby dojść w wyniku powodzi.

Poniżej na załącznikach mapowych przedstawiono mapy zagrożenia powodziowego podobszarów rewitalizacji z uwzględnieniem podziału:

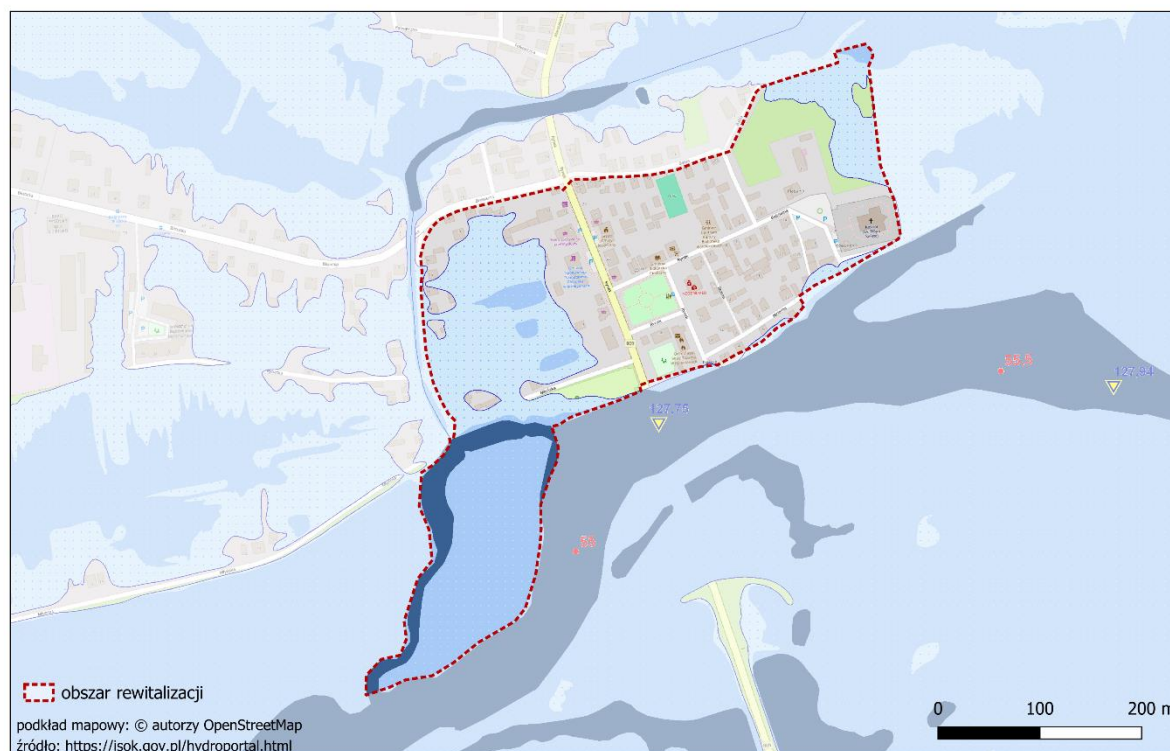
- Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie, wynoszące raz na 100 lat – oznacza to zasięg zalewu tzw. wodą „stuletnią” Q100 (czyli prawdopodobieństwo wynosi 1%).
- Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie, wynoszące raz na 10 lat – oznacza to zasięg zalewu wodą Q10 (czyli prawdopodobieństwo wynosi 10%).

Uwzględnienie powyższych uwarunkowań stanowi istotny element planowania i realizacji działań rewitalizacyjnych, zapewniając ich zgodność z obowiązującymi przepisami prawa oraz bezpieczeństwo mieszkańców i infrastruktury na obszarach zagrożonych powodzią.

Grafika 13. Mapa zagrożenia powodziowego podobszaru Jeziorzany o prawdopodobieństwie wystąpienia 1%

Mapa zagrożenia powodziowego

Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat)

Grafika 14. Mapa zagrożenia powodziowego podobszaru Jeziorzany o prawdopodobieństwie wystąpienia 10%

Mapa zagrożenia powodziowego

Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat)

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW

MAPA ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO

- maksymalna rzędna zwierciadła wody
- rzędna korony wału przeciwpowodziowego lub zapory bocznej
- kilometr rzeki
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią
- głębokość wody [m]**
 - h ≤ 0,5
 - 0,5 < h ≤ 2,0
 - 2,0 < h ≤ 4,0
 - h > 4,0
- ciek naturalne i kanały
- wody powierzchniowe
- wał przeciwpowodziowy
- zapora boczna
- miejsce przełamania się wody przez wał przeciwpowodziowy lub zapórę boczną
- granica gminy
- granica powiatu
- granica województwa
- granica państwa
- granica gminy

MAPA RYZYKA POWODZIOWEGO

Potencjalne negatywne skutki dla środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej

- Klasy użytkowania terenu:**
 - tereny zabudowy mieszkaniowej
 - tereny przemysłowe
 - tereny komunikacyjne
 - lasy
 - tereny rekreacyjno-wypoczynkowe
 - grunty ome i uprawy trwałe
 - użytki zielone
 - tereny pozostałe
 - wody powierzchniowe
- zakłady przemysłowe:**
 - instalacje mogące powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości
 - zakłady stwarzające zagrożenie wystąpienia powodziowej awarii przemysłowej
- o kategorii działalności:**
 - przemysł energetyczny
 - produkcja i obróbka metali
 - przemysł mineralny
 - przemysł chemiczny
 - gospodarka odpadami
 - inne rodzaje działalności
- potencjalne ogniska zanieczyszczeń:**
 - składowisko odpadów komunalnych
 - składowisko odpadów przemysłowych
 - składowisko odpadów mieszanych
 - cmentarz
 - oczyszczalnia ścieków
 - przepompownia ścieków
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią**
 - kilometr rzeki
 - ciek naturalne i kanały
 - wał przeciwpowodziowy
 - zapora boczna
 - granica gminy
 - granica powiatu
 - granica województwa
 - granica państwa

Potencjalne negatywne skutki dla życia i zdrowia ludzi oraz wartości potencjalnych strat powodziowych

- budynki mieszkalny w obszarze zagrożenia powodziowego [głębokość wody w m]:**
 - ≤ 2,0
 - > 2,0
- budynki o znaczeniu społecznym w obszarze zagrożenia powodziowego [głębokość wody w m]:**
 - ≤ 2,0
 - > 2,0
- oznaczenie budynku o znaczeniu społecznym:**
 - ZB - żłobek, przedszkole, przedszkole, szk - szkoła;
 - P - jednostki Policji, rest - jednostki ochrony przeciwpożarowej, SG - jednostki Straży Granicznej, szpil - szpital, san - sanatorium, d. op. - dom pomocy społecznej, dom opieki, hospicjum, c. han - centrum handlowo-usługowe, H - hotel, d. wyj. - dom wypoczynkowy, d. wyw. - dom wytwórczości, z. han - zakład karny, zakł. poprawczy, arenad śledczy
- wartość potencjalnych strat powodziowych [zł/m²]**
 - obszary, dla których nie oblicza się strat
 - ≤ 1
 - 2 - 50
 - 51 - 150
 - 151 - 300
 - 301 - 600
 - > 600
- kilometr rzeki
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią
- ciek naturalne i kanały
- wody powierzchniowe
- wał przeciwpowodziowy
- zapora boczna
- granica części miejscowości znajdującej się w obszarze zagrożenia powodziowego
- granica miejscowości znajdującej się w obszarze zagrożenia powodziowego
- granica gminy
- granica powiatu
- granica województwa
- granica państwa

KALISZ 1380 nazwa miasta i szacunkowa liczba mieszkańców zagrożonych powodzią

Chołów 52 nazwa wsi i szacunkowa liczba mieszkańców zagrożonych powodzią

Rypinek 15 nazwa części miasta lub wsi i szacunkowa liczba mieszkańców zagrożonych powodzią

Źródło: opracowanie własne

7.6 Problemy rozwojowe podobszarów rewitalizacji – podsumowanie

Pogłębiona analiza wyznaczonych podobszarów rewitalizacji w Gminie Jeziorzany wykazała poważne problemy w sferze społecznej oraz gospodarczej, infrastrukturalnej, przestrzennej i środowiskowej w pełni uzasadniając podjęcie pilnych działań naprawczych. Gmina mierzy się z licznymi wyzwaniami wymagającymi skoordynowanej odpowiedzi na zdiagnozowane bariery rozwojowe. Są one wynikiem czynników lokalnych, regionalnych i krajowych. Konieczność rewitalizacji jest pilna, dlatego wyznaczono trzy podobszary rewitalizacji, na których problemy przestrzenne i społeczne są szczególnie skoncentrowane. Poniżej w tabeli przedstawiono bilans

Tabela 38. Problemy rozwojowe podobszarów rewitalizacji – podsumowanie

Podobszar Jeziorzany	Podobszar Krępa	Podobszar Przytoczno
Problemy rozwojowe - społeczne		
<ul style="list-style-type: none"> • Demografia: ujemny przyrost naturalny, odpływ migracyjny, wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym. • Wykluczenie społeczne: grupy zagrożone wykluczeniem (bezrobocie, niskie kwalifikacje, niepełnosprawność). • Bezpieczeństwo: obniżone poczucie bezpieczeństwa (ruch tranzytowy, słaba infrastruktura). • Usługi społeczne: ograniczona dostępność usług opiekuńczych (zły stan/warunki OPS). • Aktywność społeczna: niski poziom aktywności i integracji – brak przestrzeni spotkań. 	<ul style="list-style-type: none"> • Demografia: wysoki odpływ migracyjny, starzenie się społeczeństwa. • Rynek pracy: wysokie bezrobocie i bezrobocie długotrwałe. • Pomoc społeczna: ponadprzeciętne korzystanie z pomocy społecznej. • Bezpieczeństwo: podwyższona liczba zdarzeń drogowych. • Aktywność społeczna: niewystarczająca infrastruktura i zaplecze do działań społecznych i integracyjnych (brak nowoczesnych miejsc, bariery dostępności). 	<ul style="list-style-type: none"> • Demografia: niska liczba dzieci i młodzieży w strukturze ludności. • Ubóstwo: ponadprzeciętna liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa. • Bezpieczeństwo: wysoki poziom przestępczości i zdarzeń drogowych.
Problemy rozwojowe - pozaspołeczne		
<ul style="list-style-type: none"> • Gospodarka: niska aktywność ekonomiczna (bardzo niska liczba firm/1000 mieszkańców). • Środowisko: wysoki udział kotłów na paliwo stałe (niska emisja). • Techniczne: 100% obiektów wymagających termomodernizacji. • Przestrzeń: zdegradowane/niespójne przestrzenie publiczne, brak małej architektury. • Turystyka: brak infrastruktury rekreacyjno-turystycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • Środowisko: duża ilość wyrobów azbestowych do unieszkodliwienia. • Techniczne: obiekty wymagające modernizacji/termomodernizacji (wysokie koszty utrzymania, niska funkcjonalność). • Przestrzeń: brak nowoczesnej infrastruktury społecznej (świetlica/OSP, budynek po szkole w złym stanie). 	<ul style="list-style-type: none"> • Gospodarka: spadek liczby podmiotów gospodarczych. • Środowisko: wysoki odsetek kotłów na paliwa stałe. • Dostępność: obiekty publiczne niedostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. • Infrastruktura krytyczna: niewystarczające bezpieczeństwo i niezawodność systemu zaopatrzenia w wodę (awaryjne hydrofornie,

mimo wysokich walorów przyrodniczych.		przekroczenia norm jakości wody).
---------------------------------------	--	-----------------------------------

Źródło: opracowanie własne

Analiza porównawcza trzech podobszarów rewitalizacji – Jeziorzany, Krępa i Przytoczno – wskazuje na występowanie podobnych, systemowych problemów społecznych, przy jednoczesnym zróżnicowaniu skali i charakteru problemów pozaspołecznych, wynikających ze specyfiki funkcjonalnej poszczególnych miejscowości. We wszystkich podobszarach kluczowym wyzwaniem są *niekorzystne procesy demograficzne*, obejmujące odływ migracyjny, starzenie się społeczeństwa oraz zmniejszający się udział dzieci i młodzieży. Zjawiska te prowadzą do osłabienia lokalnego rynku pracy, spadku aktywności społecznej oraz zwiększonego zapotrzebowania na usługi opiekuńcze i wsparcie społeczne.

Istotnym problemem wspólnym jest także *funkcjonowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym*, w tym osób bezrobotnych, ubogich, seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami. Skutkuje to ponadprzeciętnym korzystaniem z pomocy społecznej, szczególnie widocznym w Krępie i Przytocznie, oraz ograniczonym uczestnictwem tych grup w życiu społecznym i obywatelskim. We wszystkich podobszarach zauważalny jest *niski poziom aktywności społecznej mieszkańców*, wynikający przede wszystkim z braku odpowiedniej, nowoczesnej i dostępnej infrastruktury społecznej. Deficyt funkcjonalnych przestrzeni spotkań, barier architektonicznych oraz złego stanu technicznego obiektów publicznych ogranicza możliwości integracji międzypokoleniowej oraz realizacji działań animacyjnych i kulturalnych.

Problemy pozaspołeczne mają *zróżnicowany charakter*, jednak wzajemnie się wzmacniają. W Jeziorzanych dominują kwestie niskiej aktywności gospodarczej, zdegradowanych przestrzeni publicznych oraz niewykorzystanego potencjału turystycznego, mimo wysokich walorów przyrodniczych. W Krępie szczególnie istotne są problemy środowiskowe (azbest), zły stan infrastruktury publicznej oraz brak nowoczesnych obiektów społecznych. W Przytocznie natomiast kluczowe znaczenie ma *bezpieczeństwo infrastruktury krytycznej*, w szczególności systemu zaopatrzenia w wodę, a także niedostosowanie obiektów publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Dodatkowym wspólnym wyzwaniem jest *obniżone poczucie bezpieczeństwa publicznego*, przejawiające się zwiększoną liczbą zdarzeń drogowych i przestępczością, co negatywnie wpływa na jakość życia mieszkańców oraz atrakcyjność osiedleńczą i inwestycyjną podobszarów.

Podsumowując, zidentyfikowane problemy mają charakter *wielowymiarowy i wzajemnie powiązany*, co uzasadnia konieczność prowadzenia *zintegrowanych działań rewitalizacyjnych*, łączących inwestycje infrastrukturalne z działaniami społecznymi, edukacyjnymi i gospodarczymi, dostosowanymi do specyfiki każdego z podobszarów.

Poniżej w formie tabelarycznej zestawiono zidentyfikowane problemy wraz z przypisanym im symbolem – PS jako problem społeczny oraz PP jako problem pozaspółeczny.

Tabela 39 Główne problemy rozwojowe obszaru rewitalizacji

Symbol	Zdiagnozowane problemy społeczne	Symbol	Zdiagnozowane problemy pozaspółeczne
PS 1	Negatywne trendy demograficzne – odpływ migracyjny, starzenie się społeczeństwa, niski udział dzieci i młodzieży.	PP 1	Niska aktywność gospodarcza i spadek liczby podmiotów gospodarczych.
PS 2	Funkcjonowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym (bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność).	PP 2	Niska aktywność gospodarcza i spadek liczby podmiotów gospodarczych.
PS 3	Wysokie bezrobocie i bezrobocie długotrwałe oraz niska aktywność zawodowa mieszkańców.	PP 3	Zły stan techniczny i niska efektywność energetyczna obiektów publicznych (potrzeba termomodernizacji).
PS 4	Ograniczony dostęp do usług społecznych, opiekuńczych, edukacyjnych i kulturalnych.	PP 4	Niewykorzystane lub zdegradowane przestrzenie publiczne oraz brak spójnego zagospodarowania.
PS 5	Niski poziom aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców, słaba integracja międzypokoleniowa.	PP 5	Brak infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej oraz niewykorzystany potencjał przyrodniczy i kulturowy.
PS 6	Obniżony poziom bezpieczeństwa publicznego i poczucie zagrożenia mieszkańców.	PP 6	Niedostosowanie infrastruktury technicznej i publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami oraz niewystarczające bezpieczeństwo infrastruktury krytycznej.

Źródło: opracowanie własne

8. Wizja obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Podstawą założeń planistycznych Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Jeziorzany jest wizja, która jest odpowiedzią na problemy przedstawione w diagnozie delimitacyjnej. Jednocześnie przedstawia obraz gminy, jaki mieszkańcy oraz samorząd lokalny chcieliby widzieć po przeprowadzeniu rewitalizacji.

Podstawę do sformułowania wizji obszaru rewitalizacji stanowiły następujące elementy:

- analiza danych zastanych, pozyskanych z dokumentów źródłowych, jak i danych z instytucji samorządowych, powiatowych, wojewódzkich i rządowych,
- dedykowana analiza uwarunkowań, wyzwań, potencjałów i potrzeb poszczególnych podobszarów rewitalizacji,
- analiza ekspercka poparta badaniem społecznym wśród mieszkańców Gminy Jeziorzany,
- szeroka informacja odnośnie potrzeb i problemów pochodząca od pracowników samorządowych (w tym decydentów),
- opinie mieszkańców (interesariuszy) uzyskane podczas realizowanych działań partycypacyjnych, potwierdzające trafność przedstawionych wniosków oraz realną potrzebę podjęcia działań rewitalizacyjnych,
- wyniki naboru propozycji projektowych, określających zakres, charakter oczekiwań i potrzeb interesariuszy procesu rewitalizacji.

Wizja obszaru rewitalizacji została zdefiniowana nie tylko w odniesieniu do całego obszaru rewitalizacji, ale również w odniesieniu do poszczególnych podobszarów, ze względu na ich „autonomię” oraz specyficzne walory architektoniczno – przyrodnicze.

Tabela 40. Wizja podobszarów rewitalizacji w Gminie Jeziorzany

Wizja obszaru rewitalizacji
<p>Obszar rewitalizacji w Gminie Jeziorzany stanie się bezpieczną, funkcjonalną i aktywną przestrzenią życia społecznego, opartą na odnowionej infrastrukturze, silnych więziach lokalnych i świadomym wykorzystaniu potencjałów przyrodniczych oraz kulturowych.</p> <p>Rewitalizacja skoncentruje się na wzmacnianiu kapitału społecznego, rozwoju dostępnych miejsc integracji, kultury i usług społecznych oraz aktywizacji mieszkańców – dzieci, młodzieży, seniorów i osób zagrożonych wykluczeniem. Zmodernizowane obiekty publiczne (biblioteka, świetlice, OSP, Centrum Aktywności Lokalnej) staną się lokalnymi centrami spotkań, edukacji i wsparcia społecznego.</p> <p>Równoległe zagospodarowane zostaną przestrzenie publiczne i tereny nad Wieprzem, które odzyskają funkcje rekreacyjne, integracyjne i turystyczne, poprawiając jakość życia mieszkańców oraz atrakcyjność gminy. Inwestycje w infrastrukturę techniczną i energetyczną zwiększą bezpieczeństwo, dostępność i odporność gminy na sytuacje kryzysowe.</p>

Efektom rewitalizacji będzie zintegrowana społeczność lokalna, nowoczesna i dostępna infrastruktura oraz uporządkowana, przyjazna przestrzeń, sprzyjająca długofalowemu i zrównoważonemu rozwojowi Gminy Jeziorzany.

Wizja podobszaru rewitalizacji Jeziorzany

Podobszar Jeziorzany stanie się aktywnym centrum życia społecznego, kulturalnego i rekreacyjnego gminy, opartym na odnowionej infrastrukturze publicznej i zagospodarowanych przestrzeniach nad rzeką Wieprz. Zrewitalizowane tereny nadrzeczne, biblioteka, budynki OSP, OPS oraz nowe miejsca integracji stworzą warunki do aktywności mieszkańców wszystkich grup wiekowych, rozwoju oferty rekreacyjnej i wzmocnienia lokalnej tożsamości, jednocześnie podnosząc atrakcyjność turystyczną miejscowości.

Wizja podobszaru rewitalizacji Krępa

Podobszar Krępa będzie pełnił funkcję lokalnego centrum integracji społecznej i aktywności mieszkańców, opartego na nowoczesnej i dostępnej infrastrukturze społecznej. Adaptacja budynku po byłej szkole na Centrum Aktywności Lokalnej oraz zmodernizowana świetlica wiejska umożliwią rozwój działań edukacyjnych, kulturalnych i integracyjnych, wzmacniając więzi społeczne, aktywność międzypokoleniową oraz przeciwdziałając wykluczeniu społecznemu.

Wizja podobszaru rewitalizacji Przytoczno

Podobszar Przytoczno stanie się bezpiecznym i stabilnym zapleczem infrastrukturalnym gminy, zapewniającym mieszkańcom odpowiednie standardy życia i warunki do dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego. Budowa nowoczesnej hydroforni zwiększy bezpieczeństwo sanitarne i odporność infrastruktury krytycznej, a realizowane programy społeczne wzmocnią integrację mieszkańców, aktywność społeczną oraz dostęp do działań prozdrowotnych i rozwojowych.

Źródło: opracowanie własne

8. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, wyznaczone w diagnozie podobszary zostaną poddane kompleksowemu procesowi rewitalizacji, uwzględniającemu kryteria przestrzenne, ekonomiczne i społeczne. Priorytetem jest zwalczanie nasilających się problemów społecznych, zwłaszcza marginalizacji i wykluczenia mieszkańców. Przedstawione poniżej cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań stanowią bezpośrednią odpowiedź na zidentyfikowane w analizie problemy i niekorzystne zjawiska. Wizja opisuje pożądaną stan obszaru po zakończeniu rewitalizacji. Aby go osiągnąć, niezbędne jest precyzyjne określenie celów, które wyznaczą konkretne kierunki działań. Poniżej przedstawiona została logika interwencji rewitalizacyjnej dla gminy Jeziorzany.

Grafika 15. Logika procesu rewitalizacji GPR Gminy Jeziorzany

Źródło: opracowanie własne

Głównym celem rewitalizacji jest wyprowadzenie z kryzysu wyznaczonych podobszarów w Jeziorzanych poprzez realizację kompleksowych i zintegrowanych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju społecznego, przestrzennego i środowiskowego, przy aktywnym udziale samorządu, organizacji pozarządowych oraz mieszkańców.

Głównym celem rewitalizacji jest wyprowadzenie wyznaczonych podobszarów ze stanu kryzysowego, co ma doprowadzić do ich odnowy i ożywienia, a tym samym pozytywnie wpłynąć na klimat społeczno-gospodarczy gminy Jeziorzany. Proces ten będzie realizowany przy współpracy wszystkich partnerów, w tym mieszkańców, organizacji pozarządowych, spółdzielni mieszkaniowych, instytucji publicznych oraz podmiotów gospodarczych. Kluczowe dla powodzenia działań jest uwzględnienie specyfiki, zasobów i potencjału każdego z podobszarów. Realizacja celu głównego opierać się będzie na trzech celach strategicznych, odnoszących się do wymiarów: społecznego, przestrzenno-infrastrukturalnego oraz środowiskowego.

Tabela 41. Układ celów strategicznych GPR Gminy Jeziorzany

CEL STRATEGICZNY 1	Wzmacnianie kapitału społecznego i zintegrowana społeczność lokalna.
CEL STRATEGICZNY 2	Infrastruktura społeczna i środowisko naturalne sprzyjające zrównoważonemu rozwojowi.

Źródło: opracowanie własne

Kierunki działań wskazują na sposób osiągnięcia celów strategicznych w zakresie planowanych przedsięwzięć, służących wychodzeniu z sytuacji kryzysowej obszaru rewitalizacji. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy oraz identyfikowane potencjały. Skupiają się na celach i kierunkach działań rewitalizacji w obrębie trzech podsystemów. W ramach Gminnego

programu rewitalizacji określono następujące kierunki działań, które zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 42. Układ kierunków wymaganych działań GPR Gminy Jeziorzany

Kierunek działań 1	<p>KD 1. Rewitalizacja i zagospodarowanie przestrzeni publicznych na cele rekreacyjne i integracyjne.</p> <p><i>Kierunek ten obejmuje porządkowanie, zagospodarowanie oraz ożywianie zdegradowanych lub niewykorzystanych przestrzeni publicznych, poprzez nadawanie im funkcji rekreacyjnych, wypoczynkowych i społecznych.</i></p>
Kierunek działań 2	<p>KD 2. Rozwój infrastruktury społecznej i miejsc integracji lokalnej.</p> <p><i>Kierunek ten obejmuje tworzenie i modernizację ogólnodostępnych obiektów pełniących funkcje społeczne, kulturalne, edukacyjne i integracyjne.</i></p>
Kierunek działań 3	<p>KD 3. Modernizacja i dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb mieszkańców.</p> <p><i>Kierunek ten obejmuje działania na rzecz poprawy stanu technicznego i funkcjonalności obiektów publicznych, w tym ich efektywności energetycznej oraz dostępności architektonicznej.</i></p>
Kierunek działań 4	<p>KD 4. Zwiększenie dostępności usług społecznych i opiekuńczych.</p> <p><i>Kierunek ten obejmuje działania polegające na wzmocnieniu zaplecza lokalowego i organizacyjnego dla świadczenia usług społecznych, opiekuńczych i aktywizujących.</i></p>
Kierunek działań 5	<p>KD 5. Aktywizacja społeczna mieszkańców i budowanie kapitału społecznego.</p> <p><i>Kierunek ten obejmuje działania polegające na pobudzaniu aktywności społecznej, obywatelskiej i wolontariackiej mieszkańców poprzez działania animacyjne, oddolne inicjatywy i współpracę międzypokoleniową.</i></p>
Kierunek działań 6	<p>KD 6. Aktywizacja młodzieży i rozwój kompetencji społeczno-zawodowych.</p> <p><i>Kierunek ten obejmuje działania ukierunkowane na wsparcie mieszkańców w rozwoju kompetencji zawodowych, obywatelskich i społecznych.</i></p>
Kierunek działań 7	<p>KD 7. Rozwój oferty rekreacyjnej, zdrowotnej i prozdrowotnej.</p> <p><i>Kierunek ten obejmuje działania na rzecz tworzenia warunków do aktywnego i zdrowego stylu życia poprzez rekreację, sport amatorski i edukację zdrowotną.</i></p>
Kierunek działań 8	<p>KD 8. Wzmocnienie bezpieczeństwa i odporności infrastruktury technicznej.</p> <p><i>Kierunek obejmuje działania w zakresie zapewnienia podstawowych standardów bezpieczeństwa życia i zdrowia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury krytycznej i poprawę bezpieczeństwa przestrzeni publicznych.</i></p>

Źródło: opracowanie własne

Logika interwencji rewitalizacyjnej dla poszczególnych podsystemów została przedstawiona w tabeli poniżej.

Tabela 43. Założenia interwencji rewitalizacyjnej GPR Gminy Jeziorzany

Cel strategiczne	Kierunki działań	Diagnozowane zjawiska kryzysowe	Identyfikowane potencjały	Spodziewane efekty dla grup docelowych
Wzmacnianie kapitału społecznego i zintegrowana społeczność lokalna.	<ul style="list-style-type: none"> - KD 2. Rozwój infrastruktury społecznej i miejsc integracji lokalnej. - KD 4. Zwiększenie dostępności usług społecznych i opiekuńczych. - KD 5. Aktywizacja społeczna mieszkańców i budowanie kapitału społecznego. - KD 6. Aktywizacja młodzieży i rozwój kompetencji społeczno-zawodowych. - KD 7. Rozwój oferty rekreacyjnej, zdrowotnej i prozdrowotnej. 	<ul style="list-style-type: none"> - PS 1. Negatywne trendy demograficzne – odpływ migracyjny, starzenie się społeczeństwa, niski udział dzieci i młodzieży. - PS 2. Funkcjonowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym (bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność). - PS 3. Wysokie bezrobocie i bezrobocie długotrwałe oraz niska aktywność zawodowa mieszkańców. - PS 4. Ograniczony dostęp do usług społecznych, opiekuńczych, edukacyjnych i kulturalnych. - PS 5. Niski poziom aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców, słaba integracja międzypokoleniowa. - PS 6. Obniżony poziom bezpieczeństwa publicznego i poczucie zagrożenia mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> - Aktywność lokalnych organizacji społecznych (OSP, KGW, stowarzyszenia, zespoły śpiewacze). - Silna tożsamość lokalna i gotowość mieszkańców do współpracy. - Tradycje i wydarzenia społeczne sprzyjające integracji międzypokoleniowej. - Istniejące i planowane obiekty publiczne możliwe do wykorzystania na cele społeczne (biblioteka, OSP, świetlice, OPS, budynek po szkole). - Potencjał wolontariatu i inicjatyw oddolnych. - Gminna Biblioteka Publiczna jako lokalne centrum animacji społeczno-kulturalnej. - Zainteresowanie mieszkańców działaniami prozdrowotnymi i rekreacyjnymi. 	<ul style="list-style-type: none"> - Dzieci i młodzież – dostęp do bezpiecznych miejsc spędzania czasu, zajęć edukacyjnych i rozwojowych; ograniczenie bierności i migracji. - Seniorzy – lepszy dostęp do usług opiekuńczych, aktywizacji i integracji; przeciwdziałanie samotności i wykluczeniu. - Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym – łatwiejszy dostęp do wsparcia społecznego, edukacyjnego i aktywizującego. - Mieszkańcy aktywni społecznie – narzędzia i przestrzenie do realizacji inicjatyw oddolnych i wolontariatu. - Cała społeczność lokalna – wzmocnienie więzi społecznych, integracji międzypokoleniowej i poczucia bezpieczeństwa.
Infrastruktura społeczna i środowisko naturalne sprzyjające zrównoważonemu rozwojowi.	<ul style="list-style-type: none"> - KD 1. Rewitalizacja i zagospodarowanie przestrzeni publicznych na cele rekreacyjne i integracyjne. - KD 3. Modernizacja i dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb mieszkańców. - KD 8. Wzmocnienie bezpieczeństwa i odporności infrastruktury technicznej. 	<ul style="list-style-type: none"> - PP 1. Niska aktywność gospodarcza i spadek liczby podmiotów gospodarczych. - PP 2. Niska aktywność gospodarcza i spadek liczby podmiotów gospodarczych. - PP 3. Zły stan techniczny i niska efektywność energetyczna obiektów publicznych (potrzeba termomodernizacji). - PP 4. Niewykorzystane lub zdegradowane przestrzenie publiczne oraz brak spójnego zagospodarowania. - PP 5. Brak infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej oraz niewykorzystany potencjał przyrodniczy i kulturowy. - PP 6. Niedostosowanie infrastruktury technicznej i publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami oraz niewystarczające bezpieczeństwo infrastruktury krytycznej. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zasoby przyrodnicze i krajobrazowe, w tym rzeka Wieprz i Obszar Chronionego Krajobrazu. - Wysoki wskaźnik zabytków, pomników przyrody i dziedzictwa kulturowego. - Czytelny układ urbanistyczny i centralne położenie Jeziorzan w gminie. - Istniejąca infrastruktura publiczna o potencjale modernizacyjnym i adaptacyjnym. - Dobra dostępność terenów rekreacyjnych (plac zabaw, siłownia plenerowa). - Relatywnie wysoka aktywność gospodarcza i przedsiębiorczość lokalna (Krępa, Przytoczno). - Powstające i planowane inwestycje rewitalizacyjne jako impuls do dalszych zmian. - Możliwość rozwoju turystyki rekreacyjnej, kulturowej i kajakowej. 	<ul style="list-style-type: none"> - Mieszkańcy gminy – poprawa jakości przestrzeni publicznych, większy komfort życia i dostęp do rekreacji. - Osoby ze szczególnymi potrzebami – lepsza dostępność obiektów publicznych i usług. - Rodziny z dziećmi – bezpieczne, atrakcyjne miejsca rekreacji i wypoczynku. - Przedsiębiorcy lokalni – wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej obszaru. - Użytkownicy infrastruktury technicznej – większe bezpieczeństwo sanitarne i niezawodność usług podstawowych. - Gmina jako całość – obniżenie kosztów utrzymania infrastruktury i wzmocnienie odporności na sytuacje kryzysowe.

Źródło: opracowanie własne

9. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Przedsięwzięcia (projekty) rewitalizacyjne wpisane do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Jeziorzany zgłoszono w ramach otwartego, publicznego naboru przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Nabór prowadzony był w terminie od 1 do 15 października 2025 r. W trakcie naboru przeprowadzono spotkanie informacyjne z elementami warsztatowymi dla potencjalnych wnioskodawców. Odbyło się ono 7 października 2025 roku o godzinie 14:00, w formule on – line za pośrednictwem platformy zoom. Celem naboru było stworzenie listy podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Inicjatorzy projektów, które zostały wpisane do Gminnego Programu Rewitalizacji, będą mogli aplikować o środki na ich realizację m.in. z programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego, a także innych programów, zgodnie z regulaminami konkursowymi. Ogłoszenie o trwającym naborze upublicznione zostało na stronie internetowej gminy (www.jeziorzany.eu), a propozycje projektowe można było złożyć on-line przy pomocy dedykowanego formularza zgłoszeniowego oraz w wersji papierowej. Łącznie w ramach przeprowadzonego otwartego naboru zebrano 12 wniosków. Spośród złożonych propozycji projektowych 9 z nich to projekty infrastrukturalne, a 3 to przedsięwzięcia społeczne. Wszystkie uzyskane propozycje projektowe zostały wprowadzone do Gminnego Programu Rewitalizacji, jako główne projekty rewitalizacyjne.

9.1. Podstawowe projekty rewitalizacyjne

Poniżej w tabeli zaprezentowano projekty, które zostały zgłoszone do GPR na etapie jego przygotowania. Zestawienie uzupełnione jest o rodzaj projektu, wnioskodawcę oraz inne ważne informacje charakteryzujące projekt.

Tabela 44 Zestawienie podstawowych projektów rewitalizacyjnych GPR Gminy Jeziorzany

Nr	Nazwa projektu	Typ projektu (społeczny/ pozaspołeczny)	Wnioskodawca	Uwagi
1	Rewitalizacja obszaru zdegradowanego wzdłuż rzeki Wieprz w miejscowości Jeziorzany z nadaniem mu funkcji turystycznej i rekreacyjnej	Pozaspołeczny	Gmina Jeziorzany	Podobszar rewitalizacji Jeziorzany
2	Zakup budynku / pustostanu od GS, rewitalizacja i przystosowanie go na potrzeby Koła Gospodyń Wiejskich w Jeziorzanach oraz innych organizacji pożytku publicznego	Pozaspołeczny	Gmina Jeziorzany	Podobszar rewitalizacji Jeziorzany
3	Przystosowanie budynku OSP w Jeziorzanach do działalności świetlicowo - szkoleniowej	Pozaspołeczny	Ochotnicza Straż Pożarna w Jeziorzanach	Podobszar rewitalizacji Jeziorzany
4	Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Krępa i doposażenie jej na rzecz zwiększenia aktywności społecznej	Pozaspołeczny	Gmina Jeziorzany	Podobszar rewitalizacji Krępa

5	Termomodernizacja budynku Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeziorzanach na rzecz poprawy dostępności do usług opiekuńczych dla mieszkańców gminy Jeziorzany	Pozaspołeczny	Gmina Jeziorzany	Podobszar rewitalizacji Jeziorzany
6	Budowa hydroforni / stacji uzdatniania wody w Przytocznie w ramach zapewnienia mieszkańcom gminy Jeziorzany podstawowych standardów bezpieczeństwa	Pozaspołeczny	Gmina Jeziorzany	Podobszar rewitalizacji Przytoczno
7	Remont i modernizacja Gminnej Biblioteki Publicznej w Jeziorzanach	Pozaspołeczny	Gmina Jeziorzany / Gminna Biblioteka Publiczna	Podobszar rewitalizacji Jeziorzany
8	Adaptacja budynku po byłej szkole w Krępie na Centrum Aktywności Lokalnej	Pozaspołeczny	Gmina Jeziorzany	Podobszar rewitalizacji Krępa
9	4B (for b) – Bule, Books, Bulodrom, Biblioteka	Pozaspołeczny	Gmina Jeziorzany / Gminna Biblioteka Publiczna	Podobszar rewitalizacji Jeziorzany
10	„Młodzi i Aktywni w Jeziorzanach” - program aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców i młodego pokolenia.	Społeczny	Gmina Jeziorzany / Gminna Biblioteka Publiczna	Podobszar rewitalizacji Jeziorzany, Krępa i Przytoczno.
11	„Aktywna Wspólnota Jeziorzan” – integracja, kultura i zaangażowanie mieszkańców	Społeczny	Gmina Jeziorzany / Gminna Biblioteka Publiczna	Podobszar rewitalizacji Jeziorzany, Krępa i Przytoczno.
12	Zdrowa gmina – aktywnie nad Wieprzem	Społeczny	Gmina Jeziorzany / Gminna Biblioteka Publiczna	Podobszar rewitalizacji Jeziorzany, Krępa i Przytoczno.

Źródło: opracowanie własne

Zebrane w otwartym naborze propozycje projektowe zostały szczegółowo zweryfikowane przez pracowników Urzędu Gminy w Jeziorzanach. Po przeprowadzeniu weryfikacji zgłoszonych do GPR przedsięwzięć, w pierwszej kolejności zostały one pogrupowane według kryterium czy projekt zalicza się do sfery społecznej czy pozaspołecznej. Następnie określono ich zgodność z założeniami procesu rewitalizacji oraz ich miejsce realizacji. Zgłoszone propozycje projektowe w dużym stopniu są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy społeczne i pozaspołeczne podobszarów rewitalizacji.

9.2 Wyodrębnienie wiązek projektowych

W wyniku przeprowadzonych prac nad zgłoszonymi projektami rewitalizacyjnymi w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Jeziorzany wyodrębniono cztery wiązki projektowe dla całego obszaru rewitalizacji. Wiązka projektowa to zestawienie zadań, które będą realizowane na podobszarach rewitalizacji.

Grafika 16. Wiązki projektowe dla GPR Jeziorzany

Źródło: opracowanie własne

Zaproponowane projekty są odpowiedzią na problemy zdiagnozowane w ramach prac przygotowawczych (zwłaszcza w wyniku przeprowadzonej analizy pogłębionej podobszarów rewitalizacji). Realizacja zaproponowanych przedsięwzięć warunkuje powodzenie procesu rewitalizacji.

Tabela 45 Wiązka projektowa nr 1 w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Jeziorzany – projekty realizowane na podobszarze rewitalizacji Jeziorzany

Nr projektu	Projekty rewitalizacyjne – wiązka 1. Podobszar rewitalizacji Jeziorzany
1	Rewitalizacja obszaru zdegradowanego wzdłuż rzeki Wieprz w miejscowości Jeziorzany z nadaniem mu funkcji turystycznej i rekreacyjnej.
2	Zakup budynku / pustostanu od GS, rewitalizacja i przystosowanie go na potrzeby Koła Gospodyń Wiejskich w Jeziorzanach oraz innych organizacji pożytku publicznego.
3	Przystosowanie budynku OSP w Jeziorzanach do działalności świetlicowo - szkoleniowej.
5	Termomodernizacja budynku Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeziorzanach na rzecz poprawy dostępności do usług opiekuńczych dla mieszkańców gminy Jeziorzany.
7	Remont i modernizacja Gminnej Biblioteki Publicznej w Jeziorzanach.
9	4B (for b) – Bule, Books, Bulodrom, Biblioteka.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Tabela 46 Wiązka projektowa nr 2 w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Jeziorzany – projekty realizowane na podobszarze rewitalizacji Krępa

Nr projektu	Projekty rewitalizacyjne – wiązka 2. Podobszar rewitalizacji Krępa
4	Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Krępa i doposażenie jej na rzecz zwiększenia aktywności społecznej
8	Adaptacja budynku po byłej szkole w Krępie na Centrum Aktywności Lokalnej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Tabela 47 Wiązka projektowa nr 3 w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Jeziorzany – projekty realizowane na podobszarze rewitalizacji Przytoczno

Nr projektu	Projekty rewitalizacyjne – wiązka 3. Podobszar rewitalizacji Przytoczno
6	Budowa hydroforni / stacji uzdatniania wody w Przytocznie w ramach zapewnienia mieszkańcom gminy Jeziorzany podstawowych standardów bezpieczeństwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Tabela 48 Wiązka projektowa nr 4 w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Jeziorzany – projekty społeczne realizowane łącznie na podobszarze rewitalizacji Jeziorzany, Krępa, Przytoczno

Nr projektu	Projekty rewitalizacyjne – wiązka 4. Projekty społeczne realizowane na podobszarach rewitalizacji
10	„Młodzi i Aktywni w Jeziorzanach” -program aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców i młodego pokolenia.
11	„Aktywna Wspólnota Jeziorzan” – integracja, kultura i zaangażowanie mieszkańców.
12	Zdrowa gmina – aktywnie nad Wieprzem.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Poniżej w układzie tabelarycznym przedstawione zostały karty projektowe do programu rewitalizacji. Zawierają one podstawowe informacje o planowanych projektach rewitalizacyjnych i stanowią oś wykonawczą planowanej rewitalizacji w Gminie Jeziorzany.

Każda karta zawiera informacje takie jak: nazwa przedsięwzięcia, podmioty realizujące, zakres zaplanowanych działań, krótki opis problemu jaki ma rozwiązać jego realizacja oraz cel przedsięwzięcia. W kartach wskazano również szacowane wartości przedsięwzięć, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji, a także opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te były możliwe do wskazania.

Tabela 49 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 1 Rewitalizacja obszaru zdegradowanego wzdłuż rzeki Wieprz w miejscowości Jeziorzany z nadaniem mu funkcji turystycznej i rekreacyjnej

Rewitalizacja obszaru zdegradowanego wzdłuż rzeki Wieprz w miejscowości Jeziorzany z nadaniem mu funkcji turystycznej i rekreacyjnej
1. Podmioty realizujące.
Gmina Jeziorzany – jednostka samorządu terytorialnego. Urząd Gminy Jeziorzany, ul. Rynek 22, 21-146 Jeziorzany
2. Zakres realizowanych zadań.
Przedmiotem projektu rewitalizacyjnego jest utworzenie nad Wieprzem miejsca rekreacji w formie przystani i miejsca odpoczynku dla mieszkańców i turystów (głównie kajakarzy) poprzez:
<ul style="list-style-type: none"> • Zakup i montaż urządzeń rekreacyjnych tzw. małej architektury; • Wykonanie oświetlenia parkowego; • Urządzenie miejsca ogniskowego; • Stworzenie pola namiotowego; • Zakup mobilnej sceny do organizowania plenerowych wydarzeń nad rzeką Wieprz; • Stworzenie boiska do piłki plażowej i mini-plaży dla turystów;

- Opracowanie i zamontowanie ścieżki dydaktycznej z udokumentowanymi walorami Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradolina Wieprza (fauna i flora na fotografiach i tablicach).

Projekt zakłada kompleksową rewitalizację terenu nad rzeką Wieprz, której głównym celem jest przywrócenie tej przestrzeni mieszkańcom i turystom jako miejsca wypoczynku i rekreacji z zachowaniem zasad dostępności dla wszystkich użytkowników. W ramach prac planuje się uporządkowanie terenu z zamontowaniem sprzętu tzw. małej architektury jako miejsc odpoczynku i rekreacji.

Ważnym elementem projektu będzie modernizacja systemu oświetlenia terenu poprzez montaż energooszczędnych lamp LED wzdłuż głównego ciągu komunikacyjnego oraz w miejscach szczególnie uczęszczanych, co znacznie poprawi bezpieczeństwo i komfort użytkownika przestrzeni wieczorami. Planowany jest też montaż 4 kamer monitoringu.

W zakresie małej architektury przewiduje się ustawienie nowych, trwałych ławek parkowych wykonanych z połączenia metalu i drewna, rozmieszczonych w regularnych odstępach wzdłuż ścieżek, a także montaż podwójnych koszy na śmieci umożliwiających segregację odpadów, montaż stolików odpornych na warunki zewnętrzne z wyrysowanymi np. gramami typu: plansza do szachów, miejsce pod ognisko.

Istotnym aspektem rewitalizacji będzie pielęgnacja istniejącego drzewostanu, obejmująca profesjonalne przycięcie koron, leczenie chorych drzew oraz usunięcie suchych i niebezpiecznych konarów. Uzupełnieniem tych działań będą nowe nasadzenia rodzimych gatunków drzew i krzewów, które wzbogacą bioróżnorodność parku, oraz założenie sezonowych rabat kwiatowych w wybranych miejscach.

Całość prac zostanie wykonana z poszanowaniem charakteru miejsca i z użyciem materiałów trwałych oraz ekologicznych, a projekt będzie podlegał konsultacjom społecznym, aby jak najlepiej odpowiadać na potrzeby mieszkańców.

3. Lokalizacja.

Podobszar rewitalizacji Jeziorzany. Działka Nr 1337/6 Obręb Jeziorzany.

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego jest to „teren łąk i pastwisk bez prawa realizacji obiektów kubaturowych”

4. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia:

Jeziorzany to niewielka miejscowość leżąca nad Wieprzem w obszarze Natura 2000 oraz Obszarze Chronionego Krajobrazu Pradolina Wieprza. Pomimo wielkiego potencjału natury, walorów krajobrazowych, unikatowej roślinności - słabo jest rozwinięta turystyka. Brakuje większych zakładów pracy, gdzie mieszkańcy mogliby znaleźć stałe zatrudnienie. Występuje więc spore bezrobocie. Tworzenie odpowiedniego zaplecza dla rozwoju turystyki byłoby szansą na zaangażowanie mieszkańców np. w agroturystykę.

5. Cel przedsięwzięcia.

Celem główny projektu jest przywrócenie i ożywienie przestrzeni nad rzeką Wieprz poprzez stworzenie ogólnodostępnego, bezpiecznego i atrakcyjnego miejsca rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców oraz turystów, z poszanowaniem walorów przyrodniczych Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”.

Cele szczegółowe projektu:

- Zwiększenie atrakcyjności rekreacyjno-turystycznej terenów nadrzecznych poprzez utworzenie przystani, pola namiotowego, boiska do piłki plażowej oraz mini-plaży.
- Poprawa jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznej poprzez wyposażenie terenu w elementy małej architektury, miejsce ogniskowe oraz mobilną scenę do organizacji wydarzeń plenerowych.
- Podniesienie poziomu bezpieczeństwa i komfortu użytkowników poprzez montaż energooszczędnego oświetlenia LED oraz systemu monitoringu.
- Ochrona i wzmocnienie walorów przyrodniczych poprzez pielęgnację istniejącego drzewostanu, nowe nasadzenia rodzimych gatunków oraz działania sprzyjające bioróżnorodności.

<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców i turystów poprzez stworzenie ścieżki dydaktycznej prezentującej faunę i florę „Pradoliny Wieprza”. • Zapewnienie dostępności i inkluzywności przestrzeni rekreacyjnej dla różnych grup użytkowników, przy jednoczesnym zachowaniu ekologicznego i krajobrazowego charakteru miejsca.
6. Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji.
<p>Cel przedsięwzięcia powiązany jest z następującymi celami strategicznymi GPR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel strategiczny 1. Wzmacnianie kapitału społecznego i zintegrowana społeczność lokalna. • Cel strategiczny 2. Infrastruktura społeczna i środowisko naturalne sprzyjające zrównoważonemu rozwojowi.
7. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia.
300 000,00 zł
8. Prognozowane rezultaty realizacji przedsięwzięcia i sposoby ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji.
<p>Planowane wskaźniki:</p> <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba zrewitalizowanych otwartych przestrzeni – 1 szt. • Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością – 1 szt. <p>Sposób pomiaru wskaźnika: Protokół odbioru robót oraz dokumentacja fotograficzna.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba działań prospołecznych organizowanych na rewitalizowanym obszarze: 5 rocznie. <p>Sposób pomiaru wskaźnika: Sprawozdanie z wykorzystania obiektu (wykaz zrealizowanych działań z liczbą uczestników oraz dokumentacja zdjęciowa).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób korzystających z utworzonej infrastruktury: 1000 osób rocznie. <p>Sposób pomiaru wskaźnika: Sprawozdanie z wykorzystania obiektu (wykaz zrealizowanych działań z liczbą uczestników oraz dokumentacja zdjęciowa).</p>
9. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania
<p>Projekt będzie realizowany z uwzględnieniem zasad dostępności i projektowania uniwersalnego. Zapewnione zostaną utwardzone i bezpieczne ciągi piesze bez barier architektonicznych, umożliwiające korzystanie z terenu osobom z niepełnosprawnościami, seniorom oraz rodzicom z wózkami. Elementy małej architektury i strefy wypoczynku zostaną rozmieszczone w sposób dostępny i funkcjonalny. Tablice informacyjne i edukacyjne będą czytelne, o wysokim kontraście i z prostym przekazem, a oświetlenie terenu poprawi bezpieczeństwo i orientację przestrzenną użytkowników. Rozwiązania zostaną dostosowane do charakteru przyrodniczego obszaru, zapewniając możliwie równy dostęp do przestrzeni rekreacyjnej.</p>
10. Lata realizacji
2026 – 2028

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Tabela 50 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 2 Zakup budynku / pustostanu od GS, rewitalizacja i przystosowanie go na potrzeby Koła Gospodyń Wiejskich w Jeziorzanych oraz innych organizacji pożytku publicznego

Zakup budynku / pustostanu od GS, rewitalizacja i przystosowanie go na potrzeby Koła Gospodyń Wiejskich w Jeziorzanych oraz innych organizacji pożytku publicznego
1. Podmioty realizujące.
Gmina Jeziorzany – jednostka samorządu terytorialnego. Urząd Gminy Jeziorzany, ul. Rynek 22, 21-146 Jeziorzany.
2. Zakres realizowanych zadań.
Przedmiotem projektu rewitalizacyjnego jest przebudowa budynku przy ul. Rynek 23 w Jeziorzanych i utworzenie ogólnodostępnej przestrzeni społecznej, kulturalnej i rekreacyjnej.

Projekt obejmuje:

- Zakup budynku od Gminnej Spółdzielni w Jeziorzanach, znajdującego się w bezpośrednim sąsiedztwie Urzędu Gminy;
- Opracowanie dokumentacji projektowej na modernizację;
- Remont budowlany- termomodernizacja, wymiana dachu, instalacji sanitarnej i elektrycznej, okien, podłóg, malowanie;
- Wyposażenie w niezbędny sprzęt i meble.

Zakres prac budowlanych i modernizacyjnych obejmuje przebudowę i modernizację budynku, w tym wzmocnienie konstrukcji i wymianę dachu. Prace przewidują wymianę i remont instalacji elektrycznej, wodno-kanalizacyjnej, wentylacyjnej oraz grzewczej, a także termomodernizację, na którą składa się ocieplenie budynku oraz wymiana stolarki okiennej i drzwiowej. Istotnym elementem jest dostosowanie obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami poprzez zastosowanie pochylni, szerokich przejść i dostosowanej toalety.

W ramach nowych funkcji obiektu powstanie świetlica ogólnodostępna – miejsce spotkań, edukacji i integracji różnych grup społecznych, w tym kobiet, seniorów, dzieci i młodzieży. Dodatkowo przewidziano pomieszczenia biurowe przeznaczone dla organizacji pozarządowych lub lokalnych instytucji, co zwiększy dostępność usług społecznych i administracyjnych dla mieszkańców.

Zagospodarowanie terenu obejmie utworzenie parkingu z miejscami postojowymi, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, nasadzenia zieleni, montaż ławek, koszy na śmieci. W celu poprawy komunikacji pieszej wykonane zostaną chodniki i ścieżki z kostki brukowej, a teren zostanie wyposażony w infrastrukturę towarzyszącą, taką jak monitoring, wiata rowerowa, stojaki na rowery oraz oznakowanie informacyjne i kierunkowe.

Efekty realizacji projektu obejmują wzmocnienie integracji społecznej dzięki stworzeniu przestrzeni do spotkań i wydarzeń kulturalnych, zwiększenie dostępności obiektu dla osób z niepełnosprawnością oraz poprawę komfortu użytkowania poprzez nowy parking i lepszą organizację terenu. Projekt przyczyni się także do aktywizacji społecznej kobiet, seniorów, młodzieży i innych grup mieszkańców, ożywiając lokalną społeczność i stwarzając nowe możliwości rozwoju kulturalnego i społecznego w Jeziorzanach.

3. Lokalizacja.

Podobszar rewitalizacji Jeziorzany, ul. Rynek 23, dz. 1935/3 Obręb Jeziorzany.

4. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia:

Na terenie miejscowości Jeziorzany obserwuje się niski poziom aktywności społecznej mieszkańców. Obecnie jedynie Koło Gospodyń Wiejskich prowadzi ograniczone działania na rzecz społeczności lokalnej. Jedną z głównych barier rozwoju tej działalności jest brak dedykowanej, ogólnodostępnej przestrzeni przeznaczonej dla organizacji społecznych. Niedostatek odpowiedniego zaplecza lokalowego uniemożliwia prowadzenie regularnych warsztatów, spotkań integracyjnych oraz zajęć edukacyjnych, w tym kulinarnych związanych z promocją produktów regionalnych, a także działań rękodzielniczych i przygotowań do wydarzeń lokalnych, takich jak dożynki. W konsekwencji członkinie Koła Gospodyń Wiejskich zmuszone są do realizacji swoich inicjatyw w prywatnych mieszkaniach, co znacząco ogranicza skalę i dostępność podejmowanych działań.

5. Cel przedsięwzięcia.

Celem głównym projekt jest wzmocnienie integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców Jeziorzan poprzez zapewnienie trwałej, ogólnodostępnej infrastruktury społeczno-kulturalnej oraz poprawę dostępności i jakości usług lokalnych w centrum miejscowości.

Cele szczegółowe projektu:

- Zapewnienie mieszkańcom Jeziorzan stałego miejsca do prowadzenia działań społecznych, edukacyjnych i kulturalnych, w tym działalności organizacji pozarządowych i lokalnych inicjatyw.
- Zwiększenie aktywności społecznej i integracji międzypokoleniowej, w szczególności osób starszych, kobiet, dzieci i młodzieży.

- Poprawa dostępności infrastruktury społecznej poprzez dostosowanie budynku i jego otoczenia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób o szczególnych potrzebach.
- Poprawa stanu technicznego i efektywności energetycznej budynku poprzez kompleksową modernizację, w tym termomodernizację i wymianę instalacji.
- Podniesienie estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej w centrum Jeziorzan poprzez zagospodarowanie terenu wokół obiektu i wyposażenie go w infrastrukturę towarzyszącą.

Projekt rewitalizacyjny wypełnia istniejącą lukę infrastrukturalną i społeczną w gminie. Brak ogólnodostępnych miejsc aktywności społecznej przyczynia się do ograniczonej integracji mieszkańców, niskiego poziomu aktywizacji osób starszych oraz ograniczonych możliwości organizacji wydarzeń i inicjatyw lokalnych.

6. Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji.

Cel przedsięwzięcia powiązany jest z następującymi celami strategicznymi GPR:

- Cel strategiczny 1. Wzmacnianie kapitału społecznego i zintegrowana społeczność lokalna.
- Cel strategiczny 2. Infrastruktura społeczna i środowisko naturalne sprzyjające zrównoważonemu rozwojowi.

7. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia.

1 500 000,00 zł

8. Prognozowane rezultaty realizacji przedsięwzięcia i sposoby ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji.

W wyniku realizacji projektu osiągnięte zostaną następujące wskaźniki:

- Liczba zrewitalizowanych otwartych przestrzeni – 1 szt.
- Liczba obiektów poddanych rewitalizacji na cele społeczne – 1 szt.
- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.
- Liczba obiektów publicznych, w których zastosowano rozwiązania z zakresu odnawialnych źródeł energii (OZE) – 1 szt.

Sposób pomiaru wskaźnika: Protokół odbioru robót oraz dokumentacja fotograficzna.

- Liczba działań prospołecznych organizowanych na rewitalizowanym obszarze: 5 rocznie.

Sposób pomiaru wskaźnika: Sprawozdanie z wykorzystania obiektu (wykaz zrealizowanych działań z liczbą uczestników oraz dokumentacja zdjęciowa).

- Liczba osób korzystających z utworzonej infrastruktury: 1 000 osób rocznie.

Sposób pomiaru wskaźnika: Sprawozdanie z wykorzystania obiektu (wykaz zrealizowanych działań z liczbą uczestników oraz dokumentacja zdjęciowa).

9. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

Projekt zakłada zapewnienie dostępności architektonicznej, informacyjno-komunikacyjnej oraz cyfrowej, zgodnie z Ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Budynek zostanie dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami poprzez wykonanie pochylni przy wejściu, zapewnienie odpowiedniej szerokości ciągów komunikacyjnych oraz dostosowanej toalety. Przestrzenie użytkowe zostaną zaprojektowane w sposób umożliwiający swobodne poruszanie się osób o ograniczonej mobilności. W ramach projektu przewidziano również czytelne oznakowanie funkcjonalne obiektu oraz możliwość organizacji działań społecznych i kulturalnych z uwzględnieniem potrzeb osób starszych i osób z innymi szczególnymi potrzebami. W przypadku braku możliwości pełnego zapewnienia dostępności architektonicznej zastosowane zostaną rozwiązania alternatywne, zapewniające dostęp do usług świadczonych w obiekcie. Projekt będzie miał pozytywny wpływ na zasadę równości szans i niedyskryminacji, w tym

10. Lata realizacji

2026 – 2030

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Tabela 51 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 3, Przystosowanie budynku OSP w Jeziorzanach do działalności świetlicowo - szkoleniowej

Przystosowanie budynku OSP w Jeziorzanach do działalności świetlicowo - szkoleniowej
1. Podmioty realizujące.
Ochotnicza Straż Pożarna w Jeziorzanach, ul. Rynek 35, 21-146 Jeziorzany
2. Zakres realizowanych zadań.
Przedmiotem projektu rewitalizacyjnego jest kompleksowa modernizacja i wyposażenie budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w celu nadania mu funkcji społecznych, edukacyjnych i wychowawczych. Zakres projektu obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie dokumentacji projektowej, • Wykonanie robót budowlanych związanych z termomodernizacją obiektu, • Remont instalacji sanitarnych i elektrycznych, • Naprawę lub wymianę podłóg, • Remont łazienek wraz z pracami wykończeniowymi. Projekt przewiduje również wyposażenie obiektu w niezbędny sprzęt i meble, poprawę dostępności budynku dla osób ze szczególnymi potrzebami, utworzenie Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej oraz organizację świetlicy środowiskowej jako miejsca zajęć edukacyjnych, integracyjnych i profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.
3. Lokalizacja.
Podobszar rewitalizacji Jeziorzany. ul. Rynek 35, dz. 1960 Obręb Jeziorzany.
4. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia:
Jednostka OSP Jeziorzany jest właścicielem dużego, piętrowego budynku, który – poza garażem i zapleczem magazynowym dla samochodu oraz sprzętu ratowniczego – dysponuje przestronną salą oraz innymi pomieszczeniami, możliwymi do wykorzystania na potrzeby działalności kulturalnej i szkoleniowej na rzecz społeczności lokalnej. Planowane jest utworzenie Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej w Jeziorzanach, dla której dzieci i młodzież zyskają odpowiednie warunki do organizacji spotkań oraz zajęć szkoleniowych. W budynku możliwe będzie również uruchomienie świetlicy środowiskowej, w której realizowane będą zajęcia opiekuńczo-wychowawcze skierowane do dzieci i młodzieży. Ponadto obiekt może pełnić funkcję miejsca organizacji wydarzeń kulturalnych, gdyż jedno z pomieszczeń wyposażone jest w scenę. Realizacja projektu przyczyni się do rozwoju infrastruktury społecznej, z uwzględnieniem potrzeb różnych grup wiekowych oraz standardów dostępności.
5. Cel przedsięwzięcia.
Celem projektu jest przywrócenie i wzmocnienie funkcji społecznych, edukacyjnych i wychowawczych budynku Ochotniczej Straży Pożarnej poprzez jego modernizację, wyposażenie i dostosowanie do potrzeb mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Cele szczegółowe projektu: <ul style="list-style-type: none"> • Poprawa stanu technicznego i efektywności energetycznej budynku OSP poprzez przeprowadzenie termomodernizacji oraz remontów instalacji i pomieszczeń. • Zwiększenie dostępności obiektu dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami. • Utworzenie bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni do prowadzenia działalności edukacyjnej, wychowawczej i integracyjnej. • Aktywizacja dzieci i młodzieży poprzez powołanie i funkcjonowanie Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej. • Rozwój oferty wsparcia społecznego i profilaktycznego poprzez organizację świetlicy środowiskowej.
6. Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji.
Cel przedsięwzięcia powiązany jest z następującymi celami strategicznymi GPR: <ul style="list-style-type: none"> • Cel strategiczny 1. Wzmacnianie kapitału społecznego i zintegrowana społeczność lokalna.

<ul style="list-style-type: none"> • Cel strategiczny 2. Infrastruktura społeczna i środowisko naturalne sprzyjające zrównoważonemu rozwojowi.
7. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia.
1 000 000,00 zł.
8. Prognozowane rezultaty realizacji przedsięwzięcia i sposoby ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji.
<p>W wyniku realizacji projektu,</p> <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba obiektów poddanych rewitalizacji na cele społeczne – 1 szt. • Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością – 1 szt. • Liczba obiektów publicznych, w których zastosowano rozwiązania z zakresu odnawialnych źródeł energii (OZE) – 1 szt. <p>Sposób pomiaru wskaźnika: Protokół odbioru robót oraz dokumentacja fotograficzna.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba działań prospołecznych organizowanych w zrewitalizowanym obiekcie: 5 rocznie. <p>Sposób pomiaru wskaźnika: Sprawozdanie z wykorzystania obiektu (wykaz zrealizowanych działań z liczbą uczestników oraz dokumentacja zdjęciowa).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób korzystających z utworzonej infrastruktury: 1 000 osób rocznie. <p>Sposób pomiaru wskaźnika: Sprawozdanie z wykorzystania obiektu (wykaz zrealizowanych działań z liczbą uczestników oraz dokumentacja zdjęciowa).</p>
9. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania
<p>Projekt zakłada zapewnienie dostępności architektonicznej, funkcjonalnej oraz informacyjnej modernizowanego budynku OSP Jeziorzany. W ramach realizacji przedsięwzięcia przewiduje się zastosowanie rozwiązań umożliwiających korzystanie z obiektu osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnościami, osobom starszym oraz opiekunom z dziećmi. Dostępność architektoniczna zostanie zapewniona poprzez likwidację barier w przestrzeni budynku, w szczególności wykonanie pochylni wejściowej, poszerzenie ciągów komunikacyjnych oraz dostosowanie sanitariatów do potrzeb osób z ograniczoną mobilnością. Zastosowane zostaną także czytelne oznaczenia przestrzeni oraz kontrastowe elementy ułatwiające orientację w obiekcie. Dostępność funkcjonalna zostanie zapewniona poprzez dostosowanie układu pomieszczeń do prowadzenia zajęć edukacyjnych i integracyjnych w sposób bezpieczny i komfortowy dla wszystkich użytkowników, w tym dzieci i młodzieży oraz osób o szczególnych potrzebach. Projekt realizuje zasadę uniwersalnego projektowania, a planowane rozwiązania dostępnościowe będą adekwatne do charakteru i możliwości technicznych obiektu, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.</p>
10. Lata realizacji
2026 – 2030

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Tabela 52 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 4, Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Krępa i doposażenie jej na rzecz zwiększenia aktywności społecznej

Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Krępa i doposażenie jej na rzecz zwiększenia aktywności społecznej
1. Podmioty realizujące.
Gmina Jeziorzany - jednostka samorządu terytorialnego. Urząd Gminy Jeziorzany, ul. Rynek 22, 21-146 Jeziorzany.
2. Zakres realizowanych zadań.
Przedmiotem projektu rewitalizacyjnego jest kompleksowa termomodernizacja oraz modernizacja budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Krępa, połączona z jego doposażeniem, w celu poprawy efektywności energetycznej obiektu oraz zwiększenia jego funkcjonalności jako ogólnodostępnej

przestrzeni integracji społecznej. Projekt ma na celu stworzenie komfortowych, bezpiecznych i sprzyjających aktywności społecznej warunków do organizacji spotkań, wydarzeń kulturalnych, zajęć edukacyjnych i inicjatyw lokalnych mieszkańców.

3. Lokalizacja.

Podobszar rewitalizacji Krępa. Krępa 89, dz. Nr 778 Obręb Krępa.

4. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia:

Budynek świetlicy i jednocześnie strażnicy OSP jest jedynym miejscem w Krępie, gdzie może spotkać się lokalna społeczność. Wymaga remontu i doposażenia. W ostatnim czasie poprawiła się demografia w tej miejscowości. Mieszkańcy chcieliby zorganizować dla dzieci świetlicę, w której odbywałyby się zajęcia, warsztaty, uroczystości. To miejsce służyłoby też jako miejsce spotkań i prób dla Zespołu Śpiewaczego. O zajęcia upominają się także seniorzy z Krępy.

5. Cel przedsięwzięcia.

Celem głównym projektu jest poprawa warunków funkcjonowania świetlicy wiejskiej w Krępie poprzez termomodernizację budynku i jego doposażenie, w celu zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców oraz stworzenia dostępnej, komfortowej i energooszczędnej przestrzeni integracji lokalnej.

Cele szczegółowe projektu:

- Podniesienie standardu technicznego i energetycznego budynku świetlicy poprzez kompleksową termomodernizację.
- Poprawa komfortu i bezpieczeństwa użytkownika obiektu dzięki modernizacji instalacji wewnętrznych oraz remontowi pomieszczeń sanitarnych i kuchennych.
- Zwiększenie dostępności świetlicy dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób starszych i z ograniczoną mobilnością.
- Doposażenie świetlicy w meble i sprzęt umożliwiające organizację spotkań, zajęć i wydarzeń społecznych.
- Wzmocnienie integracji społecznej oraz aktywizacja mieszkańców miejscowości Krępa poprzez stworzenie funkcjonalnego miejsca wspólnych działań.

6. Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji.

Cel przedsięwzięcia powiązany jest z następującymi celami strategicznymi GPR:

- Cel strategiczny 1. Wzmacnianie kapitału społecznego i zintegrowana społeczność lokalna.
- Cel strategiczny 2. Infrastruktura społeczna i środowisko naturalne sprzyjające zrównoważonemu rozwojowi.

7. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia.

500 000,00 zł.

8. Prognozowane rezultaty realizacji przedsięwzięcia i sposoby ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji.

Wskaźniki:

- Liczba obiektów poddanych rewitalizacji na cele społeczne – 1 szt.
- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością – 1 szt.
- Liczba obiektów publicznych, w których zastosowano rozwiązania z zakresu odnawialnych źródeł energii (OZE) – 1 szt.

Sposób pomiaru wskaźnika: Protokół odbioru robót oraz dokumentacja fotograficzna.

- Liczba działań prospołecznych organizowanych w zrewitalizowanym obiekcie: 5 rocznie.

Sposób pomiaru wskaźnika: Sprawozdanie z wykorzystania obiektu (wykaz zrealizowanych działań z liczbą uczestników oraz dokumentacja zdjęciowa).

- Liczba osób korzystających z utworzonej infrastruktury: 1 000 osób rocznie.

Sposób pomiaru wskaźnika: Sprawozdanie z wykorzystania obiektu (wykaz zrealizowanych działań z liczbą uczestników oraz dokumentacja zdjęciowa).

9. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

W ramach realizacji projektu przewiduje się zastosowanie rozwiązań zapewniających dostępność budynku świetlicy wiejskiej w Krępie osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Zakres działań obejmie w szczególności zapewnienie dostępności architektonicznej poprzez likwidację barier w poruszaniu się, dostosowanie wejścia do budynku oraz zapewnienie odpowiedniej szerokości ciągów komunikacyjnych.

W ramach remontu wewnątrz przewidziane jest dostosowanie pomieszczeń sanitarnych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Zastosowane zostaną czytelne oznaczenia funkcjonalne oraz odpowiednie oświetlenie, poprawiające komfort i bezpieczeństwo użytkowników. Organizacja przestrzeni oraz wyposażenie świetlicy umożliwią korzystanie z obiektu osobom o różnych potrzebach, w tym osobom starszym, osobom z ograniczoną mobilnością oraz opiekunom z dziećmi.

10. Lata realizacji

2027 – 2028

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Tabela 53 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 5 Termomodernizacja budynku Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeziorzanach na rzecz poprawy dostępności do usług opiekuńczych dla mieszkańców gminy Jeziorzany

Termomodernizacja budynku Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeziorzanach na rzecz poprawy dostępności do usług opiekuńczych dla mieszkańców gminy Jeziorzany

1. Podmioty realizujące.

- Gmina Jeziorzany - jednostka samorządu terytorialnego. Urząd Gminy Jeziorzany, ul. Rynek 22, 21-146 Jeziorzany.
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeziorzanach – gminna jednostka organizacyjna, ul. Rynek 27, 21-146 Jeziorzany.

2. Zakres realizowanych zadań.

Przedmiotem przedsięwzięcia rewitalizacyjnego jest poprawa stanu technicznego oraz funkcjonalności budynku Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeziorzanach poprzez realizację działań inwestycyjnych ukierunkowanych na zwiększenie dostępności i jakości świadczonych usług opiekuńczych oraz społecznych dla mieszkańców gminy Jeziorzany.

Zakres rzeczowy projektu obejmuje w szczególności:

- Opracowanie niezbędnej dokumentacji projektowo-budowlanej, w tym dokumentacji technicznej i kosztorysowej,
- Wykonanie termomodernizacji budynku Ośrodka Pomocy Społecznej, obejmującej ocieplenie ścian zewnętrznych oraz wymianę dachu,
- Prace wykończeniowe związane z odnowieniem elewacji budynku, w tym malowanie, poprawiające estetykę obiektu i jego wizerunek w przestrzeni publicznej.

Realizacja projektu przyczyni się do poprawy warunków obsługi klientów pomocy społecznej, zwiększenia komfortu pracy pracowników OPS oraz stworzenia lepszych warunków lokalowych do rozwoju nowych form wsparcia społecznego, takich jak Klub Seniora czy Uniwersytet Trzeciego Wieku, animowanych czy koordynowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

3. Lokalizacja.

Podobszar rewitalizacji Jeziorzany, ul. Rynek 28, dz. nr. 1940 Obręb Jeziorzany.

4. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia:

Budynek Ośrodka Pomocy Społecznej wymaga przeprowadzenia prac remontowych w celu dostosowania jego stanu technicznego i funkcjonalnego do obowiązujących standardów oraz potrzeb użytkowników. Obiekt jest codziennie użytkowany przez mieszkańców korzystających z pomocy społecznej, dlatego konieczne jest zapewnienie odpowiednich warunków obsługi oraz pracy

personelu. Ośrodek Pomocy Społecznej planuje ponadto aplikowanie o środki zewnętrzne na realizację przedsięwzięć społecznych, w tym utworzenie Klubu Seniora oraz Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Gminie Jeziorzany. Pracownicy Ośrodka będą odpowiedzialni za koordynację i wdrażanie tych inicjatyw.

5. Cel przedsięwzięcia.

Celem głównym projektu jest poprawa jakości, dostępności i standardu usług pomocy społecznej świadczonych na terenie Gminy Jeziorzany poprzez termomodernizację i modernizację budynku Ośrodka Pomocy Społecznej oraz stworzenie warunków do rozwoju nowych form aktywizacji społecznej mieszkańców.

Cele szczegółowe projektu:

- Poprawa stanu technicznego i efektywności energetycznej budynku Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym ograniczenie kosztów jego utrzymania.
- Zapewnienie odpowiednich, bezpiecznych i komfortowych warunków obsługi mieszkańców korzystających z usług pomocy społecznej.
- Zwiększenie dostępności budynku OPS dla osób starszych oraz osób ze szczególnymi potrzebami.
- Stworzenie zaplecza infrastrukturalnego umożliwiającego realizację nowych inicjatyw społecznych, w tym Klubu Seniora oraz Uniwersytetu Trzeciego Wieku.
- Wzmocnienie potencjału instytucjonalnego OPS w zakresie koordynacji działań społecznych i projektów aktywizujących mieszkańców gminy.

6. Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji.

Cel przedsięwzięcia powiązany jest z następującymi celami strategicznymi GPR:

- Cel strategiczny 1. Wzmacnianie kapitału społecznego i zintegrowana społeczność lokalna.
- Cel strategiczny 2. Infrastruktura społeczna i środowisko naturalne sprzyjające zrównoważonemu rozwojowi.

7. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia.

1 000 000,00 zł.

8. Prognozowane rezultaty realizacji przedsięwzięcia i sposoby ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji.

Wskaźniki:

- Liczba obiektów poddanych rewitalizacji na cele społeczne – 1 szt.
- Liczba obiektów publicznych, w których zastosowano rozwiązania z zakresu odnawialnych źródeł energii (OZE) – 1 szt.

Sposób pomiaru wskaźnika: Protokół odbioru robót oraz dokumentacja fotograficzna.

- Liczba działań prospołecznych organizowanych w zrewitalizowanym obiekcie: 5 rocznie.

Sposób pomiaru wskaźnika: Sprawozdanie z wykorzystania obiektu (wykaz zrealizowanych działań z liczbą uczestników oraz dokumentacja zdjęciowa).

- Liczba osób korzystających z utworzonej infrastruktury: 1 000 osób rocznie.

Sposób pomiaru wskaźnika: Sprawozdanie z wykorzystania obiektu (wykaz zrealizowanych działań z liczbą uczestników oraz dokumentacja zdjęciowa).

9. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

Projekt uwzględni zasady dostępności określone w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. W ramach realizacji przedsięwzięcia zapewniona zostanie dostępność architektoniczna budynku Ośrodka Pomocy Społecznej poprzez eliminację barier technicznych w przestrzeni użytkowej obiektu oraz poprawę bezpieczeństwa i komfortu jego użytkowania. Zastosowane rozwiązania będą sprzyjały swobodnemu korzystaniu z usług OPS przez osoby starsze, osoby z ograniczoną mobilnością oraz osoby ze szczególnymi potrzebami.

Realizacja inwestycji przyczyni się do zwiększenia dostępności usług opiekuńczych i społecznych świadczonych w budynku OPS, zgodnie z obowiązującymi standardami dostępności.

10. Lata realizacji

2027 – 2028

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Tabela 54 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 6 Budowa hydroforni / stacji uzdatniania wody w Przytocznie w ramach zapewnienia mieszkańcom gminy Jeziorzany podstawowych standardów bezpieczeństwa,

Budowa hydroforni / stacji uzdatniania wody w Przytocznie w ramach zapewnienia mieszkańcom gminy Jeziorzany podstawowych standardów bezpieczeństwa

1. Podmioty realizujące.

Gmina Jeziorzany - jednostka samorządu terytorialnego. Urząd Gminy Jeziorzany, ul. Rynek 22, 21-146 Jeziorzany.

2. Zakres realizowanych zadań.

Zakres rzeczowy projektu rewitalizacyjnego obejmuje:

- Pozyskanie działki nr 2185/9 w obrębie Przytoczno od Skarbu Państwa (KOWR) pod realizację inwestycji,
- Opracowanie niezbędnej dokumentacji projektowo-budowlanej,
- Budowę hydroforni wraz ze stacją uzdatniania wody w miejscowości Przytoczno,
- Wykonanie infrastruktury technicznej niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania obiektu.

Inwestycja wpłynie na zapewnienie bezpieczeństwa publicznego, zwiększenie odporności lokalnej gospodarki, w tym infrastruktury na nieprzewidziane sytuacje kryzysowe.

3. Lokalizacja.

Podobszar rewitalizacji Przytoczno, dz. nr. 2185/9 Obręb Przytoczno i dz.nr 614 Obręb Przytoczno.

4. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia:

System zaopatrzenia w wodę na terenie gminy Jeziorzany oparty jest obecnie na dwóch przestarzałych i awaryjnych hydroforniach zlokalizowanych w Krępie i Walentynowie. Badania jakości wody wskazują na częste przekroczenia dopuszczalnych norm niektórych pierwiastków, a awaryjność sieci powoduje okresowe przerwy w dostawie wody dla mieszkańców. Brak nowoczesnej infrastruktury wodociągowej stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa sanitarnego i jakości życia mieszkańców. Budowa hydroforni w Przytocznie pozwoli na stabilizację systemu, poprawę jakości wody oraz zapewni możliwość awaryjnego zasilania sieci w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych.

5. Cel przedsięwzięcia.

Celem głównym projektu jest zapewnienie mieszkańcom gminy Jeziorzany stałego dostępu do wody pitnej o odpowiedniej jakości poprzez budowę nowej hydroforni i stacji uzdatniania wody, zwiększającej bezpieczeństwo sanitarne oraz odporność infrastruktury technicznej gminy.

Cele szczegółowe projektu:

- Poprawa jakości wody dostarczanej mieszkańcom poprzez zastosowanie nowoczesnych technologii uzdatniania.
- Zwiększenie niezawodności i bezpieczeństwa systemu zaopatrzenia w wodę na terenie gminy.
- Ograniczenie awaryjności sieci wodociągowej i ryzyka przerw w dostawie wody.
- Wzmocnienie odporności infrastruktury krytycznej gminy na sytuacje kryzysowe.
- Stworzenie możliwości wzajemnego zabezpieczenia pracy istniejących hydroforni w przypadku awarii.

6. Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji.

Cel przedsięwzięcia jest powiązany celem strategicznym 2. Infrastruktura społeczna i środowisko naturalne sprzyjające zrównoważonemu rozwojowi.

7. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia.

3 000 000,00 zł

8. Prognozowane rezultaty realizacji przedsięwzięcia i sposoby ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji.

<p>W wyniku realizacji projektu,</p> <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba nowo wybudowanych obiektów infrastruktury wodociągowej – 1 szt., • Liczba obiektów infrastruktury technicznej zwiększających bezpieczeństwo dostępu do wody pitnej – 1 szt. • Liczba mieszkańców objętych poprawą jakości i bezpieczeństwa dostaw wody – ok. 2 200 osób. <p>Sposób pomiaru wskaźnika: Protokoły odbioru robót budowlanych, dokumentacja techniczna i powykonawcza, dane eksploatacyjne operatora sieci wodociągowej.</p>
<p>9. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania</p> <p>Inwestycja, jako element infrastruktury technicznej o charakterze publicznym, pośrednio zwiększy dostępność podstawowych usług komunalnych dla wszystkich mieszkańców, w tym osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz osób o ograniczonej mobilności. Zapewnienie ciągłego dostępu do bezpiecznej wody pitnej wpłynie na poprawę warunków życia i bezpieczeństwa zdrowotnego tych grup.</p>
<p>10. Lata realizacji</p> <p>2027-2030</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Tabela 55. Tabela 56 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 7 Remont i modernizacja Gminnej Biblioteki Publicznej w Jeziorzanach

<p>Remont i modernizacja Gminnej Biblioteki Publicznej w Jeziorzanach</p>
<p>1. Podmioty realizujące.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gmina Jeziorzany - jednostka samorządu terytorialnego. Urząd Gminy Jeziorzany, ul. Rynek 22, 21-146 Jeziorzany. • Gminna Biblioteka Publiczna w Jeziorzanach – gminna jednostka organizacyjna, ul. Kościelna 1, 21-146 Jeziorzany.
<p>2. Zakres realizowanych zadań.</p> <p>Zakres rzeczowy projektu obejmuje przeprowadzenie robót budowlano-modernizacyjnych w budynku Gminnej Biblioteki Publicznej w Jeziorzanach, ukierunkowanych na poprawę jego stanu technicznego, funkcjonalności oraz warunków użytkowania, w szczególności w części podpiwnicznej (suterenie).</p> <p>W ramach projektu planuje się w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> • remont i adaptację piwnicy/sutereny, obejmującej: <ul style="list-style-type: none"> ○ wykonanie prac odgrzybiających i osuszających, ○ ocieplenie ścian zewnętrznych w części podziemnej budynku, ○ montaż instalacji grzewczej (kaloryferów), ○ wykonanie mechanicznego wyciągu/wentylacji poprawiającej warunki higieniczno-sanitarne i użytkowe pomieszczeń; • remont schodów zewnętrznych prowadzących do budynku, w celu poprawy bezpieczeństwa i komfortu użytkowników; • wykonanie zadaszenia nad schodami, chroniącego wejście do obiektu przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi; • wykonanie ogrodzenia terenu biblioteki, porządkującego przestrzeń wokół obiektu i zwiększającego bezpieczeństwo użytkowników. <p>Realizacja projektu przyczyni się do poprawy warunków lokalowych biblioteki, umożliwi pełniejsze wykorzystanie jej potencjału jako lokalnego centrum życia społeczno-kulturalnego oraz zwiększy bezpieczeństwo i komfort korzystania z obiektu przez mieszkańców.</p>
<p>3. Lokalizacja.</p>

Podobszar rewitalizacji Jeziorzany, ul. Kościelna 1, 21-146 Jeziorzany (działka 1942).

4. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia.

Budynek Gminnej Biblioteki Publicznej w Jeziorzanach, pełniący funkcję jednego z głównych centrów życia społeczno-kulturalnego gminy, znajduje się w stanie technicznym ograniczającym jego pełne i bezpieczne użytkowanie. Szczególnym problemem jest zły stan piwnicy/suterenu, charakteryzujący się zawilgoceniem, występowaniem grzybów oraz brakiem odpowiedniego ogrzewania i wentylacji. Sytuacja ta uniemożliwia efektywne wykorzystanie tej części obiektu oraz negatywnie wpływa na warunki sanitarne i komfort użytkowników.

Dodatkowym problemem są niedostateczne warunki bezpieczeństwa i funkcjonalności w otoczeniu budynku, w tym zdegradowane schody wejściowe, brak zadaszenia chroniącego przed warunkami atmosferycznymi oraz brak ogrodzenia porządkującego przestrzeń wokół obiektu. Ograniczenia te obniżają dostępność biblioteki, szczególnie dla osób starszych i dzieci, oraz wpływają negatywnie na wizerunek obiektu w przestrzeni publicznej.

Brak kompleksowych działań modernizacyjnych grozi dalszą degradacją budynku, ograniczeniem oferty społeczno-kulturalnej biblioteki oraz osłabieniem jej roli jako miejsca integracji mieszkańców. Realizacja przedsięwzięcia jest zatem niezbędna dla poprawy warunków technicznych, bezpieczeństwa i funkcjonalności obiektu oraz dla wzmocnienia jego znaczenia w procesie rewitalizacji podobszaru Jeziorzany.

5. Cel przedsięwzięcia.

Celem projektu rewitalizacyjnego jest Poprawa dostępności, funkcjonalności i jakości infrastruktury Gminnej Biblioteki Publicznej w Jeziorzanach jako kluczowego miejsca integracji społecznej, edukacji i aktywności kulturalnej mieszkańców gminy.

Cele szczegółowe projektu:

- poprawa stanu technicznego budynku biblioteki, w szczególności części podpiwniczonej, poprzez likwidację zawilgoceń i zagrożeń sanitarnych;
- zwiększenie komfortu i bezpieczeństwa użytkowników obiektu dzięki modernizacji schodów, wykonaniu zadaszenia oraz uporządkowaniu terenu;
- poprawa warunków pracy pracowników biblioteki oraz warunków korzystania z oferty bibliotecznej i kulturalnej przez mieszkańców;
- stworzenie lepszych warunków do realizacji działań społecznych, edukacyjnych i animacyjnych prowadzonych przez bibliotekę;
- wzmocnienie roli Gminnej Biblioteki Publicznej jako lokalnego centrum integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców.

6. Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji.

Cel przedsięwzięcia powiązany jest z następującymi celami strategicznymi GPR:

- Cel strategiczny 1. Wzmacnianie kapitału społecznego i zintegrowana społeczność lokalna.
- Cel strategiczny 2. Infrastruktura społeczna i środowisko naturalne sprzyjające zrównoważonemu rozwojowi.

7. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia.

400 000 zł.

8. Prognozowane rezultaty realizacji przedsięwzięcia i sposoby ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji.

Wskaźniki:

- Liczba obiektów poddanych rewitalizacji na cele społeczne – 1 szt.
- Liczba obiektów publicznych, w których zastosowano rozwiązania z zakresu odnawialnych źródeł energii (OZE) – 1 szt.

Sposób pomiaru wskaźnika: Protokół odbioru robót oraz dokumentacja fotograficzna.

- Liczba działań prospołecznych organizowanych w zrewitalizowanym obiekcie: 5 rocznie.

Sposób pomiaru wskaźnika: Sprawozdanie z wykorzystania obiektu (wykaz zrealizowanych działań z liczbą uczestników oraz dokumentacja zdjęciowa).

<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób korzystających z utworzonej infrastruktury: 1 000 osób rocznie. <p>Sposób pomiaru wskaźnika: Sprawozdanie z wykorzystania obiektu (wykaz zrealizowanych działań z liczbą uczestników oraz dokumentacja zdjęciowa).</p>
<p>9. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania</p> <p>Projekt zakłada zapewnienie dostępności architektonicznej, funkcjonalnej oraz informacyjnej modernizowanego budynku Gminnej Biblioteki Publicznej. W ramach realizacji przedsięwzięcia przewiduje się zastosowanie rozwiązań umożliwiających korzystanie z obiektu osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnościami, osobom starszym oraz opiekunom z dziećmi.</p> <p>Dostępność architektoniczna zostanie zapewniona poprzez likwidację barier w przestrzeni budynku, w szczególności wykonanie pochylni wejściowej, poszerzenie ciągów komunikacyjnych oraz dostosowanie sanitariatów do potrzeb osób z ograniczoną mobilnością. Zastosowane zostaną także czytelne oznaczenia przestrzeni oraz kontrastowe elementy ułatwiające orientację w obiekcie.</p>
<p>10. Lata realizacji</p> <p>2027 – 2028 r.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Tabela 57. Tabela 58 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 8 Adaptacja budynku po byłej szkole w Krępie na Centrum Aktywności Lokalnej

<p>Adaptacja budynku po byłej szkole w Krępie na Centrum Aktywności Lokalnej</p>
<p>1. Podmioty realizujące.</p> <p>Gmina Jeziorzany - jednostka samorządu terytorialnego. Urząd Gminy Jeziorzany, ul. Rynek 22, 21-146 Jeziorzany.</p>
<p>2. Zakres realizowanych zadań.</p> <p>Przedmiotem projektu rewitalizacyjnego jest rewitalizacja obiektu publicznego po byłej szkole podstawowej na cele społeczne. Planuje się następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> Opracowanie potrzebnej dokumentacji budowlanej. Gruntowny remont budynku (wzmocnienie fundamentów, izolacja ścian i termomodernizacja budynku wraz z wymianą dachu i podłóg, malowanie, wykonanie instalacji sanitarnej, elektrycznej, wodociągowej i ciepłej). Wykonanie podjazdu dla osób niepełnosprawnych i parkingu wokół budynku. Wyposażenie obiektu. Wykonanie placu rekreacji i miejsc wypoczynku w plenerze (ławki, fontanna, nasadzenia roślin ozdobnych, siłownia zewnętrzna, plac zabaw, mała architektura). <p>Po przeprowadzonej rewitalizacji obiekt wraz z otoczeniem będzie służył mieszkańcom jako miejsce działań integracyjnych.</p>
<p>3. Lokalizacja.</p> <p>Podobszar rewitalizacji Krępa. Krępa 30, 21-146 Jeziorzany, działka nr 751/2 obręb Krępa, powierzchnia 0,69 ha.</p>
<p>4. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia:</p> <p>Na dużej działce w miejscowości Krępa, w dogodnej lokalizacji bezpośrednio przy drodze krajowej nr 48, znajduje się budynek po byłej szkole podstawowej. Obiekt wymaga gruntownego remontu oraz dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Ze względu na swoje położenie i potencjał funkcjonalny, mógłby on pełnić rolę lokalnego centrum aktywności społecznej dla mieszkańców Krępy oraz pobliskiego Stoczka Kockiego, zwłaszcza że odległość do najbliższych ośrodków kultury w Jeziorzanych i Przytocznie jest znacząca.</p> <p>Zamiarem inwestycyjnym jest adaptacja budynku poprzez utworzenie dwóch sal warsztatowych wraz z zapleczem sanitarno-socjalnym, co pozwoli na stworzenie przestrzeni do prowadzenia</p>

różnorodnych zajęć dla osób dorosłych i młodzieży na podobszarze rewitalizacji. Obiekt mógłby pełnić funkcję miejsca spotkań Klubu Seniora oraz przestrzeni realizacji inicjatyw młodzieżowych, w tym projektów z zakresu edukacji obywatelskiej, samokształcenia oraz rozwoju artystycznego i kulturalnego.

W godzinach popołudniowych planowane jest prowadzenie zajęć świetlicowych dla dzieci, w szczególności dla dzieci rodziców pracujących oraz z rodzin borykających się z problemami społecznymi. Zajęcia te umożliwią odrabianie lekcji, udział w zajęciach rozwojowych oraz dostęp do profesjonalnej opieki wychowawczej i terapeutycznej. Uzupełnieniem funkcji obiektu będzie zagospodarowanie terenu zewnętrznego, który stanie się bezpiecznym miejscem wypoczynku i rekreacji w otoczeniu zieleni..

5. Cel przedsięwzięcia.

Celem głównym projektu rewitalizacyjnego jest zwiększenie aktywności społecznej, integracji międzypokoleniowej oraz dostępu do usług społecznych i edukacyjnych mieszkańców podobszaru rewitalizacji Krępa oraz gminy Jeziorzany, w szczególności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, poprzez stworzenie lokalnego centrum aktywności społecznej.

Cele szczegółowe projektu przedstawiają się następująco:

- Poprawa dostępności usług społecznych, opiekuńczych i integracyjnych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji.
- Aktywizacja dzieci, młodzieży i seniorów poprzez stworzenie bezpiecznej przestrzeni do działań edukacyjnych, świetlicowych i rozwojowych.
- Wzmocnienie więzi społecznych i integracji lokalnej poprzez rozwój miejsca spotkań i inicjatyw międzypokoleniowych.
- Podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez zagospodarowanie przestrzeni publicznej sprzyjającej rekreacji i wypoczynkowi.

Realizacja projektu rewitalizacyjnego wpłynie na zwiększenie aktywności i integracji społecznej mieszkańców Krępy poprzez zapewnienie ogólnodostępnej, funkcjonalnej i dostępnej architektonicznie przestrzeni sprzyjającej rozwojowi usług społecznych, edukacyjnych i międzypokoleniowych na obszarze rewitalizacji.

6. Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji.

Cel przedsięwzięcia jest powiązany z następującymi celami rewitalizacji:

- Cel strategiczny 1. Wzmacnianie kapitału społecznego i zintegrowana społeczność lokalna.
- Cel strategiczny 2. Infrastruktura społeczna i środowisko naturalne sprzyjające zrównoważonemu rozwojowi.

7. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia.

1 500 000,00 zł

8. Prognozowane rezultaty realizacji przedsięwzięcia i sposoby ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji.

Wskaźniki:

- Liczba obiektów poddanych rewitalizacji na cele społeczne – 1 szt.
- Liczba obiektów publicznych, w których zastosowano rozwiązania z zakresu odnawialnych źródeł energii (OZE) – 1 szt.

Sposób pomiaru wskaźnika: Protokół odbioru robót oraz dokumentacja fotograficzna.

- Liczba działań prospołecznych organizowanych w zrewitalizowanym obiekcie: 5 rocznie.

Sposób pomiaru wskaźnika: Sprawozdanie z wykorzystania obiektu (wykaz zrealizowanych działań z liczbą uczestników oraz dokumentacja zdjęciowa).

- Liczba osób korzystających z utworzonej infrastruktury: 1 000 osób rocznie.

Sposób pomiaru wskaźnika: Sprawozdanie z wykorzystania obiektu (wykaz zrealizowanych działań z liczbą uczestników oraz dokumentacja zdjęciowa..

9. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

Projekt zakłada zapewnienie dostępności architektonicznej, funkcjonalnej oraz informacyjnej budynku Centrum Aktywności Lokalnej w Krępie. W ramach realizacji przedsięwzięcia przewiduje się zastosowanie rozwiązań umożliwiających korzystanie z obiektu osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnościami, osobom starszym oraz opiekunom z dziećmi. Dostępność architektoniczna zostanie zapewniona poprzez likwidację barier w przestrzeni budynku, w szczególności wykonanie pochylni wejściowej, poszerzenie ciągów komunikacyjnych oraz dostosowanie sanitariatów do potrzeb osób z ograniczoną mobilnością. Zastosowane zostaną także czytelne oznaczenia przestrzeni oraz kontrastowe elementy ułatwiające orientację w obiekcie.

10. Lata realizacji

2027 - 2028

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Tabela 59. Tabela 60 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 9 4B (for b) – Bule, Books, Bulodrom, Biblioteka

4B (for b) – Bule, Books, Bulodrom, Biblioteka
1. Podmioty realizujące.
<ul style="list-style-type: none"> Gmina Jeziorzany - jednostka samorządu terytorialnego. Urząd Gminy Jeziorzany, ul. Rynek 22, 21-146 Jeziorzany. Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeziorzanach – gminna jednostka organizacyjna, ul. Rynek 27, 21-146 Jeziorzany.
2. Zakres realizowanych zadań.
<p>Obszar przylegający do Gminnej Biblioteki Publicznej, mimo pełnienia funkcji lokalnego centrum życia społeczno-kulturalnego, pozostaje obecnie niewykorzystany w sposób odpowiadający potrzebom mieszkańców różnych grup wiekowych. Realizacja przedsięwzięcia umożliwi nadanie temu fragmentowi przestrzeni nowej funkcji rekreacyjno-integracyjnej, uzupełniającej ofertę biblioteki i wzmacniającej jej rolę jako miejsca spotkań społeczności lokalnej.</p> <p>Zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zagospodarowanie pasa zieleni przylegającego do Gminnej Biblioteki Publicznej w Jeziorzanach poprzez budowę bulodromu do gry w petanque, Wykonanie 3 torów do gry w bule o wymiarach ok. 3 × 12 m, zgodnych z zasadami gry w petanque, Uporządkowanie i przygotowanie terenu pod funkcję rekreacyjną (niwelacja terenu, utwardzenie nawierzchni), Zakup zestawów kul i niezbędnego osprzętu do gry w bule, Organizację działań animacyjnych po zakończeniu inwestycji, w tym szkoleń wprowadzających do gry, spotkań integracyjnych oraz turniejów międzypokoleniowych dla mieszkańców. <p>Realizacja projektu przyczyni się do ożywienia przestrzeni publicznej oraz stworzenia niskoprogowej, dostępnej dla wszystkich formy aktywności fizycznej i społecznej.</p>
3. Lokalizacja.
Podobszar rewitalizacji Jeziorzany, działka nr 1942, obręb 0002 Jeziorzany.
4. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia:
<p>Na terenie miejscowości Jeziorzany występuje deficyt ogólnodostępnych, atrakcyjnych przestrzeni rekreacyjnych sprzyjających integracji mieszkańców różnych grup wiekowych. Obszar wokół Gminnej Biblioteki Publicznej, mimo pełnienia funkcji lokalnego centrum spotkań i aktywności społeczno-kulturalnej, posiada niewykorzystany potencjał przestrzenny w postaci pasa zieleni pełniącego obecnie jedynie funkcję dojazdową.</p> <p>Brak prostych, niskoprogowych form aktywności ruchowej dostępnych dla seniorów, osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży ogranicza integrację międzypokoleniową oraz aktywizację społeczną mieszkańców. Realizacja projektu odpowiada na potrzebę uzupełnienia funkcji biblioteki o element aktywności fizycznej i rekreacyjnej, wzmacniając jej rolę jako lokalnego centrum życia społecznego.</p>

5. Cel przedsięwzięcia.
<p>Celem głównym projektu jest zwiększenie aktywności społecznej i integracji międzypokoleniowej mieszkańców gminy Jeziorzany, a zwłaszcza podobszarów rewitalizacji, poprzez utworzenie ogólnodostępnej przestrzeni rekreacyjnej przy Gminnej Bibliotece Publicznej.</p> <p>Cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zagospodarowanie niewykorzystanej przestrzeni publicznej w sąsiedztwie biblioteki i nadanie jej nowej funkcji rekreacyjnej, • stworzenie warunków do aktywności fizycznej dostępnej dla mieszkańców w różnym wieku, w szczególności seniorów, • wzmocnienie roli Gminnej Biblioteki Publicznej jako centrum spotkań, integracji i animacji lokalnej, • rozwój oferty działań międzypokoleniowych poprzez organizację szkoleń, spotkań i turniejów gry w bule
6. Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji.
<p>Cel przedsięwzięcia powiązany jest z następującymi celami strategicznymi GPR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cel strategiczny 1. Wzmacnianie kapitału społecznego i zintegrowana społeczność lokalna. • Cel strategiczny 2. Infrastruktura społeczna i środowisko naturalne sprzyjające zrównoważonemu rozwojowi.
7. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia.
65 000,00 zł
8. Prognozowane rezultaty realizacji przedsięwzięcia i sposoby ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji.
<p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba utworzonych ogólnodostępnych przestrzeni rekreacyjnych – 1 szt. <p>Sposób pomiaru wskaźnika: protokół odbioru robót oraz dokumentacja fotograficzna.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób korzystających z utworzonej infrastruktury rekreacyjnej – min. 300 osób rocznie. <p>Sposób pomiaru wskaźnika: ewidencja wydarzeń, listy obecności podczas turniejów i spotkań, szacunki na podstawie obserwacji i monitoringu aktywności.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba działań integracyjnych i animacyjnych realizowanych na bulodromie – min. 4 rocznie. <p>Sposób pomiaru wskaźnika: sprawozdania z realizacji działań, dokumentacja fotograficzna, harmonogram wydarzeń.</p>
9. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania
<p>Projekt zakłada realizację działań zgodnych z Ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.</p> <p>W ramach przedsięwzięcia przewiduje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie dostępności architektonicznej poprzez lokalizację bulodromu na terenie o łagodnym nachyleniu, z nawierzchnią umożliwiającą poruszanie się osobom o ograniczonej mobilności, • dostosowanie ciągów pieszych prowadzących do miejsca realizacji projektu, bez barier architektonicznych, • umożliwienie korzystania z infrastruktury osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnościami ruchowymi, • organizację wydarzeń i zajęć o charakterze otwartym i niskoprogowym, bez konieczności wcześniejszej rejestracji, • zapewnienie dostępności informacyjnej poprzez czytelne oznakowanie miejsca oraz wykorzystanie prostych i zrozumiałych form komunikacji podczas wydarzeń.
10. Lata realizacji
2027 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Tabela 61 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 10 Młodzi i Aktywni w Jeziorzanach,

<p>„Młodzi i Aktywni w Jeziorzanach” – program aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców i młodego pokolenia.</p>
<p>1. Podmioty realizujące.</p> <ul style="list-style-type: none"> Gmina Jeziorzany - jednostka samorządu terytorialnego. Urząd Gminy Jeziorzany, ul. Rynek 22, 21-146 Jeziorzany. Gminna Biblioteka Publiczna w Jeziorzanach – jednostka organizacyjna Gminy Jeziorzany, ul. Kościelna 1, 21-146 Jeziorzany <p>Projekt realizowany we współpracy z Radą Dialogu z Młodym Pokoleniem (RDzMP) – organem opiniodawczo-doradczym Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego.</p>
<p>2. Zakres realizowanych zadań.</p> <p>Projekt zakłada realizację kompleksowego programu aktywizacji zawodowej, społecznej i obywatelskiej mieszkańców podobszarów rewitalizacji, w tym młodzieży do 26 roku życia.</p> <p>Komponent aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców:</p> <ul style="list-style-type: none"> Szkolenie z zakresu zawodów przyszłości – 2 spotkania po 4 h, łącznie 20 osób. Warsztaty kompetencji miękkich (zarządzanie czasem, rozwój osobisty, praca zespołowa) – 2 spotkania po 4 h, łącznie 20 osób. Spotkania z przedsiębiorczością i dobrymi praktykami lokalnymi – 4 spotkania po 4 h, łącznie 40 osób. <p>Komponent młodzieżowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Warsztaty edukacji obywatelskiej i partycypacji – 2 spotkania po 4 h, łącznie 25 osób. Realizacja młodzieżowych projektów artystycznych i ekologicznych – minimum 4 inicjatywy lokalne (grupy 5–10 osób). Spotkania inspiracyjne „Zostań i działaj w Jeziorzanach” – 3 spotkania po 3 h, łącznie 30 osób.
<p>3. Lokalizacja.</p> <p>Podobszar rewitalizacji Jeziorzany, Krępa oraz Przytoczno.</p> <p>Miejsce realizacji planowanych aktywności: Gminna Biblioteka Publiczna w Jeziorzanach oraz obiekty / przestrzenie poddane uprzednio rewitalizacji.</p>
<p>4. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia:</p> <p>Gmina Jeziorzany mierzy się z nasilającymi się problemami demograficznymi, społecznymi i gospodarczymi. W latach 2015–2024 liczba mieszkańców spadła z 2 856 do 2 432 osób, czemu towarzyszy starzenie się społeczeństwa oraz odpływ młodych mieszkańców do większych ośrodków miejskich. Na obszarze rewitalizacji obserwuje się wysoki udział beneficjentów pomocy społecznej, znaczący odsetek osób z niepełnosprawnościami, niską aktywność zawodową oraz ograniczone możliwości rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. Dodatkowo występuje niski poziom zaangażowania obywatelskiego i słaba współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi. Projekt stanowi odpowiedź na zdiagnozowane deficyty w zakresie aktywizacji społecznej, zawodowej i obywatelskiej mieszkańców, w szczególności młodego pokolenia.</p>
<p>5. Cel przedsięwzięcia.</p> <p>Celem głównym przedsięwzięcia rewitalizacyjnego jest wzmocnienie kapitału społecznego oraz aktywności zawodowej i obywatelskiej mieszkańców podobszarów rewitalizacji gminy Jeziorzany, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży do 26 roku życia.</p> <p>Cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> Podniesienie kompetencji zawodowych i społecznych mieszkańców, Zwiększenie zaangażowania młodzieży w życie lokalnej wspólnoty, przeciwdziałanie migracji młodych mieszkańców z gminy, popobudzenie lokalnej przedsiębiorczości i inicjatyw oddolnych, rozwój dialogu obywatelskiego i partycypacji społecznej.
<p>6. Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji.</p> <p>Cel przedsięwzięcia jest powiązany z celem strategicznym 1. Wzmacnianie kapitału społecznego i zintegrowana społeczność lokalna.</p>

7. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia.
30 000 zł
8. Prognozowane rezultaty realizacji przedsięwzięcia i sposoby ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji.
<p>W wyniku realizacji projektu nastąpi wzrost aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców oraz wzmocnienie zaangażowania młodzieży w rozwój lokalny.</p> <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób objętych wsparciem w ramach projektu – minimum 135 osób. <p>Sposób pomiaru: listy obecności, dokumentacja projektowa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba zrealizowanych działań szkoleniowych i warsztatowych – minimum 13. <p>Sposób pomiaru: harmonogram i sprawozdania z realizacji działań.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba zrealizowanych młodzieżowych inicjatyw lokalnych – minimum 4. <p>Sposób pomiaru: raport merytoryczny, dokumentacja fotograficzna.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba spotkań inspiracyjnych i obywatelskich – minimum 5. <p>Sposób pomiaru: protokoły spotkań, listy obecności.</p>
9. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania
Projekt realizowany będzie zgodnie z zasadą równości szans i niedyskryminacji. Działania będą prowadzone w obiektach dostępnych architektonicznie lub dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Zapewniona zostanie możliwość udziału osób z ograniczoną mobilnością, a materiały informacyjne i edukacyjne będą przygotowane w formach dostępnych. W razie potrzeby dopuszcza się indywidualne dostosowanie form wsparcia do potrzeb uczestników.
10. Lata realizacji
2027 – 2029

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Tabela 62 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 11, „Aktywna Wspólnota Jeziorzan” – integracja, kultura i zaangażowanie mieszkańców

„Aktywna Wspólnota Jeziorzan” – integracja, kultura i zaangażowanie mieszkańców
1. Podmioty realizujące.
<ul style="list-style-type: none"> • Gmina Jeziorzany - jednostka samorządu terytorialnego. Urząd Gminy Jeziorzany, ul. Rynek 22, 21-146 Jeziorzany. • Gminna Biblioteka Publiczna w Jeziorzanach – jednostka organizacyjna Gminy Jeziorzany, ul. Kościelna 1, 21-146 Jeziorzany.
2. Zakres realizowanych zadań.
<p>Projekt zakłada realizację zintegrowanego programu aktywizacji społecznej mieszkańców gminy Jeziorzany, w szczególności osób starszych oraz mieszkańców obszaru rewitalizacji, z wykorzystaniem potencjału Gminnej Biblioteki Publicznej jako lokalnego centrum aktywności społecznej i kulturalnej.</p> <p>1) Inicjatywy obywatelskie i wolontariat lokalny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty animacji społecznej i działań obywatelskich – 2 spotkania po 4 godz., łącznie 20 uczestników (zakładanie grup inicjatywnych, planowanie działań lokalnych, współpraca z samorządem). • Program mikrodotacji na inicjatywy oddolne – minimum 5 inicjatyw lokalnych, realizowanych przez grupy 5–10 osób (pikniki sąsiedzkie, warsztaty tematyczne, wydarzenia kulturalne, akcje integracyjne). • Rozwój wolontariatu lokalnego – cykl 5 spotkań organizacyjnych i działań praktycznych, łącznie minimum 30 wolontariuszy zaangażowanych w działania projektowe. <p>2) Program aktywizacji i integracji seniorów:</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie Klubu Seniora – minimum 2 spotkania miesięcznie, ok. 24 spotkania rocznie, dla 20–30 seniorów. • Zajęcia ruchowe i prozdrowotne – 10 spotkań po 1,5 godz., łącznie 25 uczestników (gimnastyka, profilaktyka zdrowotna, aktywność na świeżym powietrzu). • Warsztaty cyfrowe dla seniorów – 4 spotkania po 3 godz., łącznie 15 uczestników (obsługa smartfona, Internet, e-usługi publiczne). • Działania międzypokoleniowe – minimum 3 wydarzenia integracyjne, łącznie 60 uczestników (seniorzy, dzieci i młodzież – warsztaty, spotkania tematyczne, wydarzenia kulturalne).
<p>3) Rozwój oferty społeczno-kulturalnej biblioteki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia z animacji czytelnictwa i edukacji medialnej – 6 spotkań po 2 godz., łącznie 60 uczestników (dzieci, młodzież, dorośli). • Spotkania autorskie i wydarzenia kulturalne – minimum 4 wydarzenia, łącznie 120 uczestników. • Projekty partnerskie z instytucjami kultury i szkołami – minimum 3 wspólne inicjatywy, łącznie 80 uczestników.
<p>3. Lokalizacja.</p> <p>Podobszar rewitalizacji Jeziorzany, Krępa oraz Przytoczno.</p> <p>Miejsce realizacji planowanych aktywności: Gminna Biblioteka Publiczna w Jeziorzanach oraz obiekty / przestrzenie poddane uprzednio rewitalizacji.</p>
<p>4. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia:</p> <p>Na terenie gminy Jeziorzany obserwuje się niski poziom aktywności społecznej mieszkańców, ograniczone zaangażowanie obywatelskie oraz niewystarczającą liczbę inicjatyw integrujących różne grupy wiekowe. Szczególnym wyzwaniem jest rosnąca liczba osób starszych, zagrożonych izolacją społeczną, oraz niewykorzystany potencjał lokalnych liderów i wolontariuszy.</p> <p>Pomimo istnienia infrastruktury społeczno-kulturalnej, brakuje skoordynowanego programu działań, który w sposób systemowy pobudzałby aktywność lokalną, wspierał inicjatywy oddolne oraz wzmacniał rolę biblioteki jako centrum życia społecznego. Projekt stanowi odpowiedź na te potrzeby i wpisuje się w cele rewitalizacji w sferze społecznej.</p>
<p>5. Cel przedsięwzięcia.</p> <p>Celem głównym projektu jest wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracji mieszkańców gminy Jeziorzany poprzez rozwój aktywności obywatelskiej, kulturalnej i międzypokoleniowej, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych i mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p> <p>Cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w inicjatywy lokalne i wolontariat, • Przeciwdziałanie izolacji społecznej seniorów, • Rozwój oferty społeczno-kulturalnej Gminnej Biblioteki Publicznej, • Wzmacnianie więzi sąsiedzkich i międzypokoleniowych, • Aktywizacja oddolnych liderów i grup nieformalnych.
<p>6. Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji.</p> <p>Cel przedsięwzięcia jest powiązany z celem strategicznym 1. Wzmacnianie kapitału społecznego i zintegrowana społeczność lokalna.</p>
<p>7. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia.</p> <p>50 000 zł</p>
<p>8. Prognozowane rezultaty realizacji przedsięwzięcia i sposoby ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji.</p> <p>W wyniku realizacji projektu,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba mieszkańców objętych działaniami aktywizacyjnymi projektu – minimum 200 osób. <p>Sposób pomiaru: zbiorcze listy obecności, sprawozdania z realizacji działań.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba zrealizowanych działań społecznych i integracyjnych – minimum 12 działań. <p>Sposób pomiaru: harmonogram i sprawozdania z realizacji projektu, dokumentacja fotograficzna.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób starszych objętych wsparciem w ramach projektu – minimum 40 osób. <p>Sposób pomiaru: listy obecności zajęć i spotkań Klubu Seniora.</p>

9. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania

Projekt realizowany będzie zgodnie z zasadą równości szans i niedyskryminacji. Działania będą prowadzone w obiektach dostępnych architektonicznie lub dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Zapewniona zostanie możliwość udziału osób z ograniczoną mobilnością, a materiały informacyjne i edukacyjne będą przygotowane w formach dostępnych. W razie potrzeby dopuszcza się indywidualne dostosowanie form wsparcia do potrzeb uczestników.

10. Lata realizacji

2027 – 2029

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

Tabela 63 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 12 Zdrowa gmina – aktywnie nad Wieprzem

Zdrowa gmina – aktywnie nad Wieprzem
1. Podmioty realizujące.
<ul style="list-style-type: none"> Gmina Jeziorzany - jednostka samorządu terytorialnego. Urząd Gminy Jeziorzany, ul. Rynek 22, 21-146 Jeziorzany. Gminna Biblioteka Publiczna w Jeziorzanach – jednostka organizacyjna Gminy Jeziorzany, ul. Kościelna 1, 21-146 Jeziorzany.
2. Zakres realizowanych zadań.
<p>Zakres projektu rewitalizacyjnego obejmuje realizację cyklu działań integrujących społeczność lokalną ukierunkowanych na rekreację, wspólne spędzanie czasu oraz umiejętności prowadzenia zdrowego stylu życia.</p> <p>Zrealizowane zostaną:</p> <ul style="list-style-type: none"> Marsze nordic walking – organizacja 6 marszów, każdy o czasie trwania ok. 2 godz., dla łącznie 90 uczestników (średnio 15 osób na wydarzenie). Rodzinne rajdy rowerowe – organizacja 4 rajdów, każdy o czasie trwania ok. 3 godz., dla łącznie 120 uczestników (dzieci, młodzież i dorośli). Warsztaty kulinarne promujące zdrowe odżywianie – realizacja 4 warsztatów po 3 godz., dla łącznie 40 uczestników (średnio 10 osób na warsztat). Warsztaty ekologiczne promujące zdrowy i aktywny styl życia – realizacja 3 warsztatów po 3 godz., dla łącznie 45 uczestników (średnio 15 osób na warsztat).
3. Lokalizacja.
<p>Podobszar rewitalizacji Podobszar rewitalizacji Jeziorzany.</p> <p>Na infrastrukturze utworzonej w wyniku realizacji projektu, pt. Rewitalizacja obszaru zdegradowanego wzdłuż rzeki Wieprz w miejscowości Jeziorzany z nadaniem mu funkcji turystycznej i rekreacyjnej.</p>
4. Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia:
<p>Na terenie gminy Jeziorzany obserwuje się niski poziom aktywności fizycznej mieszkańców, ograniczoną ofertę działań prozdrowotnych oraz niewystarczającą integrację społeczną, szczególnie wśród rodzin, seniorów i osób dorosłych. Brak regularnych, ogólnodostępnych inicjatyw promujących zdrowy styl życia sprzyja pogorszeniu kondycji zdrowotnej mieszkańców oraz osłabieniu więzi społecznych. Projekt odpowiada na te potrzeby poprzez stworzenie cyklicznych działań łączących aktywność fizyczną, edukację zdrowotną i integrację społeczną.</p>
5. Cel przedsięwzięcia.
<p>Celem głównym projektu jest poprawa jakości życia mieszkańców gminy Jeziorzany poprzez promocję zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej oraz integracji społecznej na obszarze rewitalizacji.</p> <p>Cele szczegółowe projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie poziomu aktywności fizycznej mieszkańców,

<ul style="list-style-type: none"> • Promocja zdrowych nawyków żywieniowych i postaw proekologicznych, • Wzmocnienie integracji społecznej i międzypokoleniowej, • Wykorzystanie potencjału przyrodniczego doliny rzeki Wieprz do działań prozdrowotnych.
6. Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji.
Cel przedsięwzięcia jest powiązany z celem strategicznym 1. Wzmacnianie kapitału społecznego i zintegrowana społeczność lokalna.
7. Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia.
25 000 zł
8. Prognozowane rezultaty realizacji przedsięwzięcia i sposoby ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji.
<p>W wyniku realizacji projektu,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba zrealizowanych działań prozdrowotnych i integracyjnych – 17 wydarzeń (w tym: 6 marszów nordic walking, 4 rajdy rowerowe, 4 warsztaty kulinarne, 3 warsztaty ekologiczne). <p>Sposób pomiaru: harmonogram i sprawozdania z realizacji działań, listy obecności, dokumentacja fotograficzna.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób uczestniczących w działaniach projektu – 295 osób. <p>Sposób pomiaru: listy obecności uczestników, karty zgłoszeń, sprawozdania z realizacji projektu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba mieszkańców objętych działaniami promującymi zdrowy styl życia – min. 295 osób. <p>Sposób pomiaru: zestawienie uczestników działań, sprawozdanie końcowe projektu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba wydarzeń sprzyjających integracji społecznej mieszkańców – 10 wydarzeń plenerowych (marsze nordic walking i rajdy rowerowe). <p>Sposób pomiaru: dokumentacja projektowa, listy obecności, dokumentacja fotograficzna.</p>
9. Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania
Projekt będzie realizowany zgodnie z zasadą równości szans i niedyskryminacji. Działania będą miały charakter ogólnodostępny i będą dostosowane do możliwości osób o zróżnicowanym poziomie sprawności. Wydarzenia plenerowe planowane są w miejscach o łatwym dostępie, bez barier architektonicznych. Informacje o wydarzeniach będą przekazywane w przystępnej formie, a tempo i forma zajęć będą dostosowywane do możliwości uczestników, w szczególności seniorów i osób z ograniczoną mobilnością.
10. Lata realizacji
2027 – 2029

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z naboru projektów rewitalizacyjnych

9.3. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Zaplanowane działania rewitalizacyjne bezpośrednio odpowiadają na zdiagnozowane problemy i wykorzystują istniejące możliwości rozwojowe na wyodrębnionych podobszarach rewitalizacji w Gminie Jeziorzany. W poniższym zestawieniu przedstawiono identyfikację potrzeb oraz odpowiadające im projekty, które zostały powiązane z konkretnymi kierunkami działań i celami. To powiązanie wyraźnie demonstruje, w jaki sposób realizacja projektów przyczyni się do wyeliminowania lub ograniczenia negatywnych zjawisk, utożsamianych tutaj ze zidentyfikowanymi wyzwaniami i potrzebami.

Zestawienie kierunków działań, projektów rewitalizacyjnych oraz odpowiadających im wyzwań i potrzeb potwierdza, że Gminny Program Rewitalizacji Gminy Jeziorzany ma charakter kompleksowy, zintegrowany i odpowiadający na rzeczywiste problemy rozwojowe zdiagnozowane na obszarach

rewitalizacji. Zaprojektowane interwencje nie ograniczają się wyłącznie do modernizacji infrastruktury, lecz łączą działania inwestycyjne z miękkimi formami aktywizacji społecznej, co jest kluczowe dla trwałości procesu rewitalizacji.

Wyraźnie widoczna jest komplementarność projektów – modernizacja i adaptacja obiektów publicznych (świetlice, biblioteka, OPS, OSP) tworzy materialne podstawy do prowadzenia działań społecznych, edukacyjnych i integracyjnych, natomiast programy aktywizacyjne, prozdrowotne i obywatelskie wypełniają te przestrzenie treścią i realną aktywnością mieszkańców. Takie podejście pozwala skutecznie przeciwdziałać zjawiskom depopulacji, wykluczenia społecznego, bierności obywatelskiej oraz osłabieniu więzi międzyludzkich.

Równocześnie kierunki działań skoncentrowane na przestrzeni i infrastrukturze technicznej odpowiadają na kluczowe potrzeby poprawy jakości życia, bezpieczeństwa oraz odporności gminy na sytuacje kryzysowe. Rewitalizacja przestrzeni publicznych, rozwój oferty rekreacyjnej oraz wzmocnienie infrastruktury krytycznej (w tym systemu zaopatrzenia w wodę) przyczyniają się do zwiększenia atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej gminy, a także lepszego wykorzystania jej potencjałów przyrodniczych i kulturowych.

Całościowo zaplanowane kierunki działań tworzą spójny system interwencji, w którym człowiek, wspólnota lokalna, przestrzeń i infrastruktura są traktowane jako wzajemnie powiązane elementy rozwoju. Takie podejście zwiększa szanse na trwałe przezwyciężenie kryzysów społecznych i przestrzennych oraz na osiągnięcie długofalowych efektów rewitalizacji w postaci silniejszej, bardziej zintegrowanej i odpornej społeczności lokalnej.

Tabela 64 Logika zaplanowanej interwencji rewitalizacyjnej dla Gminy Jeziorany

Cel strategiczne	Kierunki działań	Projekty rewitalizacyjne	Wyzwania i potrzeby, które mogą zostać rozwiązane dzięki realizacji kierunku działań
Wzmacnianie kapitału społecznego i zintegrowana społeczność lokalna.	KD 2. Rozwój infrastruktury społecznej i miejsc integracji lokalnej.	2, 3, 4, 7, 8	<ul style="list-style-type: none"> - brak nowoczesnych, ogólnodostępnych miejsc spotkań i integracji mieszkańców, - niewystarczające warunki lokalowe dla działalności społecznej, kulturalnej i edukacyjnej, - niska funkcjonalność istniejących obiektów publicznych, - potrzeba integracji międzypokoleniowej i odbudowy więzi społecznych.
	KD 4. Zwiększenie dostępności usług społecznych i opiekuńczych.	5, 8, 11	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczona dostępność usług społecznych i opiekuńczych, - niewystarczające zaplecze lokalowe OPS i brak przestrzeni dla nowych form wsparcia (seniorzy, osoby zależne), - potrzeba wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, - starzenie się społeczeństwa i rosące potrzeby opiekuńcze.
	KD 5. Aktywizacja społeczna mieszkańców i budowanie kapitału społecznego.	9, 10, 11, 12	<ul style="list-style-type: none"> - niski poziom aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców, - słaba integracja międzypokoleniowa, - niewykorzystany potencjał organizacji społecznych i wolontariatu, - potrzeba wzmocnienia inicjatyw oddolnych i poczucia wspólnoty lokalnej.
	KD 6. Aktywizacja młodzieży i rozwój kompetencji społeczno-zawodowych.	3, 10,11	<ul style="list-style-type: none"> - odpływ młodych mieszkańców z gminy, - ograniczone możliwości rozwoju kompetencji społecznych i zawodowych młodzieży, - niskie zaangażowanie młodych w życie lokalne, - brak atrakcyjnej oferty edukacyjnej i obywatelskiej dla młodego pokolenia.
	KD 7. Rozwój oferty rekreacyjnej, zdrowotnej i prozdrowotnej.	1, 9, 12	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczona oferta rekreacyjna i sportowa dostępna dla mieszkańców, - niska aktywność fizyczna części mieszkańców, - potrzeba profilaktyki zdrowotnej i promocji zdrowego stylu życia, - brak atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających integracji.
Infrastruktura społeczna i środowisko naturalne sprzyjające	KD 1. Rewitalizacja i zagospodarowanie przestrzeni publicznych na cele rekreacyjne i integracyjne.	1, 9, 12	<ul style="list-style-type: none"> - zdegradowane lub niewykorzystane przestrzenie publiczne, - niska atrakcyjność i funkcjonalność przestrzeni wspólnych, - brak bezpiecznych i estetycznych miejsc wypoczynku i rekreacji, - potrzeba przywrócenia przestrzeni publicznych mieszkańcom.

zrównoważonemu rozwojowi.	KD 3. Modernizacja i dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb mieszkańców.	2, 3, 4, 5, 7, 8	<ul style="list-style-type: none"> - zły stan techniczny obiektów publicznych, - wysoka energochłonność budynków i koszty ich utrzymania, - bariery architektoniczne dla osób ze szczególnymi potrzebami, - potrzeba poprawy jakości i dostępności infrastruktury publicznej.
	KD 8. Wzmocnienie bezpieczeństwa i odporności infrastruktury technicznej.	1, 6	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczające bezpieczeństwo infrastruktury krytycznej (woda, przestrzeń publiczna), - wysoka awaryjność systemów technicznych, - zagrożenia sanitarne i kryzysowe, - potrzeba zwiększenia odporności gminy na sytuacje nadzwyczajne.

Numery projektów rewitalizacyjnych:

Projekt nr 1. Rewitalizacja obszaru zdegradowanego wzdłuż rzeki Wieprz w miejscowości Jeziorzany z nadaniem mu funkcji turystycznej i rekreacyjnej.

Projekt nr 2. Zakup budynku / pustostanu od GS, rewitalizacja i przystosowanie go na potrzeby Koła Gospodyń Wiejskich w Jeziorzanach oraz innych organizacji pożytku publicznego.

Projekt nr 3. Przystosowanie budynku OSP w Jeziorzanach do działalności świetlicowo - szkoleniowej

Projekt nr 4. Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Krępa i doposażenie jej na rzecz zwiększenia aktywności społecznej

Projekt nr 5. Termomodernizacja budynku Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeziorzanach na rzecz poprawy dostępności do usług opiekuńczych dla mieszkańców gminy Jeziorzany

Projekt nr 6. Budowa hydroforni / stacji uzdatniania wody w Przytocznie w ramach zapewnienia mieszkańcom gminy Jeziorzany podstawowych standardów bezpieczeństwa.

Projekt nr 7. Remont i modernizacja Gminnej Biblioteki Publicznej w Jeziorzanach.

Projekt nr 8. Adaptacja budynku po byłej szkole w Krępie na Centrum Aktywności Lokalnej.

Projekt nr 9. 4B (for b) – Bule, Books, Bulodrom, Biblioteka.

Projekt nr 10. „Młodzi i Aktywni w Jeziorzanach” -program aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców i młodego pokolenia.

Projekt nr 11. „Aktywna Wspólnota Jeziorzan” – integracja, kultura i zaangażowanie mieszkańców.

Projekt nr 12. Zdrowa gmina – aktywnie nad Wieprzem.

Źródło: Opracowanie własne

9.4 Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Oprócz działań podstawowych, gmina przewiduje realizację projektów uzupełniających wspierających rewitalizację, których zakres i budżet zostaną określone na etapie wdrażania GPR. Działania te, spójne z celami GPR, obejmują:

- Aktywizację społeczności lokalnych (wydarzenia integracyjne, gospodarcza, promocja dziedzictwa).
- Modernizację przestrzeni publicznych i budynków użyteczności.
- Rozwój infrastruktury rekreacyjno-turystycznej.
- Ochronę lokalnego dziedzictwa.

Kluczowe znaczenie ma zaangażowanie mieszkańców, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców w proces rewitalizacji, szczególnie w działania:

- Budujące społeczeństwo obywatelskie.
- Tworzące platformy współpracy.
- Aktywizujące społeczności lokalne.
- Wykorzystujące lokalne zasoby.

Zasadniczo wszystkie działania rewitalizacyjne mają podnieść atrakcyjność osiedleńczą gminy Jeziorzany, budując markę gminy jako dobre miejsce zamieszkania (dla wszystkich grup społecznych). Projekty mogą być finansowane m.in. poprzez mechanizm grantowy w ramach projektu "Regiony Rewitalizacji 3.0". Wszystkie inicjatywy uzupełniające są zgodne ze strategią rewitalizacji samorządu.

Tabela 65 Zgodność projektów uzupełniających z celami strategicznymi oraz kierunkami działań GPR

Obszar	Projekt uzupełniający	Cel strategiczny	Kierunki działań	Potencjalne finansowanie
Spoleczność i integracja	<ul style="list-style-type: none"> • Inicjatywy rozwijające potencjał lokalnych społeczności. • Organizacja wydarzeń aktywizujących mieszkańców. • Przedsięwzięcia z zakresu integracji i aktywizacji mieszkańców. 	Cel strategiczny 1. Wzmacnianie kapitału społecznego i zintegrowana społeczność lokalna.	KD 5. Aktywizacja społeczna mieszkańców i budowanie kapitału społecznego. KD 7. Rozwój oferty rekreacyjnej, zdrowotnej i prozdrowotnej.	Budżet gminy. Unia Europejska EFS+. Inne środki publiczne i prywatne.

Obszar	Projekt uzupełniający	Cel strategiczny	Kierunki działań	Potencjalne finansowanie
Przestrzeń publiczna i infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> Zagospodarowanie przestrzeni publicznych. Modernizacja budynków użyteczności publicznej (w tym poprawa efektywności energetycznej). Budowa i przebudowa niekomercyjnej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej (wiaty, parki, place zabaw, skwery, oświetlenie, boiska). 	Cel strategiczny 2. Infrastruktura społeczna i środowisko naturalne sprzyjające zrównoważonemu rozwojowi.	<p>KD 1. Rewitalizacja i zagospodarowanie przestrzeni publicznych na cele rekreacyjne i integracyjne.</p> <p>KD 3. Modernizacja i dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb mieszkańców.</p>	Budżet gminy. Unia Europejska. EFRR. Inne środki publiczne i prywatne.
Dziedzictwo i tożsamość lokalna	<ul style="list-style-type: none"> Zachowanie elementów lokalnego, wielokulturowego dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego. 	Cel strategiczny 2. Infrastruktura społeczna i środowisko naturalne sprzyjające zrównoważonemu rozwojowi.	<p>KD 1. Rewitalizacja i zagospodarowanie przestrzeni publicznych na cele rekreacyjne i integracyjne.</p> <p>KD 7. Rozwój oferty rekreacyjnej, zdrowotnej i prozdrowotnej.</p>	Budżet gminy. Unia Europejska. Inne środki publiczne i prywatne.

Źródło: opracowanie własne.

10. Komplementarność i mechanizmy integrowania

10.1 Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna zapewniana jest poprzez współzależność pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi. Taki schemat stanowi podstawę do ścisłej koordynacji nad planowanymi oddziaływaniami, zarówno na obszarze rewitalizacji, jak i poza nim. Dbałość o zgodność działań w tym zakresie przekłada się na możliwość kontrolowania zjawisk kryzysowych, aby nie uległy rozprzestrzenieniu na dalsze obszary, czy też doprowadziły do niekorzystnych efektów, takich jak segregacja społeczna, czy brak spójności społecznej.

Komplementarność przestrzenna Gminnego Programu Rewitalizacji zapewniona jest poprzez:

- Realizację głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na podobszarach rewitalizacji, czyli tych o szczególnej koncentracji problemów społecznych i pozaspołecznych oraz dla mieszkańców (interesariuszy) podobszarów rewitalizacji,
- Realizację projektów uzupełniających dla głównych projektów rewitalizacyjnych realizowanych na podobszarach rewitalizacji i dla ich mieszkańców oraz pozostałych mieszkańców.

Osiągnięcie efektywnych oddziaływań na obszar objęty kryzysem, jest możliwe dzięki wyjściu z założenia, że przestrzeń stanowi całość. Wymienione działania rewitalizacyjne wykazują nie tylko działanie obszarowe, w częściach Gminy Jeziorzany o nasilonych problemach społecznych i innych, lecz z racji wzajemnego dopełniania się, będą wpływać na całe otoczenie.

Łączna powierzchnia podobszarów rewitalizacji w Gminie Jeziorzany to 45,8 ha, co stanowi 0,7% ogólnej powierzchni. Podobszary rewitalizacji łącznie zamieszkuje 289 osób, czyli 0,7% społeczności. W związku z tym, pomimo koncentracji działań rewitalizacyjnych w granicach podobszarów rewitalizacji, ich oddziaływanie będzie widoczne również poza OR i dostępne dla wszystkich mieszkańców Gminy Jeziorzany.

Ponadto realizacja zadań w przyjętej formule łączącej przedsięwzięcia infrastrukturalne ze społecznymi, sprzyjała będzie ograniczaniu zdiagnozowanych problemów w sposób kompleksowy, przyczyniając się w ten sposób do zapobiegania przenoszeniu się tych problemów na pozostałe części gminy, czy też doprowadzać do niepożądanych efektów, takich jak segregacja społeczna, czy wykluczenie.

10.2 Komplementarność problemowa

Planowane działania rewitalizacyjne odpowiadają na zidentyfikowane problemy w kluczowych obszarach funkcjonowania gminy: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz środowiskowej. Dzięki temu ich wpływ będzie wieloaspektowy i kompleksowy, obejmując wszystkie wyznaczone podobszary rewitalizacji. Projekty uwzględnione w Gminnym Programie Rewitalizacji mają charakter zarówno inwestycyjny, jak i społeczny. Oznacza to, że zrewitalizowane obiekty i przestrzenie publiczne staną się miejscami aktywności, integracji, wydarzeń kulturalnych oraz działań edukacyjnych, służąc mieszkańcom. Tym samym przyczynią się do wzmocnienia spójności społecznej i podniesienia jakości życia na obszarach rewitalizowanych. Takie zintegrowane podejście pozwoli na osiągnięcie efektów w różnych dziedzinach jednocześnie, minimalizując ryzyko jednostronnych działań skupionych wyłącznie na jednym rodzaju problemów.

10.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Gminny Program Rewitalizacji to strategiczny dokument ukierunkowany na rozwój Gminy Jeziorzany poprzez realizację kompleksowych działań rewitalizacyjnych. Aby osiągnąć komplementarność na poziomie proceduralno-instytucjonalnym, konieczne jest stworzenie zintegrowanego systemu współpracy między instytucjami, co pozwoli na skoordynowanie i wzajemne uzupełnianie podejmowanych inicjatyw. Realizacja programu opiera się na partnerstwie administracji publicznej z innymi sektorami, w tym organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorstwami.

Za zarządzanie Gminnym Programem Rewitalizacji odpowiada Wójt Gminy Jeziorzany, pełniący jednocześnie rolę Operatora procesu rewitalizacji. Realizacją projektów rewitalizacyjnych zajmuje się Urząd Gminy Jeziorzany oraz jego jednostki. Efektywna współpraca pomiędzy zaangażowanymi podmiotami umożliwi skuteczne wdrażanie programu, zapewniając jego kontynuację i zgodność z dotychczasowymi działaniami rewitalizacyjnymi – zgodnie z zasadą komplementarności międzyokresowej. Kluczowe dla zachowania spójności proceduralno-instytucjonalnej jest ścisła współpraca wszystkich uczestników procesu rewitalizacji.

10.4 Komplementarność międzyokresowa

Komplementarność międzyokresowa oznacza kontynuację polityki rozwojowej, prowadzonej na terenie gminy w latach poprzednich. Punkt odniesienia stanowi więc Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Jeziorzany na lata 2017-2023. W poniższej tabeli przedstawiono komplementarność założeń niniejszego GPR z wcześniej obowiązującym dokumentem rewitalizacyjnym.

Tabela 66 Komplementarność międzyokresowa procesu rewitalizacji w Gminie Jeziorzany

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Jeziorzany na lata 2017-2023		Gminny Program Rewitalizacji Gminy Jeziorzany	
Obszar priorytetowy	Cele	Cele strategiczne	Kierunki działań
I. Społeczeństwo.	1.1 Zmodernizowana infrastruktura służąca rewitalizacji.	Cel strategiczny 1. Wzmacnianie kapitału społecznego i zintegrowana społeczność lokalna.	KD 2. Rozwój infrastruktury społecznej i miejsc integracji lokalnej
	1.2 Wsparcie rodziny.		KD 4. Zwiększenie dostępności usług społecznych i opiekuńczych. KD 7. Rozwój oferty rekreacyjnej, zdrowotnej i prozdrowotnej.
	1.3 Poszerzenie możliwości rozwoju dzieci i młodzieży.		KD 6. Aktywizacja młodzieży i rozwój kompetencji społeczno-zawodowych
	1.4 Wzrost zaangażowania społeczności lokalnej obszaru rewitalizacji poprzez działania integrujące.		KD 5. Aktywizacja społeczna mieszkańców i budowanie kapitału społecznego.
II. Przedsiębiorczość.	2.1 Aktywizacja zawodowa i wsparcie przedsiębiorczości.		KD 5. Aktywizacja społeczna mieszkańców i budowanie kapitału społecznego. KD 6. Aktywizacja młodzieży i rozwój kompetencji społeczno-zawodowych
III. Przestrzeń i środowisko.	3.1 Wspieranie działań służących poprawie środowiska naturalnego.	Cel strategiczny 2. Infrastruktura społeczna i środowisko naturalne sprzyjające zrównoważonemu rozwojowi.	KD 1. Rewitalizacja i zagospodarowanie przestrzeni publicznych na cele rekreacyjne i integracyjne. KD 3. Modernizacja i dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb mieszkańców.
	3.2 Poprawa sfery przestrzenno-funkcjonalnej terenów rewitalizacji.		KD 8. Wzmocnienie bezpieczeństwa i odporności infrastruktury technicznej.

Źródło: opracowanie własne

Przedstawione zestawienie potwierdza wyraźną ciągłość interwencji rewitalizacyjnych realizowanych w Gminie Jeziorzany. Gminny Program Rewitalizacji rozwija i pogłębia kierunki działań zapoczątkowane w Lokalnym Programie Rewitalizacji 2017–2023, przechodząc od punktowych inwestycji i działań społecznych do zintegrowanego modelu rewitalizacji, łączącego infrastrukturę, usługi społeczne, aktywizację mieszkańców oraz ochronę środowiska i bezpieczeństwo infrastrukturalne.

W ramach prowadzonej rewitalizacji w Gminie Jeziorzany w 2025 roku zrealizowana została inwestycja pn. „**Rewitalizacja części miejscowości Jeziorzany**” stanowi istotny element komplementarny wobec innych działań rewitalizacyjnych prowadzonych i planowanych na obszarze centrum Jeziorzan. Projekt łączy interwencję w sferze przestrzennej, społecznej i środowiskowej, tworząc spójną i funkcjonalną przestrzeń publiczną powiązaną z rzeką Wieprz. Modernizacja budynku dawnego przedszkola wraz z zagospodarowaniem parku i skweru zielonego uzupełnia i wzmacnia pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne, zapewniając zaplecze infrastrukturalne dla realizacji działań społecznych, kulturalnych i edukacyjnych przewidzianych w Gminnym Programie Rewitalizacji. Powstałe przestrzenie umożliwiają organizację wydarzeń lokalnych, inicjatyw obywatelskich oraz działań międzypokoleniowych. Inwestycja wykazuje także komplementarność środowiskową i techniczną poprzez zastosowanie energooszczędnych rozwiązań, w tym pompy ciepła i oświetlenia LED, oraz zachowanie i rozwój terenów zielonych. Dostosowanie obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami wzmacnia wymiar społeczny rewitalizacji i sprzyja włączeniu społecznemu mieszkańców. Projekt stanowi trwałą bazę dla dalszych działań rewitalizacyjnych, przyczyniając się do kompleksowego ożywienia i podniesienia atrakcyjności centrum miejscowości Jeziorzany.

Zdjęcie 1. Rewitalizacja części miejscowości Jeziorzany zrealizowana w 2025 roku

Źródło: www.jeziorzany.eu

Zdjęcie 2. Rewitalizacja części miejscowości Jeziorzany zrealizowana w 2025 roku

Źródło: www.jeziorzany.eu

10.5 Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania odnosi się do wykorzystania różnorodnych źródeł finansowania w celu zrealizowania działań rewitalizacyjnych w danej gminie. Jest to podejście mające na celu zrównoważenie kosztów projektów oraz zwiększenie efektywności działań poprzez uzupełnianie się różnych źródeł środków finansowych. Najistotniejszym zewnętrznym źródłem finansowania działań, projektów i przedsięwzięć zaplanowanych w niniejszym dokumencie, są środki pochodzące z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Gmina Jeziorzany może pozyskać środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (FEL), Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), Funduszu Spójności (FS). Gminny Program Rewitalizacji Gminy Jeziorzany cechuje komplementarność źródeł finansowania, ze względu na uzupełnienie otrzymanych środków wspólnotowych, środkami własnymi, innych jednostek samorządu terytorialnego, funduszami krajowymi i środkami prywatnymi.

10.6 Podsumowanie komplementarności

Podsumowanie komplementarności w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji zostało zaprezentowane w kontekście celów strategicznych oraz przypisanych im kierunków działań. Takie podejście wynika z potrzeby postrzegania rewitalizacji jako narzędzia do realizacji jasno zdefiniowanych, mierzalnych celów. Aby lepiej zobrazować wzajemne powiązania i synergie między poszczególnymi elementami procesu rewitalizacyjnego, zastosowano matrycę zależności. Narzędzie to w przejrzysty sposób przedstawia relacje między projektami rewitalizacyjnymi, ich kierunkami działań

oraz nadrzędnymi celami strategicznymi. Matryca pełni funkcję analityczną, umożliwiając identyfikację i wskazanie komplementarnych powiązań, które wpływają na spójność i skuteczność realizacji całego Programu.

Tabela 67 Realizacja przez poszczególne projekty kierunków działań w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji

	Nazwa przedsięwzięcia	Kierunki działań							
		KD 1.	KD 2.	KD 3.	KD 4.	KD 5.	KD 6.	KD 7.	KD 8.
1	Rewitalizacja obszaru zdegradowanego wzdłuż rzeki Wieprz w miejscowości Jeziorzany z nadaniem mu funkcji turystycznej i rekreacyjnej								
2	Zakup budynku / pustostanu od GS, rewitalizacja i przystosowanie go na potrzeby Koła Gospodyń Wiejskich w Jeziorzanach oraz innych organizacji pożytku publicznego								
3	Przystosowanie budynku OSP w Jeziorzanach do działalności świetlicowo - szkoleniowej								
4	Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Krępa i doposażenie jej na rzecz zwiększenia aktywności społecznej								
5	Termomodernizacja budynku Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeziorzanach na rzecz poprawy dostępności do usług opiekuńczych dla mieszkańców gminy Jeziorzany								
6	Budowa hydroforni / stacji uzdatniania wody w Przytocznie w ramach zapewnienia mieszkańcom gminy Jeziorzany podstawowych standardów bezpieczeństwa								
7	Remont i modernizacja Gminnej Biblioteki Publicznej w Jeziorzanach								
8	Adaptacja budynku po byłej szkole w Krępie na Centrum Aktywności Lokalnej								
9	4B (for b) – Bule, Books, Bulodrom, Biblioteka								
10	„Młodzi i Aktywni w Jeziorzanach” -program aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców i młodego pokolenia.								
11	„Aktywna Wspólnota Jeziorzan” – integracja, kultura i zaangażowanie mieszkańców								
12	Zdrowa gmina – aktywnie nad Wieprzem)								

Źródło: opracowanie własne

10.7 Dostępność

Wszystkie działania przewidziane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Jeziorzany będą realizowane zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. 2024 poz. 1411). Zgodnie z art. 6 tej ustawy, wymagania dotyczące dostępności obejmują trzy kluczowe obszary: architektoniczny, cyfrowy oraz informacyjno-komunikacyjny. Oznacza to konieczność stosowania zasad projektowania uniwersalnego lub –

w sytuacjach, gdy nie jest to możliwe – wdrażania racjonalnych usprawnień spełniających minimalne standardy.

Zakres dostępności architektonicznej obejmuje:

- zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków,
- instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych,
- zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,
- zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego, o którym mowa w art. 2 pkt. 11 Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 913, 1301, 1665),
- zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób;

Dostępność cyfrowa obejmuje:

- wymagania określone w Ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych;

Dostępność informacyjno-komunikacyjna obejmuje:

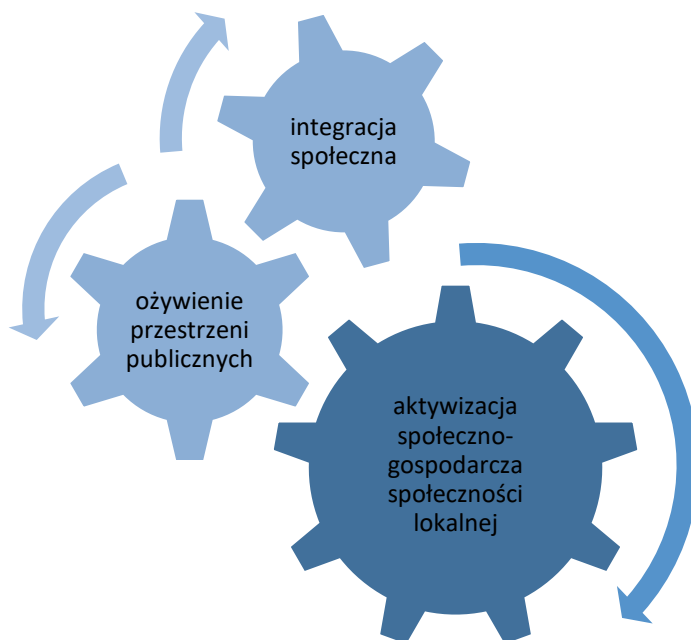
- obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, o których mowa w art. 3 pkt. 5 Ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2023 r. poz. 20), lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje,
- instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia,
- zapewnienie na stronie internetowej danego podmiotu informacji o zakresie jego działalności – w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania,
- zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.

Z myślą o poprawie jakości życia osób narażonych na wykluczenie społeczne, dyskryminację lub marginalizację – w szczególności z powodu niepełnosprawności, wieku, stanu zdrowia lub innych

ograniczeń – dokonano analizy zgłoszonych propozycji projektowych pod kątem planowanych rozwiązań uwzględniających ich potrzeby.

10.8 Mechanizmy integracji

Koordinacja i spójność działań podejmowanych w ramach procesu rewitalizacji to kluczowe elementy Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR). Mechanizmy integracji stanowią uzupełnienie wcześniej omówionej komplementarności, wzmacniając skuteczność całego procesu. Ich nadrzędnym celem jest tworzenie synergii między poszczególnymi przedsięwzięciami poprzez wzajemne wspieranie ich potencjału i zapewnienie współpracy na różnych poziomach. Integracja ta obejmuje aspekty koncepcyjne, organizacyjne oraz finansowe, co umożliwia spójne i efektywne wdrażanie założonych celów rewitalizacyjnych.

Kluczowe mechanizmy integracji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR) obejmują następujące elementy:

1. Integracja na poziomie celów

Mechanizm ten został wdrożony już na etapie opracowywania dokumentu i będzie kontynuowany podczas jego realizacji. W fazie przygotowawczej zastosowano m.in.:

- a. Konsultacje społeczne dotyczące wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, co umożliwiło zaangażowanie mieszkańców i organizacji pozarządowych w tworzenie GPR.

-
- b. Nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych, który miał otwarty charakter, umożliwiając ocenę zgłaszanych przedsięwzięć pod kątem ich wpływu na obszar rewitalizacji oraz planowanie kompleksowych działań..

Na etapie wdrażania kluczowym mechanizmem integracji celów będzie monitoring, który pozwoli ocenić postępy realizacji celów i formułować zalecenia na kolejne etapy programu.

2. Integracja na poziomie partycypacji społecznej w zarządzaniu wdrażaniem GPR

Mechanizm ten obejmuje:

- a. Powołanie Komitetu Rewitalizacji, którego zadaniem będzie ocena postępów realizacji GPR z perspektywy integracji i komplementarności działań podejmowanych przez różne podmioty zaangażowane w proces rewitalizacji.
- b. Współpracę z przedstawicielami różnych grup społecznych, w tym seniorów i młodzieży, w zakresie działań kierowanych do osób starszych, młodych oraz dzieci.
- c. Zaangażowanie organizacji pozarządowych w proces rewitalizacji.
- d. Regularne spotkania z interesariuszami,
- e. Społeczną kontrolę procesu rewitalizacji poprzez publikację raportów z monitoringu i umożliwienie ich opiniowania przez społeczność lokalną.

3. Integracja na poziomie zarządzania wdrażaniem

Ten mechanizm obejmuje bieżącą ocenę postępów realizacji GPR, prowadzoną za pomocą monitoringu i ewaluacji.

Szczegółowy opis systemu monitoringu znajduje się w rozdziale 11 niniejszego dokumentu. Jego zadaniem jest wspieranie procesu zarządzania poprzez odniesienie do jasno określonych celów i mierzalnych wskaźników. Dzięki temu możliwa będzie ocena skuteczności podejmowanych działań oraz poziomu integracji GPR.

10.9. Indykatywne ramy finansowe

Zgodnie z przepisami i art. 15.1 ust. 1 ustawy o rewitalizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Jeziorzany konieczne jest wskazanie szacunkowych ram finansowych oraz źródeł finansowania poszczególnych działań rewitalizacyjnych. Wśród źródeł finansowania projektów zapisanych w GPR największe znaczenie mają środki własne budżetu Gminy Jeziorzany, ale również środki budżetu państwa, Fundusze Europejskie oraz inne środki krajowe i zagraniczne. Planowane przedsięwzięcia, okres ich realizacji mają charakter orientacyjny, gdyż będą zależne w dużej mierze od możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł wsparcia.

Tabela 68 Indykatywne ramy finansowe zadań w Gminnym Programie Rewitalizacji

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Termin realizacji	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia	Potencjalne źródło finansowania
1	Rewitalizacja obszaru zdegradowanego wzdłuż rzeki Wieprz w miejscowości Jeziorzany z nadaniem mu funkcji turystycznej i rekreacyjnej	2026 –2028	300 000,00	Gmina Jeziorzany. Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 Działanie FELU.11.04.
2	Zakup budynku / pustostanu od GS, rewitalizacja i przystosowanie go na potrzeby Koła Gospodyń Wiejskich w Jeziorzanach oraz innych organizacji pożytku publicznego	2026 –2030	1 500 000,00	Gmina Jeziorzany. Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 Działanie FELU.11.04.
3	Przystosowanie budynku OSP w Jeziorzanach do działalności świetlicowo - szkoleniowej	2026 –2030	1 000 000,00	Gmina Jeziorzany. Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 Działanie FELU.11.04. Wkład własny prywatny – OSP.
4	Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Krępa i doposażenie jej na rzecz zwiększenia aktywności społecznej	2027 –2028	500 000,00	Gmina Jeziorzany, KPO, inne dostępne fundusze.
5	Termomodernizacja budynku Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeziorzanach na rzecz poprawy dostępności do usług opiekuńczych dla mieszkańców gminy Jeziorzany	2027 –2028	1 000 000,00	Gmina Jeziorzany, KPO, inne dostępne fundusze.
6	Budowa hydroforni / stacji uzdatniania wody w Przytocznie w ramach zapewnienia mieszkańcom gminy Jeziorzany podstawowych standardów bezpieczeństwa	2027 - 2030	3 000 000,00	Gmina Jeziorzany.
7	Remont i modernizacja Gminnej Biblioteki Publicznej w Jeziorzanach	2027 –2028	400 000,00	Gmina Jeziorzany.
8	Adaptacja budynku po byłej szkole w Krępie na Centrum Aktywności Lokalnej	2027 - 2028	1 500 000,00	Gmina Jeziorzany. Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 Działanie FELU.11.04.
9	4B (for b) – Bule, Books, Bulodrom, Biblioteka	2027	65 000,00	Gmina Jeziorzany. Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. Inne źródła publiczne i prywatne.

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Termin realizacji	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia	Potencjalne źródło finansowania
10	„Młodzi i Aktywni w Jeziorzanych” -program aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców i młodego pokolenia.	2027 –2029	30 000,00	Gmina Jeziorzany. Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. Inne źródła publiczne i prywatne.
11	„Aktywna Wspólnota Jeziorzan” – integracja, kultura i zaangażowanie mieszkańców	2027 –2029	50 000,00	Gmina Jeziorzany. Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. Inne źródła publiczne i prywatne.
12	Zdrowa gmina – aktywnie nad Wieprzem)	2027 –2029	25 000,00	Gmina Jeziorzany. Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. Inne źródła publiczne i prywatne.
SUMA			9 370 000,00	

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie prowadzonych szacunków, ogólny koszt realizacji wszystkich przedsięwzięć rewitalizacji wynosi 9 370 000,00 zł. Spośród tej kwoty 9 265 000,00 zł (98,9%) to projekty infrastrukturalne. Pozostała kwota 105 000 zł (1,1%) przypada na projekty społeczne z zakresu rewitalizacji. Największym beneficjentem procesu rewitalizacji jest Gmina Jeziorzany. Jednakże Program obejmuje również wkład pieniężny organizacji pozarządowych.

11. Opis struktury zarządzania

11.1 Wdrażanie GPR

Zgodnie z artykułem 3 ust. 1 ustawy o rewitalizacji (Dz.U 2024 poz.278) przygotowanie, koordynacja i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej realizacja należą do zadań własnych gminy. Zgodnie z art. 3 ust. 2 tej ustawy, gmina zobowiązana jest do realizacji tych zadań:

- w sposób jawny i przejrzysty, z zapewnieniem aktywnego udziału interesariuszy na każdym etapie (partycypacja społeczna),
- w sposób zapobiegający wykluczeniu mieszkańców obszaru rewitalizacji z możliwości korzystania z pozytywnych efektów procesu rewitalizacji, w szczególności w zakresie warunków korzystania z gminnego zasobu mieszkaniowego,
- z uwzględnieniem zasad uniwersalnego projektowania w rozumieniu art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 oraz z 2018 r. poz. 1217).

Główne podmioty odpowiedzialne za realizację Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Jeziorzany to:

- Wójt Gminy Jeziorzany,
- Rada Gminy Jeziorzany,
- Komitet Rewitalizacji,
- Jednostki organizacyjne gminy.

Wójt Gminy Jeziorzany pełni funkcję Operatora procesu rewitalizacji, posiadając ustawowe uprawnienia do zarządzania GPR oraz koordynacji pozostałych elementów organizacyjnych programu. Za bieżącą realizację zadań przewidzianych w GPR odpowiada Zastępca Wójta Gminy Jeziorzany. Proces wdrażania programu nie będzie generował dodatkowych kosztów administracyjnych – działania te zostaną zrealizowane w ramach istniejącej struktury organizacyjnej i budżetu gminy. Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą realizowane zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową (WPF) zatwierdzoną przez Radę Gminy Jeziorzany oraz w oparciu o roczne budżety gminy. Spójność programu z WPF zapewni efektywną realizację zaplanowanych działań.

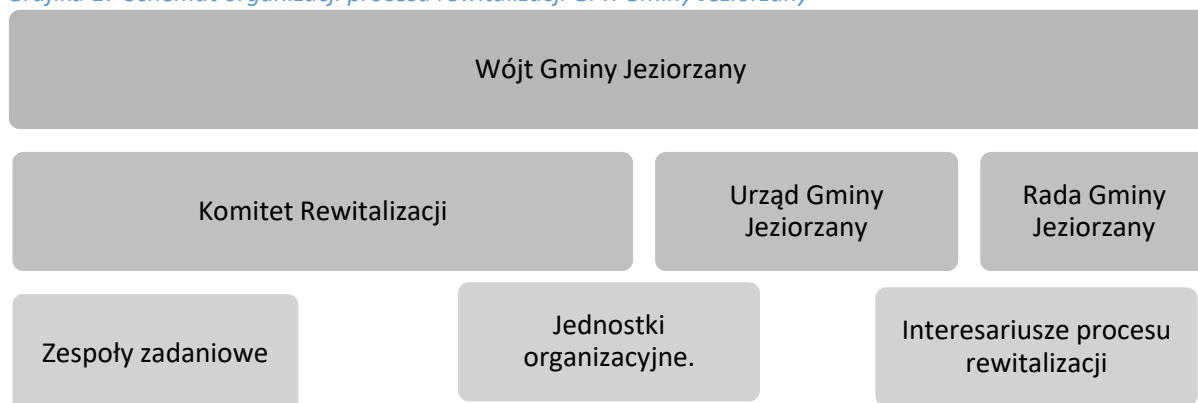
W przypadku bardziej złożonych projektów, wymagających intensywniejszego zaangażowania, Wójt ma możliwość powołania zespołów zadaniowych złożonych z przedstawicieli różnych komórek organizacyjnych. Ich zadaniem będzie wsparcie procesu zarządzania poszczególnymi przedsięwzięciami w ramach ich kompetencji.

Zakres prac zespołów zadaniowych obejmie m.in.:

- przygotowanie dokumentacji technicznej,
- opracowanie specyfikacji warunków zamówienia,

- przeprowadzenie procedur przetargowych,
- nadzór nad realizacją robót,
- zarządzanie przepływem środków finansowych,
- prowadzenie sprawozdawczości i monitoringu,
- końcowe rozliczenie pozyskanych środków.

Grafika 17 Schemat organizacji procesu rewitalizacji GPR Gminy Jeziorzany

Źródło: opracowanie własne.

Komitet Rewitalizacji

Komitet Rewitalizacji pełni rolę organu doradczego, wspierającego prawidłową realizację Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR). Jego podstawowym zadaniem jest także prowadzenie dialogu pomiędzy interesariuszami procesu rewitalizacji a władzami gminy, co sprzyja budowaniu szerokiego porozumienia wokół działań rewitalizacyjnych.

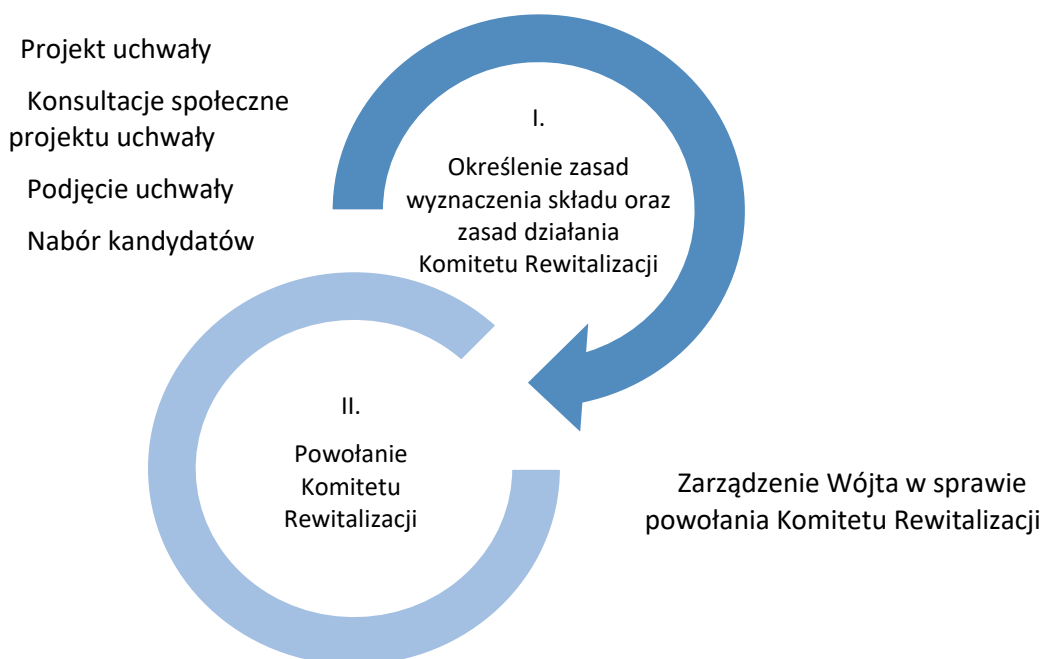
Skład oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji są określone przez Radę Gminy w drodze uchwały, z zachowaniem zasad transparentności i partycypacji społecznej. W skład Komitetu muszą wchodzić przedstawiciele różnych grup interesariuszy. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji wśród członków powołanego Komitetu Rewitalizacji powinni się znaleźć:

1. mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wiczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
2. mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;
3. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
4. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
5. jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
6. organy władzy publicznej;

7. podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Podjęcie uchwały w sprawie zasad działania oraz składu Komitetu Rewitalizacji zostanie poprzedzone konsultacjami społecznymi, zgodnie z zasadami partycypacji obywatelskiej. Komitet Rewitalizacji zostanie powołany przez Wójta Gminy Jeziorzany w drodze zarządzenia, na podstawie uchwały Rady Gminy.

Grafika 8 Schemat określania zasad działania Komitetu Rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

11.2 System monitoringu

Działania związane z wdrażaniem i monitorowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Jeziorzany mają na celu ocenę stopnia zaawansowania realizacji założonych celów. Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, Gminny Program Rewitalizacji musi być poddawany okresowej ocenie aktualności i stopnia realizacji – co najmniej raz na trzy lata. Ocena ta jest przeprowadzana na podstawie systemu monitorowania i ewaluacji określonego w Programie. Zaprojektowane w dokumencie ramy monitoringu zapewnią zgodność procesu z obowiązującymi przepisami prawa, a także umożliwią bieżące śledzenie efektów działań rewitalizacyjnych. Monitoring będzie miał charakter kompleksowy – obejmie wszystkie zaangażowane podmioty, zarówno publiczne, jak i prywatne oraz społeczne. Takie podejście pozwoli na rzetelną ocenę skuteczności i efektywności podejmowanych interwencji.

Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR

Ocena aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji będzie przeprowadzana regularnie, co trzy lata. Proces ten obejmie analizę wszystkich zaplanowanych działań, ze szczególnym naciskiem na ocenę stopnia osiągnięcia wskaźników przypisanych do poszczególnych celów programu. Wyniki oceny zostaną zebrane i przedstawione w formie raportu. Poniżej, w tabeli, przedstawiono zestaw wskaźników monitoringu przyporządkowanych do poszczególnych celów GPR. Wskaźniki te są spójne z tymi, które posłużyły do wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji.

Tabela 69 Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR

Wskaźnik	Wartość wskaźnika (2023)	Źródło danych	Wartość docelowa wskaźnika
Cel strategiczny 1			
Cel strategiczny 2			

Źródło: opracowanie własne

Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Monitoring realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie prowadzony w cyklu rocznym. Jego podstawę stanowią będą sprawozdania składane w formie kart projektu, które wypełniane będą przez podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych przedsięwzięć.

Tabela 70 Wzór karty monitorowania przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

Nazwa projektu	
Cel ogólny realizacji projektu	
Krótki opis działań	
Realizator (wydział/referat/inne)	
Miejsce realizacji (adres)	
Monitorowane wskaźniki	
Wydatkowane środki finansowe	
Zaawansowanie realizacji/przygotowania do realizacji	
Planowana data zakończenia (oddania do użytku/realizacji) projektu	
Data sporządzenia karty	

Źródło: opracowanie własne

Wypełnione karty projektu będą przekazywane do Urzędu Gminy Jeziorzany. Na ich podstawie odpowiedni wydział przygotowuje coroczny raport dotyczący realizacji projektów ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji. Raport będzie sporządzany do 31 stycznia każdego roku, uwzględniając dane dotyczące stanu realizacji na dzień 31 grudnia roku poprzedniego. Po opracowaniu dokument zostanie

przekazany Komitetowi Rewitalizacji, co zapewni bieżący dostęp do informacji o postępach we wdrażaniu GPR..

Regularny monitoring skuteczności działań rewitalizacyjnych odgrywa kluczową rolę w ocenie realizacji założonych celów oraz w zapewnieniu efektywnego i transparentnego wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację.

Aktualizacja GPR

Ze względu na zachodzące w większości jednostek administracyjnych zmiany społeczno-gospodarcze, może zaistnieć potrzeba modyfikacji wybranych zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Jeziorzany. Aktualizacja może być również konieczna w przypadku niskiej efektywności działań rewitalizacyjnych, braku postępów w realizacji zadań lub nieosiągnięcia założonych wskaźników. Wprowadzenie zmian w GPR musi być poprzedzone uzasadnieniem oraz oceną wpływu proponowanych korekt na dalszy przebieg realizacji programu. Aktualizacja programu może obejmować zarówno modyfikację działań, jak i struktury interwencji.

Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, ocena aktualności i stopnia realizacji GPR przeprowadzana jest co najmniej raz na trzy lata. Oceny tej dokonuje Wójt Gminy Jeziorzany, a jej wyniki przekazywane są Komitetowi Rewitalizacji do zaopiniowania oraz publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej.

W przypadku stwierdzenia potrzeby wprowadzenia zmian, Wójt składa wnioski do Rady Gminy o aktualizację programu. Wniosek ten musi zawierać ocenę aktualności i stopnia realizacji GPR, wraz z uzasadnieniem proponowanych zmian. Wniosek ten musi zawierać ocenę aktualności i stopnia realizacji GPR wraz z uzasadnieniem proponowanych zmian. Jeżeli ocena wykaże, że cele rewitalizacji nie zostały osiągnięte, Rada Gminy może – z własnej inicjatywy lub na wniosek Wójta – uchylić uchwałę o przyjęciu GPR w całości lub częściowo. Zmiany w GPR wprowadzane są w trybie, w jakim program został przyjęty. Jeżeli zmiany dotyczą podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych lub ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, niezbędne jest przeprowadzenie:

- konsultacji społecznych,
- opiniowania przez uprawnione podmioty, w tym:
 - zarząd powiatu,
 - zarząd województwa,
 - właściwego wojewodę,
 - organy wojskowe, Straż Graniczną, służby bezpieczeństwa,
 - komendanta powiatowego/miejskiego Państwowej Straży Pożarnej,
 - państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego,

- gminną komisję urbanistyczno-architektoniczną,
 - operatorów sieci uzbrojenia terenu, zarządców dróg oraz linii i terenów kolejowych,
 - Komitet Rewitalizacji,
 - Krajowy Zasób Nieruchomości,
- przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Tabela 71 Harmonogram realizacji procesu rewitalizacji

Wyszczególnienie	Okres realizacji
Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Jeziorzany	2026 r.
Powołanie i rozpoczęcie prac przez Komitet Rewitalizacji	2026 r.
Wprowadzenie zaplanowanych inwestycji do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Jeziorzany	Niezwłocznie po uchwaleniu GPR
Posiedzenia Komitetu Rewitalizacyjnego	Od 2026 r. (przynajmniej jedno posiedzenie w ciągu roku)
Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w ramach GPR	Od 2026 r.
Monitoring	Od 2026 r. (realizowany systematycznie w okresach rocznych)
Ewaluacja okresowa	Od 2026 r. (realizowana w okresach trzyletnich)
Komunikacja społeczna GPR	Od 2026 r.

Źródło: opracowanie własne

Koszty zarządzania

W ramach realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Jeziorzany nie przewiduje się konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z zarządzaniem programem. System wdrażania oraz upowszechniania działań rewitalizacyjnych został opracowany z wykorzystaniem istniejących struktur organizacyjnych Urzędu Gminy Jeziorzany. Komitet Rewitalizacji, pełniący funkcję organu doradczego i opiniotwórczego, odgrywa istotną rolę w procesie zarządzania GPR. Jego działalność nie wiąże się jednak z dodatkowymi obciążeniami finansowymi, gdyż obsługa lokalowo-administracyjna Komitetu jest zapewniana przez Urząd Gminy, a udział członków Komitetu ma charakter społeczny.

W zakresie ewaluacji GPR dopuszcza się możliwość zlecenia opracowania badania ewaluacyjnego podmiotowi zewnętrznemu, posiadającemu odpowiednie doświadczenie i kompetencje w tym zakresie. Zlecenie takie będzie możliwe pod warunkiem dostępności wolnych środków finansowych w budżecie gminy.

12. Upowszechnienie dokumentu i proces partycypacji społecznej

12.1 Upowszechnienie opracowania GPR

Zgodnie z art.5 ust. 1 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji prace w kierunku opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji powinny uwzględniać współdziałanie społeczności lokalnej, czyli faktycznych interesariuszy działań rewitalizacyjnych. W ramach opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Jeziorzany podjęto działania, polegające na:

- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;
- prowadzeniu, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy, oraz o przebiegu tego procesu;
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji;
- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji;
- zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

W przypadku przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Jeziorzany partycypacja społeczna obejmowała następujące działania:

1. Przeprowadzenie w dniach 3 czerwiec – 7 lipiec 2025 roku konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Jeziorzany. Konsultacje przeprowadzone zostały w formie:
 - zbierania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej poprzez wypełnienie formularza dostępnego w Urzędzie Gminy Jeziorzany oraz na stronie internetowej <https://jeziorzany.eu/> oraz pod linkiem: https://ankieta.deltapartner.org.pl/jeziorzany_formularz_ozor
 - otwartego spotkania dla interesariuszy procesu rewitalizacji, które odbyło się w dniu 11.06.2025 r. o godz. 12:00 w Urzędzie Gminy Jeziorzany, ul. Rynek 22, 21-146 Jeziorzany, w Sali Konferencyjnej na 1. piętrze. W zaproszeniu sformułowano wszystkie grupy interesariuszy rewitalizacji. W spotkaniu wzięło udział 12 osób (mieszkańcy oraz pracownicy samorządu). Podczas spotkania nie zgłoszono żadnych uwag. Zaprezentowano projekt konsultowanej uchwały wraz z załącznikiem graficznym oraz proces delimitacji.

-
- wypełnienia elektronicznego formularza ankiety dostępnej na stronie internetowej oraz pod linkiem: https://ankieta.deltapartner.org.pl/jeziorzany_ankieta_ozor;
 - zbierania uwag ustnych do protokołu w Urzędzie Gminy Jeziorzany, ul. Rynek 22, 21-146 Jeziorzany, pokój zastępcy wójta.

2. Przystąpienie do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji.

Podjęcie Uchwały Nr XIV/65/2025 Rady Gminy Jeziorzany z dnia 14 lipca 2025 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Jeziorzany stanowiło formalne przystąpienie do sporządzenia dokumentu. Wykonanie uchwały powierzono Wójtowi Gminy Jeziorzany.

3. Otwarty nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych:

- Otwarty nabór projektów do GPR został przeprowadzony w terminie od 1 do 15 października 2025 roku. Propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych można było zgłaszać w formie papierowej poprzez wypełnienie formularza zgłoszeniowego dostępnego on-line lub dostępnego w Urzędzie Gminy w Jeziorzanych oraz w formie elektronicznej, korzystając z dedykowanego linku do ankiety.
- Otwarte spotkanie warsztatowo – informacyjne przeprowadzone dnia 7.10.2025 roku on – line, które dotyczyło rodzajów projektów rewitalizacyjnych oraz sposobu ich składania. W spotkaniu wzięło udział 6 osób – pracowników Urzędu Gminy, jednostek organizacyjnych oraz organizacji pozarządowych (Ochotnicza Straż Pożarna). Na spotkanie zapraszani byli potencjalni interesariusze procesu rewitalizacji.

W ramach prowadzonego otwartego naboru wpłynęło 12 formularzy (propozycji projektowych). Otrzymane propozycje przedsięwzięć były weryfikowane przez pracowników Urzędu Gminy w Jeziorzanych i zakwalifikowane jako propozycje projektów rewitalizacyjnych.

12.2 Uspołecznienie wdrażania GPR

Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR) odbywać się będzie z aktywnym udziałem społeczności lokalnej. Proces partycypacji społecznej będzie realizowany dwutorowo:

- Pośrednio – poprzez:
 - publikacje informacji o GPR na stronie internetowej Urzędu Gminy Jeziorzany,
 - materiały promocyjne i informacyjne,
 - komunikację za pośrednictwem lokalnej prasy i portalu społecznościowego gminy;
- Bezpośrednio – poprzez:
 - organizację spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami lokalnych środowisk oraz organizacjami pozarządowymi (również w formie zdalnej).

Do grona interesariuszy procesu rewitalizacji zalicza się m.in.: mieszkańców gminy i obszaru rewitalizacji (w tym młodzież, seniorów, osoby z niepełnosprawnościami), przedsiębiorców, organizacje pozarządowe i grupy nieformalne. Wobec wymienionych grup prowadzone będą działania informacyjne i komunikacyjne obejmujące:

- publikację dokumentu GPR na stronie internetowej Urzędu Gminy Jeziorzany,
- bieżące informacje o realizowanych w ramach GPR zadaniach publikowane na stronie oraz w mediach społecznościowych gminy,
- współpracę z lokalnymi mediami w zakresie informowania o postępach realizacji i wynikach monitoringu,
- regularne publikowanie raportów z monitoringu oraz oceny aktualności GPR.

Uspołecznienie wdrażania GPR będzie również realizowane z wykorzystaniem kooperacji pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi poprzez:

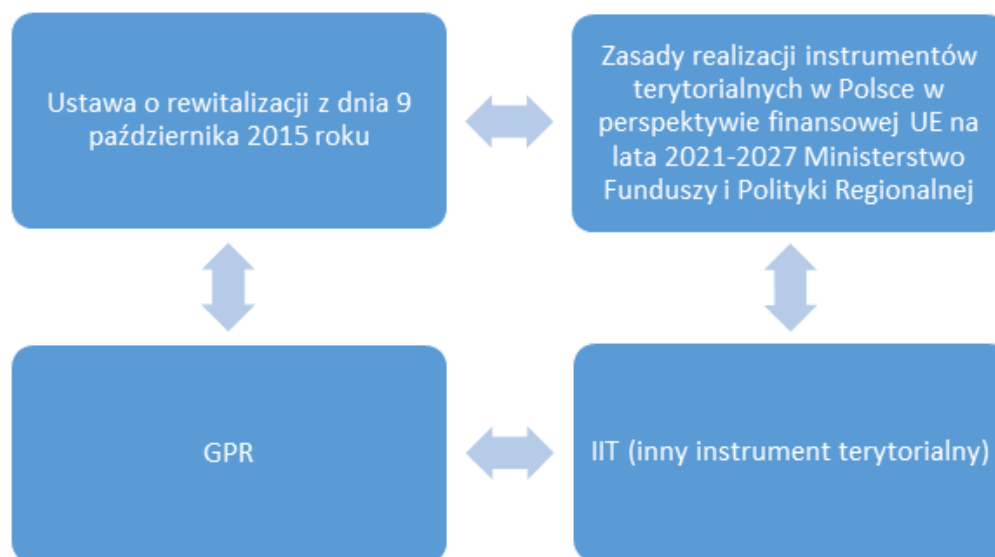
- udostępnianie bieżących informacji z przebiegu wdrażania GPR,
- opracowanie i przeprowadzenie ankiet internetowych skierowanych do mieszkańców oraz innych interesariuszy, umożliwiających ocenę GPR, procesów rewitalizacyjnych i identyfikację nowych potrzeb,
- powołanie Komitetu Rewitalizacji w terminie do 3 miesięcy od uchwalenia GPR – jako forum współpracy i dialogu między interesariuszami a organami gminy,
- organizację co najmniej jednego otwartego spotkania konsultacyjnego rocznie, w trakcie którego mieszkańcy oraz przedstawiciele instytucji lokalnych będą mogli uzyskać informacje nt. zaawansowania wdrażania GPR oraz zgłosić swoje uwagi i propozycje.

W proces wdrażania programu zostaną zaangażowani wszyscy partnerzy określani w art. 8 ust. 1 rozporządzenia ogólnego, w tym w szczególności przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego. Główną przesłanką realizującą ten postulat będzie możliwość udziału przedstawicieli tych podmiotów w Komitecie Rewitalizacji.

13. GPR jako strategia IIT

Zgodnie z wytycznymi zawartymi w dokumencie „Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021–2027”, gminne programy rewitalizacji pełnią obowiązkową funkcję strategii IIT w odniesieniu do działań finansowanych ze środków polityki spójności. Schemat blokowy przedstawiony poniżej obrazuje zależności między Gminnym Programem Rewitalizacji a strategią IIT, podkreślając jego istotną rolę jako narzędzia umożliwiającego pozyskiwanie środków z Funduszy Europejskich.

Grafika 18 Schemat powiązań programu rewitalizacji z instrumentami terytorialnymi w polityce rozwoju

Źródło: opracowanie własne na podstawie ustawy o rewitalizacji oraz Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce

W poniższej tabeli zestawiono elementy obowiązkowe strategii IIT w odniesieniu do poszczególnych rozdziałów Gminnego Programu Rewitalizacji.

Tabela 72 Elementy obowiązkowe strategii IIT w odniesieniu do poszczególnych rozdziałów Gminnego Programu Rewitalizacji

Nr rozdziału GPR	Element obowiązkowy strategii IIT
4.	synteza diagnozy obszaru realizacji IIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;
5.	
6.	
7.	cele, jakie mają być zrealizowane w ramach IIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązanych z realizacją właściwego programu;
8.	lista projektów realizujących cele, o których mowa w pkt 2, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami;
9.	opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem planu działań IIT

Źródło: opracowanie własne

Uspołecznienie procesu tworzenia i realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji zakłada aktywne włączenie partnerów społeczno-gospodarczych, co stanowi obligatoryjny element Strategii IIT. Ustawa o rewitalizacji określa katalog interesariuszy procesu rewitalizacji oraz wskazuje obowiązkowe formy angażowania społeczności lokalnej w opracowanie i wdrażanie GPR. Ponadto, regulacje te obejmują

zasady powoływania Komitetu Rewitalizacji oraz udział interesariuszy w opiniowaniu Programu (w szczególności art. 5.1 – partycypacja społeczna, 6.1 – konsultacje społeczne, 7.1 – komitet rewitalizacji w powiązaniu z artykułem 2.2 – interesariusze rewitalizacji i artykułem 17.1 – proces opiniowania).

Jednym z narzędzi partycypacyjnych jest procedura opiniowania projektu GPR Gminy Jeziorzany. Zgodnie z nią, dokument został przekazany do zaopiniowania przez następujące instytucje:

- Zarząd właściwego powiatu – pod kątem zgodności ze strategią rozwoju powiatu,
- Zarząd właściwego województwa – w zakresie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa oraz strategią jego rozwoju,
- Wojewoda – w zakresie zgodności z realizacją zadań publicznych zgodnie z art. 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami z dnia 21 sierpnia 1997 r.,
- Właściwe organy wojskowe, ochrony granic i bezpieczeństwa państwa – w odniesieniu do wymogów obronności i bezpieczeństwa,
- Komendant powiatowy/miejski Państwowej Straży Pożarnej – w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- Wojewódzki inspektor sanitarny,
- Gminna komisja urbanistyczno-architektoniczna,
- Operatorzy sieci uzbrojenia terenu, zarządcy dróg oraz infrastruktury kolejowej,
- Komitet Rewitalizacji,
- Krajowy Zespół Nieruchomości – w zakresie zagospodarowania nieruchomości wchodzących w jego skład.

Dodatkowo, zgodnie z art. 29 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej, w proces tworzenia GPR zaangażowano partnerów określonych w art. 8: władze lokalne i miejskie, instytucje publiczne, partnerów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego.

Wszystkie wymienione podmioty miały 14 dni na przedstawienie swojej opinii, zgodnie z zasadą milczącej zgody. Raport z procesu opiniowania zostanie opublikowany na stronie internetowej gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Szczegółowy opis procesu partycypacji społecznej znajduje się w Rozdziale 12 pt. „Upowszechnienie dokumentu i proces partycypacji społecznej”.

14. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Zgodnie z ustawą z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.), projekt gminnego programu rewitalizacji obowiązkowo podlega strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko (SOOŚ), o ile wyznacza ramy dla późniejszej realizacji projektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

15. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Jeziorzany nie wymaga wprowadzenia zmian w uchwałach Rady Gminy. Planowane projekty rewitalizacyjne nie obejmują gminnych zasobów mieszkaniowych ani nie naruszają zapisów Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Jeziorzany na lata 2023-2027 (Uchwała nr XLVI/225/2023 Rady Gminy Jeziorzany z dnia 28 lutego 2023 roku).

16. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

16.1 Specjalna Strefa Rewitalizacji

W ramach prowadzenia działań rewitalizacyjnych na podstawie Gminnego Programu Gminy Jeziorzany nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

16.2 Miejskowy plan rewitalizacji

W ramach realizacji GPR nie przewiduje się konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji.

16.3 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego

Realizacja zaproponowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie wywołuje konieczności wprowadzenia zmian w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Jeziorzany (Uchwała Nr XXIV/118/2020 Rady Gminy Jeziorzany z dnia 15 grudnia 2020 r.) ani aktualizacji (lub zmiany) Miejskowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego.

Spis grafik

Grafika 1 Obszary porównawcze w procesie delimitacji obszaru rewitalizacji.....	22
Grafika 2 Syntetyczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej.	27
Grafika 3 Obszar zdegradowany	32
Grafika 4 Warunki konieczne do wyznaczenia obszaru do rewitalizacji.....	33
Grafika 5 Podobszary rewitalizacji w gminie Jeziorzany.....	34
Grafika 6 Podobszar rewitalizacji Jeziorzany.....	35
Grafika 7 Podobszar rewitalizacji Krępa.....	36
Grafika 8 Podobszar rewitalizacji Przytoczno.....	37
Grafika 9 Schemat logiczny szczegółowej analizy podobszarów rewitalizacji GPR Gminy Jeziorzany.....	39
Grafika 10. Podobszar rewitalizacji Jeziorzany – mapa poglądowa	48
Grafika 11. Podobszar rewitalizacji Krępa – mapa poglądowa	60
Grafika 12. Podobszar rewitalizacji Przytoczno – mapa poglądowa	70
Grafika 13. Mapa zagrożenia powodziowego podobszaru Jeziorzany o prawdopodobieństwie wystąpienia 1%.....	76
Grafika 14. Mapa zagrożenia powodziowego podobszaru Jeziorzany o prawdopodobieństwie wystąpienia 10%.....	77
Grafika 15. Logika procesu rewitalizacji GPR Gminy Jeziorzany.....	83
Grafika 16. Wiązki projektowe dla GPR Jeziorzany	88
Grafika 17 Schemat organizacji procesu rewitalizacji GPR Gminy Jeziorzany	128
Grafika 18 Schemat powiązań programu rewitalizacji z instrumentami terytorialnymi w polityce rozwoju	136

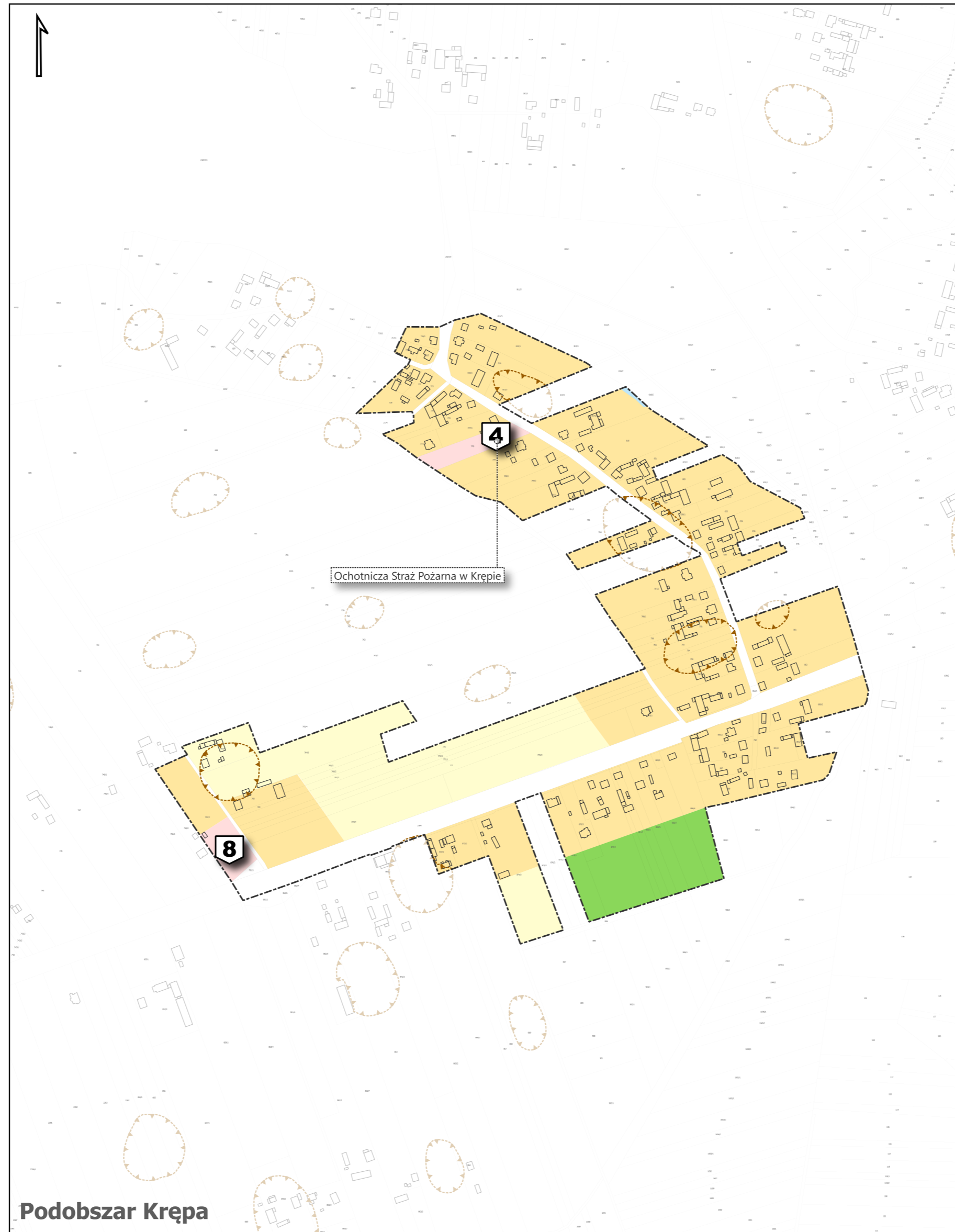
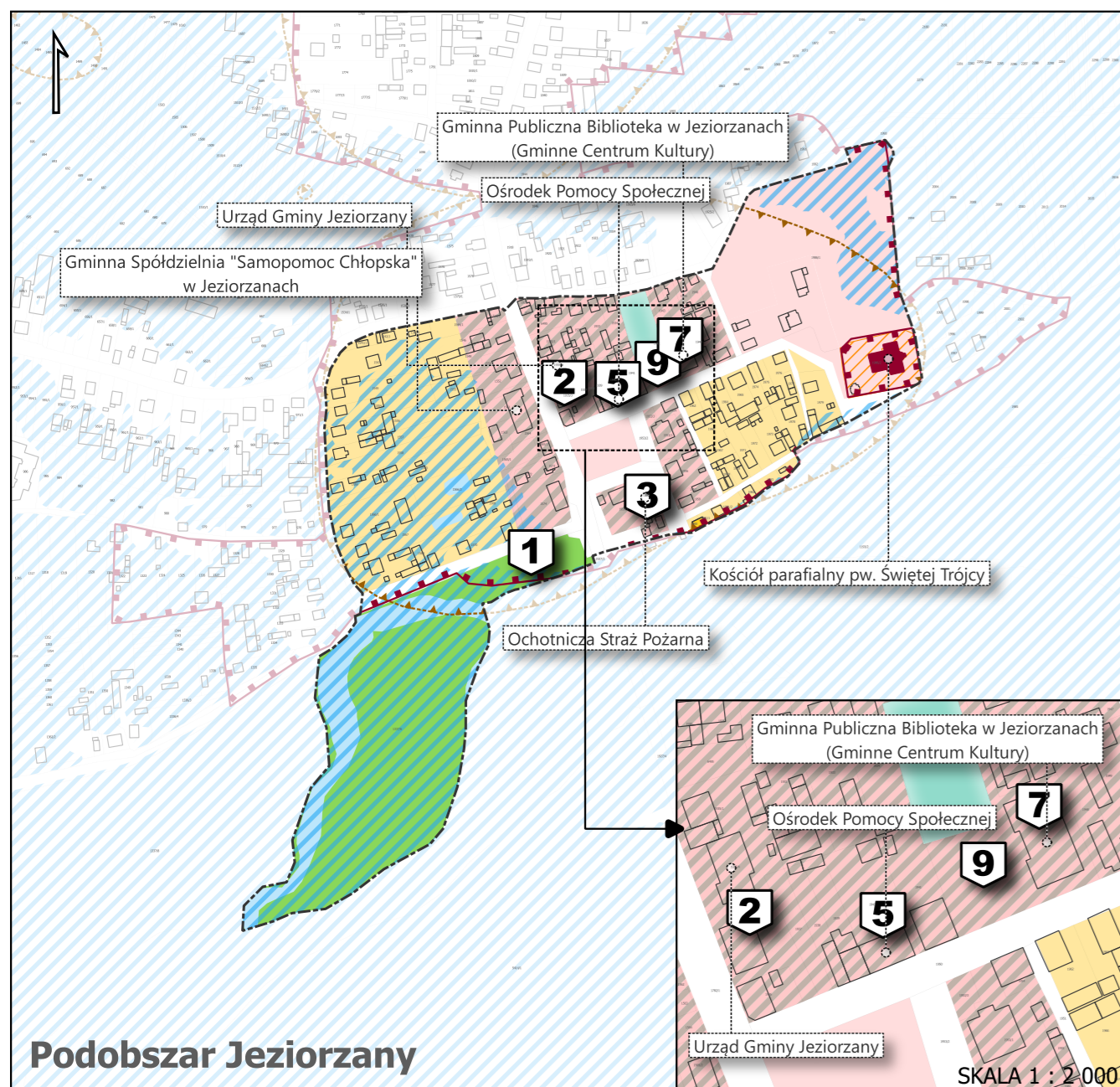
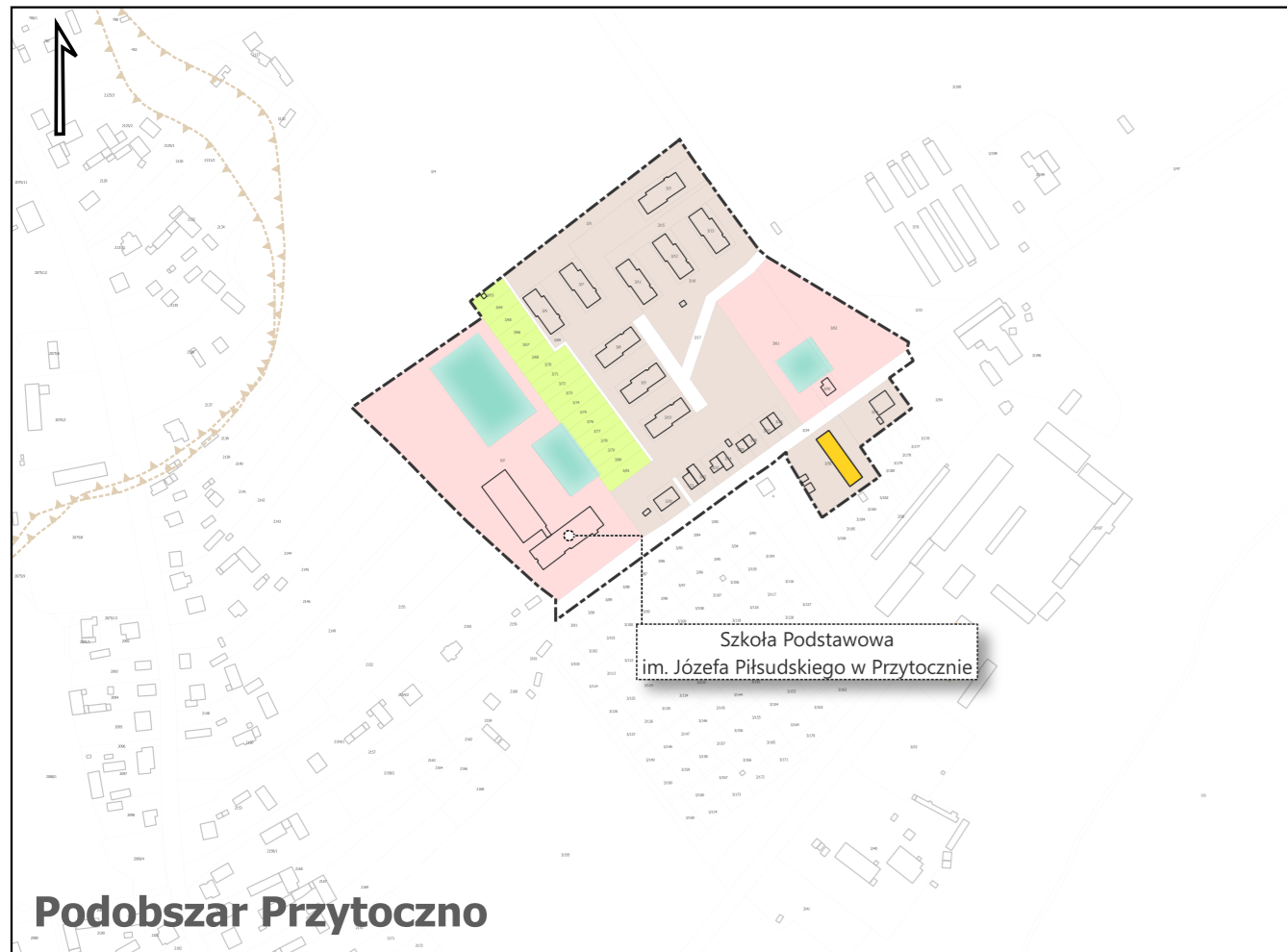
Spis tabel

Tabela 1. Schemat celów strategicznych wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań	10
Tabela 2 Opis sposobu realizacji przez GPR dokumentów strategicznych Gminy Jeziorzany	10
Tabela 3 Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie gminy Jeziorzany	13
Tabela 4 Działania podstawowe i uzupełniające przypisane do JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Jeziorzany	15
Tabela 5 Charakterystyka JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Jeziorzany	16
Tabela 6 Działania podstawowe przypisane do JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Jeziorzany	16
Tabela 7. Podział gminy Jeziorzany na obszary porównawcze z uwzględnieniem ich powierzchni i populacji, dane za rok 2024	21
Tabela 8 Katalog wskaźników delimitacji obszaru zdegradowanego	23
Tabela 9 Podsumowanie analizy obszarów – sfera społeczna – wartości wskaźników	28
Tabela 10 Podsumowanie analizy obszarów – sfera społeczna – wartości zestandaryzowane	28
Tabela 11 Liczba i wskaźnik niekorzystnych zjawisk społecznych i pozaspółecznych dla jednostek porównawczych	29
Tabela 12 Podsumowanie analizy obszarów - sfera pozaspółeczna – wartości wskaźników.	30
Tabela 13 Obszar zdegradowany w Gminie Jeziorzany	32
Tabela 14 Podobszary rewitalizacji w Gminie Jeziorzany (powierzchnia i liczba ludności)	33
Tabela 15 Wydatki majątkowe inwestycyjne Gminy Jeziorzany w latach 2015 - 2024.	41
Tabela 16. Dane w zakresie przedsiębiorczości Gminy Jeziorzany (zestawienie porównawcze) dane za 2024 r.	42
Tabela 17 Liczba osób niepełnosprawnych z podziałem na płeć w Gminie Jeziorzany	43

<i>Tabela 18 Współczynnik aktywności zawodowej, wskaźnik zatrudnienia oraz stopa bezrobocia</i>	43
<i>Tabela 19. Bilans problemów oraz potencjałów rozwojowych Gminy Jeziorzany w kontekście rewitalizacji</i>	45
<i>Tabela 20. Dane dotyczące liczby mieszkańców i powierzchni dla podobszaru rewitalizacji Jeziorzany</i>	47
<i>Tabela 21. Zestawienie wskaźników porównawczych w sferze społecznej dla podobszaru rewitalizacji Jeziorzany</i>	49
<i>Tabela 22 Identyfikacja problemów społecznych podobszaru rewitalizacji Jeziorzany, ich przyczyn i potencjalnych skutków</i>	50
<i>Tabela 23. Zestawienie wskaźników porównawczych w sferze pozaspołecznej dla podobszaru rewitalizacji Jeziorzany</i>	53
<i>Tabela 24 Identyfikacja problemów pozaspołecznych podobszaru rewitalizacji Jeziorzany</i>	54
<i>Tabela 25 Potencjały i problemy rozwojowe na podobszarze rewitalizacji Jeziorzany</i>	58
<i>Tabela 26. Dane dotyczące liczby mieszkańców i powierzchni dla podobszaru rewitalizacji Krępa</i>	59
<i>Tabela 27. Zestawienie wskaźników porównawczych w sferze społecznej dla podobszaru rewitalizacji Krępa</i>	61
<i>Tabela 28 Identyfikacja problemów społecznych podobszaru rewitalizacji Krępa, ich przyczyn i potencjalnych skutków</i>	62
<i>Tabela 29. Zestawienie wskaźników porównawczych w sferze pozaspołecznej dla podobszaru rewitalizacji Krępa</i>	63
<i>Tabela 30 Identyfikacja problemów poza społecznych podobszaru rewitalizacji Krępa</i>	64
<i>Tabela 31 Potencjały i problemy rozwojowe na podobszarze rewitalizacji Krępa</i>	66
<i>Tabela 32. Dane dotyczące liczby mieszkańców i powierzchni dla podobszaru rewitalizacji Przytoczno</i>	67
<i>Tabela 33. Zestawienie wskaźników porównawczych w sferze społecznej dla podobszaru rewitalizacji Przytoczno</i>	68
<i>Tabela 34 Identyfikacja problemów społecznych podobszaru rewitalizacji Przytoczno, ich przyczyn i potencjalnych skutków</i>	69
<i>Tabela 35. Zestawienie wskaźników porównawczych w sferze pozaspołecznej dla podobszaru rewitalizacji Przytoczno</i>	71
<i>Tabela 36 Identyfikacja problemów pozaspołecznych podobszaru rewitalizacji Krępa</i>	71
<i>Tabela 37 Potencjały i problemy rozwojowe na podobszarze rewitalizacji Przytoczno</i>	74
<i>Tabela 38. Problemy rozwojowe podobszarów rewitalizacji – podsumowanie</i>	78
<i>Tabela 39 Główne problemy rozwojowe obszaru rewitalizacji</i>	80
<i>Tabela 40. Wizja podobszarów rewitalizacji w Gminie Jeziorzany</i>	81
<i>Tabela 41. Układ celów strategicznych GPR Gminy Jeziorzany</i>	83
<i>Tabela 42. Układ kierunków wymaganych działań GPR Gminy Jeziorzany</i>	84
<i>Tabela 43. Założenia interwencji rewitalizacyjnej GPR Gminy Jeziorzany</i>	85
<i>Tabela 44 Zestawienie podstawowych projektów rewitalizacyjnych GPR Gminy Jeziorzany</i>	86
<i>Tabela 45 Wiązka projektowa nr 1 w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Jeziorzany – projekty realizowane na podobszarze rewitalizacji Jeziorzany</i>	88
<i>Tabela 46 Wiązka projektowa nr 2 w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Jeziorzany – projekty realizowane na podobszarze rewitalizacji Krępa</i>	88
<i>Tabela 47 Wiązka projektowa nr 3 w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Jeziorzany – projekty realizowane na podobszarze rewitalizacji Przytoczno</i>	89
<i>Tabela 48 Wiązka projektowa nr 4 w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Jeziorzany – projekty społeczne realizowane łącznie na podobszarze rewitalizacji Jeziorzany, Krępa, Przytoczno</i>	89
<i>Tabela 49 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 1 Rewitalizacja obszaru zdegradowanego wzdłuż rzeki Wieprz w miejscowości Jeziorzany z nadaniem mu funkcji turystycznej i rekreacyjnej</i>	89
<i>Tabela 50 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 2 Zakup budynku / pustostanu od GS, rewitalizacja i przystosowanie go na potrzeby Koła Gospodyń Wiejskich w Jeziorzanach oraz innych organizacji pożytku publicznego</i>	91
<i>Tabela 51 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 3, Przystosowanie budynku OSP w Jeziorzanach do działalności świetlicowo - szkoleniowej</i>	94

<i>Tabela 52 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 4, Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Krępa i doposażenie jej na rzecz zwiększenia aktywności społecznej</i>	95
<i>Tabela 53 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 5 Termomodernizacja budynku Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeziorzanach na rzecz poprawy dostępności do usług opiekuńczych dla mieszkańców gminy Jeziorzany</i>	97
<i>Tabela 54 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 6 Budowa hydroforni / stacji uzdatniania wody w Przytocznie w ramach zapewnienia mieszkańcom gminy Jeziorzany podstawowych standardów bezpieczeństwa,</i>	99
<i>Tabela 55. Tabela 56 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 7 Remont i modernizacja Gminnej Biblioteki Publicznej w Jeziorzanach</i>	100
<i>Tabela 57. Tabela 58 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 8 Adaptacja budynku po byłej szkole w Krępie na Centrum Aktywności Lokalnej</i>	102
<i>Tabela 59. Tabela 60 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 9 4B (for b) – Bule, Books, Bulodrom, Biblioteka</i>	104
<i>Tabela 61 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 10 Młodzi i Aktywni w Jeziorzanach,</i>	106
<i>Tabela 62 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 11, „Aktywna Wspólnota Jeziorzan” – integracja, kultura i zaangażowanie mieszkańców</i>	107
<i>Tabela 63 Karta projektowa dla przedsięwzięcia nr 12 Zdrowa gmina – aktywnie nad Wieprzem</i>	109
<i>Tabela 64 Logika zaplanowanej interwencji rewitalizacyjnej dla Gminy Jeziorzany</i>	112
<i>Tabela 65 Zgodność projektów uzupełniających z celami strategicznymi oraz kierunkami działań GPR</i>	114
<i>Tabela 66 Komplementarność międzyokresowa procesu rewitalizacji w Gminie Jeziorzany</i>	118
<i>Tabela 67 Realizacja przez poszczególne projekty kierunków działań w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji</i>	121
<i>Tabela 68 Indykatywne ramy finansowe zadań w Gminnym Programie Rewitalizacji</i>	125
<i>Tabela 69 Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów GPR</i>	130
<i>Tabela 70 Wzór karty monitorowania przedsięwzięcia rewitalizacyjnego</i>	130
<i>Tabela 71 Harmonogram realizacji procesu rewitalizacji</i>	132
<i>Tabela 72 Elementy obowiązkowe strategii IIT w odniesieniu do poszczególnych rozdziałów Gminnego Programu Rewitalizacji</i>	136

Załącznik 1. Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji Gminy Jeziorzany (mapa poglądowa)

PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKcjONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI GMINY JEZIORZANY

0 100 200 m

SKALA 1 : 5 000

Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne (infrastrukturalne):

- 1** Rewitalizacja obszaru zdegradowanego wzdłuż rzeki Wieprz w miejscowości Jeziorzany z nadaniem mu funkcji turystycznej i rekreacyjnej
- 2** Zakup budynku / pustostanu od GS, rewitalizacja i przystosowanie go na potrzeby Koła Gospodyń Wiejskich w Jeziorzanach oraz innych organizacji pożytku publicznego
- 3** Przystosowanie budynku OSP w Jeziorzanach do działalności świetlicowo - szkoleniowej
- 4** Termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Krępa i doposażenie jej na rzecz zwiększenia aktywności społecznej
- 5** Termomodernizacja budynku Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeziorzanach na rzecz poprawy dostępności do usług opiekuńczych dla mieszkańców gminy Jeziorzany
- 7** Remont i modernizacja Gminnej Biblioteki Publicznej w Jeziorzanach
- 8** Adaptacja budynku po byłej szkole w Krępie na Centrum Aktywności Lokalnej
- 9** 4B (for b) - Bule, Books, Bulodrom, Biblioteka

Uproszczona struktura funkcjonalno-przestrzenna:

	zabudowa zagrodowa		tereny rolnicze
	zabudowa mieszkaniowa o niskiej intensywności		tereny ogródków działkowych
	zabudowa mieszkaniowo-usługowa		zielen
	usługi		wody powierzchniowe

Pozostałe objaśnienia:

	granica obszaru rewitalizacji		budynek wpisany do rejestru zabytków
	granica działki ewidencyjnej		budynek wpisany do ewidencji zabytków
	budynki		obszar wpisany do rejestru zabytków
	budowle sportowe		obszar wpisany do ewidencji zabytków
	obszar szczególnego zagrożenia powodzią		zabytek archeologiczny wpisany do ewidencji zabytków